

SOUVENIR OF
ÜSKÜDAR
HATIRASI

ÜSKÜDAR BELEDİYESİ
BASIN YAYIN ve HALKLA İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ
ÜSKÜDAR ARAŞTIRMALARI MERKEZİ
YAYIN NO: 8

Üsküdar Hatırası hazırlanırken:

Kemal Kahraman, Ali Yeşildal, Celil Güngör ve Seyfettin Önlü
eserin editörlüğünü yaptılar.

Gravür bölümünde Saadettin Karaata son şeklini verdi;

Nezih Uzel kartpostal ve fotoğraf bölmelerine katkı sağladı;

Aişe Aslı Sancar, metinleri İngilizce ye çevirdi;

Mustafa Aksay, görsel tasarım ve uygulamayı gerçekleştirdi.

MUNICIPALITY OF USKUDAR
PRESS and PUBLIC RELATION OFFICE
CENTER OF USKUDAR RESEARCHES
PUBLICATION NO : 8

While *Souvenir of Üsküdar* was being prepared,

Edited by
Kemal Kahraman, Ali Yeşildal, Celil Güngör ve Seyfettin Önlü

Saadettin Karaata gave the final shape to the engraving section;

Nezih Uzel contributed to the postcards and photos sections;

Aişe Aslı Sancar translated the text into English;

Mustafa Aksay made the visual design and application.

GRAFİK TASARIM / DESIGN BY

Mustafa Aksay

YAZI İŞLERİ / EDITING

Ömer Faruk Ertem

GRAFİK UYGULAMA / LAYOUT

Mirza Sezgin

FOTO EDITÖR / PHOTO EDITING

Niyazi Liman

TEKNİK YAPIM / PRODUCTION

Doku Film

0216-332 3948

dokufilm@dokufilm.com

RENK AYRIMI / COLOR SEPARATION

EKOL GRAFİK

BASKI / PRINTING

KELEBEK MATBAASI

İSTANBUL 2003

ISBN - 97606 - 5 - 7

ÜSKÜDAR
BELEDİYESİ

www.uskudar-bld.gov.tr

SOUVENIR OF ÜSKÜDAR HATIRASI

HAZIRLAYANLAR / PREPARED BY

*Kemal Kahraman
Ali Yeşildal, Celil Güngör
Seyfettin Ünlü*

SUNUŞ PREFACE

Belediyemizde kalite çalışmaları sürerken bir vizyon ortaya koyduk ve şöyle dedik : Üsküdarı, eğitim, kültür ve sanat faaliyetlerinde öncü bir şehir haline getirmeliyiz. 'Yüzyıllar Boyunca Üsküdar' adlı tarih kitabıımız okuyucular, araştırmacılar ve akademik çevrelerde büyük ilgi gördü. Üsküdarı anlatan 2 CD'li belgeselden sonra Üsküdar şarkılarını 2 CD halinde topladık. Kurtuluş Savaşı fotoğrafları albümü, önemli yayınlarımız arasındaydı. Daha sonra Üsküdar Şirplerini bir araya getiren Hayal Şehir - Şiirlerde Üsküdar adlı kitap yayıldı. Yüzlerce akademiyenin ilgi gösterdiği Üsküdar Sempozyumu'nun bildirileri iki ciltte toplanıyor. Üsküdar Tarihi kitabı CD'ler halinde hizmetinize sunuluyor, Üsküdarı anlatan daha nice araştırma sırada bekliyor.

Şimdi yeni bir yayınımızla huzurunuzdayız. Her tarafı paha biçilmez tarihi eserlerle dolu olan Üsküdarımızı, bu defa görüntülerle sunuyoruz. Uzun süredir Üsküdar'la ilgili her türlü görsel malzemeyi toplamaktayız. Özel koleksiyonlardan ve müzayedelerden elde edilen belge değerindeki bu malzemeyi Üsküdar Araştırmaları Merkezimiz bünyesinde topladık ve Üsküdar Şehir Müzesi böylece oluşuyor.

Elinizdeki kitapta gravürler, fotoğraflar ve kartpostallar, uzmanları tarafından toplanarak bir seçime tabi tutuldu. İstediğimiz geçmişten günümüze Üsküdar nasıl bir görüntüye sahip olmuş, bunu bir albümde görme imkanı bulalıım. Tarihi, Milattan öncesine uzanan bir şehir kuşkusuz çok daha fazlasına layıktır. Biz bunun için her türlü fedakarlığı yapmaya ve Üsküdar'ın kültür hazinelerini ortaya çıkarmaya kararlıyız.

Çalışmayı gerçekleştiren arkadaşları tebrik ederken sizi hatırlarda kalan Üsküdar görüntülerileyile baş başa bırakıyorum.

While our municipality is continuing its quality activities, we put forth a vision. We said: We should make Üsküdar a leading city in its educational, cultural and artistic activities. Our history book, *Yüzyıllar Boyunca Üsküdar* (*Üsküdar Throughout the Centuries*), saw great interest from readers, researchers and academic circles. After producing two CD documentaries about Üsküdar, we gathered together Üsküdar songs on two CDs. The War of Independence photograph album was among our important publications. Later Üsküdar poems were brought together in our book entitled *Hayal Şehir - Şiirlerde Üsküdar* (*Dream City - Üsküdar in Poems*). Papers from the Üsküdar Symposium, which saw interest from hundreds of academicians, are being gathered together in two volumes. Our Üsküdar history book is being presented in CD form, and there are many other subjects of research regarding Üsküdar waiting in line.

Now we are in the presence of a new publication. This time we're presenting Üsküdar, which is filled with invaluable historical works everywhere, in visual form. We have been gathering every type of visual material regarding Üsküdar for a long time. We gathered this material, the value of which is that of private collections and auction material, within the Üsküdar Research Center, and thus the Üsküdar City Museum is coming about... The engravings, post cards and photographs in this book were gathered by experts and subjected to a process of selection. We wanted to make it possible to see in an album how Üsküdar looked from the past to the present.

Without doubt, a city whose past extends back before the coming of Christ deserves the best. For this reason we are determined to make every sacrifice and bring to light Üsküdar's cultural treasures.

While congratulating our friends who produced this work, I leave you with views of the Üsküdar that remains in memories.

**ÜSKÜDAR
BELEDİYESİ**

www.uskudar-bld.tr

MEHMET ÇAKIR
Belediye Başkanı

Tel. : 0216 531 30 30
Fax : 0216 531 32 44
e-mail : mcaiker@uskudar-bld.tr

ÜSKÜDAR HATIRASI HATIRALARIN ÜSKÜDARI

Sadık Dost

Üsküdar'ın kaderi İstanbul'unkine bitişiktir. İstanbul en güzel Üsküdar'dan seyredilir. Üsküdar ise İstanbul'dan. Tarihteki konumları açısından baktığımızda iki ayrı şehirdirler. Ama hangisinin başına bir şey gelse diğerini yakından etkilenir. Kederini, sevincini derinden paylaşır. Yüzyıllar boyunca nice kavimler, kültürler devletler gelip geçti bölgeden. Boğaz ve İstanbul uygarlıkların gözdesi oldu. En güçlü ordular ve milletler hep ona sahip olmak istediler. İstanbul bütün bu saldirılara, yeniden filizlenen uygarlıklara sahne olurken sadık bir dostu, gece gündüz, yaz kış demeden hep yanındaydı ve gözlerini üzerinden ayırmıyordu. 0, Üsküdar'dı.

Roma Karargahı

Anadolu yakasındaki ilk yerleşimler M.O. 1200'lerdeki kavimler göçüne dayandırılıyor. Traklar, Frigyalılar ve Bitinyalılar İstanbul ve Anadolu yakasına yerleşmeye başlamışlardır. M.O. 7. yüzyılda ise Yunanistan'dan gelen Megaralılar'ın bugünkü Kadıköy'e gelerek Halkedon'u kurdukları, 20 yıl sonra ise Magera reisi Bizans tarafından İstanbul'un kurulduğu kabul ediliyor. Halkedon'un iskele ve tersanesinin bugünkü Üsküdar'da bulunduğu ve buraya Altın Şehir anlamına gelen Hrisopolis dendiği biliniyor. Pers işgalı sırasında hazineler burada saklandığı için Altın Şehir dendiği de rivayet ediliyor. Üçüncü bir rivayete göre, gün batımında evlerin camları altın gibi parladığı için bu isim verilmiştir. İstanbul'u almak isteyen imparatorlar mutlaka Üsküdar'a uğrıyordu. Milattan önce Pers kralı Darius, Atinalı Alkibiades ve Makedonyalı Büyük İskender,

SOUVENIR OF ÜSKÜDAR ÜSKÜDAR REMEMBERED

Faithful Friend

The fate of Üsküdar is intertwined with that of Istanbul. Istanbul can best be seen from Üsküdar and Üsküdar from Istanbul. When we look at their historical locations, they were two separate cities. However, when one was in trouble, the other would be affected first-hand. They shared their joy and sorrow deeply. Many tribes, cultures and governments have passed through this region over the centuries. The Bosphorus Straits and Istanbul became the favorite of civilizations. The most powerful armies and nations always wanted to possess her. While Istanbul experienced all these attacks and budding civilizations, a faithful friend was always there keeping an eye on her day and night throughout all the seasons. That friend was Üsküdar.

Roman Headquarters

The first settlements on the Anatolian shore date from the migration of tribes after 1200 BC. The Thracians, Phrygians and Bithynians began to settle in Istanbul and on the Anatolian shore. It is agreed that in 700 BC the Megarites came to today's Kadiköy and founded Halkedon and that twenty years later the ruler of Megara founded Istanbul on behalf of Byzantium. Halkedon's pier and shipyards were in today's Üsküdar, and this area was called Hrisopolis meaning Golden City. It is related that this name was given because the treasures were hidden here during the Persian occupation. According to another source, this name was given because the windows of the houses shone like gold at sunset. The emperors who wanted to take Istanbul also passed by Üsküdar. The Persian King Darius, Alkibiades of Athens and Macedonian Alexander the Great were all in Üsküdar before the coming of

Üsküdar'daydı. Daha sonra Roma hakimiyetine giren Üsküdar'da Roma ordu birlikleri önemli bir karargah kurdu ve buna 'Scutari' adını verdi. Aynı karargah'tan bir de Arnavutluk'un kuzeyine kuruldu ve aynı isim verildi. Bu şehir bugün İshkodra olarak bilinmekte. Bizdeki Scutari ise zamanla Üsküdar oldu. Üsküdar adının Farsça "ulak" anlamına gelen "Eskudari" den geldiği de rivayet ediliyor.

Fethi gören şehir

Milattan Sonra VII. Yüzyıl sonları ile VIII. Yüzyıl başlarında Arap – İslam İmparatorluğu askerleri Üsküdar'daydı. Abbasi Halifesi Harun Reşit'in ordusu kuşatma için İstanbul'a geçerken Üsküdar'a karargah kurdu. 1001'de ise Haçlı orduları İstanbul'la birlikte Üsküdar'ı talan etti. Bugünkü kimliğini kazanma sancılarının sonunda 1352'de Orhan Gazi tarafından fethedilerek Osmanlı topraklarına katıldı.

Üsküdar mütevazı görüntüsüne karşılık bütün o yaşanan devirlerin izlerini taşıyor. Bütün o karmaşık şehir dokusunun arısında, yaşanan devirlerin nişanesi olarak dağılmış paha biçilmez eserleri koyunca saklıyor. Mesela bugün Fatih'in Mahkemesi adı verilen tarihi yapı, İstanbul'un fethinden önceye dayanıyor.

Yahya Kemal, "Hangi şehir görmüş onun gördüğünü" diyor. Üsküdar'ın fethinden yaklaşık 100 yıl sonra İstanbul'un fethi gerçekleştiğinde bu olayın en yakın tanığı Üsküdar'dı. Artık Üsküdar için de yepyeni bir dönem açılmıştı.

Üsküdar'ın tarihi silüeti

Ottoman Sultanları İstanbul'a yerleşmekte beraber hayatlarında hep Üsküdar vardı. Bağlar, bostanlar, köşkler, yazlık saraylar, camiler, medreseler, çeşmeler, hamamlar birbirini izledi. İstanbullular, huzur ve sükon aradıklarında Üsküdar'ı tercih etti. Öldüklerinde ise büyük çoğunluğunun tercihi, Üsküdar'daki Karacaahmet mezarlığı oldu. Büyük Veli Aziz Mahmut Hüdayi Hazretleri dergahını buraya kurdu. Üsküdar iskelesinden yaptığı

Christ. Later under the control of Rome, an important military headquarters was established in Üsküdar, and it was called "Scutari." A similar headquarters was established in the north of Albania and the same name was given to it. Today this city is known as Ishkodra and our Scutari became Üsküdar in time. It is related that the name Üsküdar comes from the Persian word "Eskudari" meaning "courier."

City Witnessing Conquest

Towards the end of the 7th century and the beginning of the 8th century soldiers of the Arabic-Islamic Empire were in Üsküdar. The army of Abbasid Caliph Harun Rashid set up headquarters in Üsküdar for making a siege. In 1001 the Crusaders pillaged Üsküdar together with Istanbul. At the end of the birth pains of today's identity it was conquered by Orhan Gazi in 1352 and made a part of Ottoman territory.

In spite of Üsküdar's humble appearance, it carries traces from all those periods. Behind the mixed fabric of the city Üsküdar hides in her breast invaluable scattered works that are tokens of those times. For example, the historical structure called the Conqueror's Court was built before the conquest of Istanbul.

Yahya Kemal wrote, "Which city has seen what she has seen?" Üsküdar is the closest witness to the conquest of Istanbul, which took place approximately 100 years after the conquest of Üsküdar. A brand new era had begun for Üsküdar.

Üsküdar's Historical Silhouette

Ottoman sultans settled in Istanbul, but Üsküdar was always a part of their lives. Orchards, vegetable gardens, kiosks, summer palaces, mosques, medresses, fountains and public baths all followed one another. When Istanbulites sought peace and quiet, they chose Üsküdar. When they died, most chose the Karacaahmet cemetery in Üsküdar as their final resting place.

The dervish lodge of the great saint Aziz Mahmut Hüdayi was established here. The trips he made from

yolculuklar, nice menkibelere konu oldu. Dergahi yüzylinder boyu, karşı tepelerdeki Yahya Efendi Dergahi'ni selamladı. Ve Üsküdar kimliğinin vazgeçilmez bir parçası oldu.

Kanuni Sultan Süleyman, kızı Mihrimah Sultan için iskelenin hemen arkasına bir cami yaptırdı. Hemen karşısındaki Gülnuş Valide Sultan Camii ile birlikte, Üsküdar'ın bugünlere gelen silueti oluştu. Sahildeki Şemsipaşa Camii ve tepedeki Atik Valide Camii gibi yapılarla şehrin tarihi kimliği şekillendi. Bütün İstanbul ve bütün Osmanlı kent kültüründe olduğu gibi, Koca Sinan Üsküdara' bu dönemde damgasını vurdu. Bugünkü Selimiye Kışlasının yerinde bulunan Kavak Sarayı, III. Selim tarafından yıktırılarak yerine Selimiye Kışlası yaptırıldı. Böylece Çengelköy'den başlayıp Çamlıca tepelerine uzanan, oradan Selimiye'ye inen üst siluet tamamlanmış oldu.

Aşağıda ise Çengelköy'den çeşitli yalıları geçerek Beylerbeyi Camii ve Sarayına, oradan Kuzguncuk iskelesine uzanan, oradan Reji binalarını geçerek Üsküdar İskelesi, Mihrimah Sultan ve Yeni Cami ile Şemsipaşa'ya ulaşan, daha sonra Salacak mevkinden Kız Kulesi'ne varan muhteşem kıyı silueti tamamlandı.

Huzuru arayanların şehri

İstanbul'un çok dinli, çok kültürlü yapısı Üsküdar'da kendini gösterdi. Mihrimah Sultan Camii inşaatı için Anadolu'dan getirilen Ermeniler, Üsküdar'ın sosyal dokusuna ve kültürüne önemli bir katkı sağladı. Kilise ve Havralarla birlikte Bağlarbaşı ve Kuzguncuk'taki mezarlıklara, son dönemde Bülbülderesi mezarlığı da eklenince, Üsküdar'ın huzuru arayanlarca tercih edilen kimliği daha da belirginleşti.

Son dönemde yapılan Yıldız ve Dolmabahçe saraylarının hemen karşısında olması ve saray çalışanlarının yerleşme için Üsküdar'ı tercih etmeleri, Üsküdar'ın kent kültürüne önemli bir katkı sağladı. Tabii Üsküdar'daki sosyal hayatın en

the Üsküdar pier became legends. For centuries the lodge greeted the Yahya Efendi lodge on the opposite hill, and it became an irreplaceable part of Üsküdar's identity.

Sultan Suleyman the Magnificent made a mosque just behind the pier for his daughter Mihrimah Sultan. Together with the Gülnu* Valide Sultan Mosque standing opposite to it, they comprise the Üsküdar silhouette that has come down to today. Structures like the Şemsipaşa Mosque on the shore and the Atik Valide Mosque on the hill shaped the city's historical identity. Just as he made a great impact on all of Istanbul and Ottoman urban culture, the great architect Sinan put his imprint on Üsküdar as well. Selim III had the Kavak Palace torn down and built the Selimiye Military Barracks in its place. Thus the upper silhouette that begins in Çengelköy and extends from there to Çamlıca was completed when it reached Selimiye.

The magnificent lower shore silhouette was completed passing by various waterfront mansions in Çengelköy to the Beylerbeyi Mosque and Palace and then extending to the Kuzguncuk Pier and, passing the Reji buildings, extending to the Üsküdar Pier, Mihrimah Sultan and Yeni Mosques, Şemsipaşa and later from the Salacak area to the Maiden's Tower.

The City of Those Seeking Peace

İstanbul's multi-religious, multi-cultural structure showed itself in Üsküdar as well. The Armenians brought from Anatolia for the construction of the Mihrimah Sultan Mosque made an important contribution to Üsküdar's social fabric and culture. Together with the churches and synagogues, the cemeteries in Bağlarbaşı and Kuzguncuk, and the recent Bülbülderesi cemetery, Üsküdar's identity as the choice of those seeking peace became even more obvious.

Üsküdar's being almost directly opposite to the Yıldız and Dolmabahçe palaces that were made in the final period of the Ottomans and those working at the palace choosing to settle in Üsküdar made a great contribution to its urban culture. Of course, the dervish lodges were one of the most important factors

önemli unsurlarından birisi tekkelerde. Büyük bir çalışmaya konu olacak kadar çok olan tekke ve derahlar arasında, Milli Mücadelen'de Anadolu'ya silah ve asker kaçırında önemli katkısı olan Özbekler Tekkesi burada anılabılır.

Osmanlı tarihi boyunca aynı bir şehir görünümünde olan Üsküdar, son dönemde Mutasarrıflık iken, 1876'da İstanbul Şehremanetine bağlandı. 1926'da Mülki Teşkilat Kanunu ile İstanbul'un bir ilçesi oldu. 1931'de Belediye haline geldi. 1984'ten günümüze ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi içinde bir ilçe belediyesi durumunda.

Gravürden fotoğrafa

Her zaman İstanbul'un kaderini paylaşan Üsküdar, hakkında yazılanlar ve çizilenler konusunda da İstanbul'un önemli bir parçası oldu. Yüzyıllar boyunca Üsküdar nice sanatçılara İstanbul'la birlikte poz verdi. Sanatçılardan çizimlerine Üsküdar'ı eklemeden edemedi. Çünkü iki kitanın ucunda duran bu iki şehir, birbirlerini tamamlıyordu. Hatta ortada duran Kız Kulesi her iki tarafın evrensel sembolü oldu. Katibim şarkısı, İstanbul'u da temsil ediyordu. Üsküdar'ın zaman içinde görsel anlamda en eski görüntülerini yakalayanlar, gravür sanatçılığıydı. Öyle ki mesela Kavak Sarayı'nın görüntülerini ancak gravürden izleyebiliyoruz. Aynı şekilde eski Üsküdar'ın kent dokusu ve sosyal hayatı üzerine en eski gravürlerde bazı ipuçları yakalayabiliyoruz. Sonra, fotoğrafın ilk çıkışıyla birlikte yayılan posta kartları ve siyah-beyaz fotoğraftan boyanmış kartpostallar bize 100 yıl kadar önceki Üsküdar'ı sunuyor. Arkasından fotoğrafın gelişmesiyle bazı sanatçılardan objektiflerine takılan Üsküdar manzaraları geliyor. Bunlar da bizi en az 40 – 50 yıl öncesine götürüyor. Bu üç türü arka arkaya koyduğumuzda, aslında bir kentin görsel serüveni ortaya çıkıyor. Sizleri işte bu serüvenle baş başa bırakıyoruz.

in Üsküdar's social life. The Özbek Lodge with its important contribution in smuggling guns and soldiers to Anatolia during the National Struggle for Independence can be mentioned among the many dervish lodges, which would be a subject for broad research.

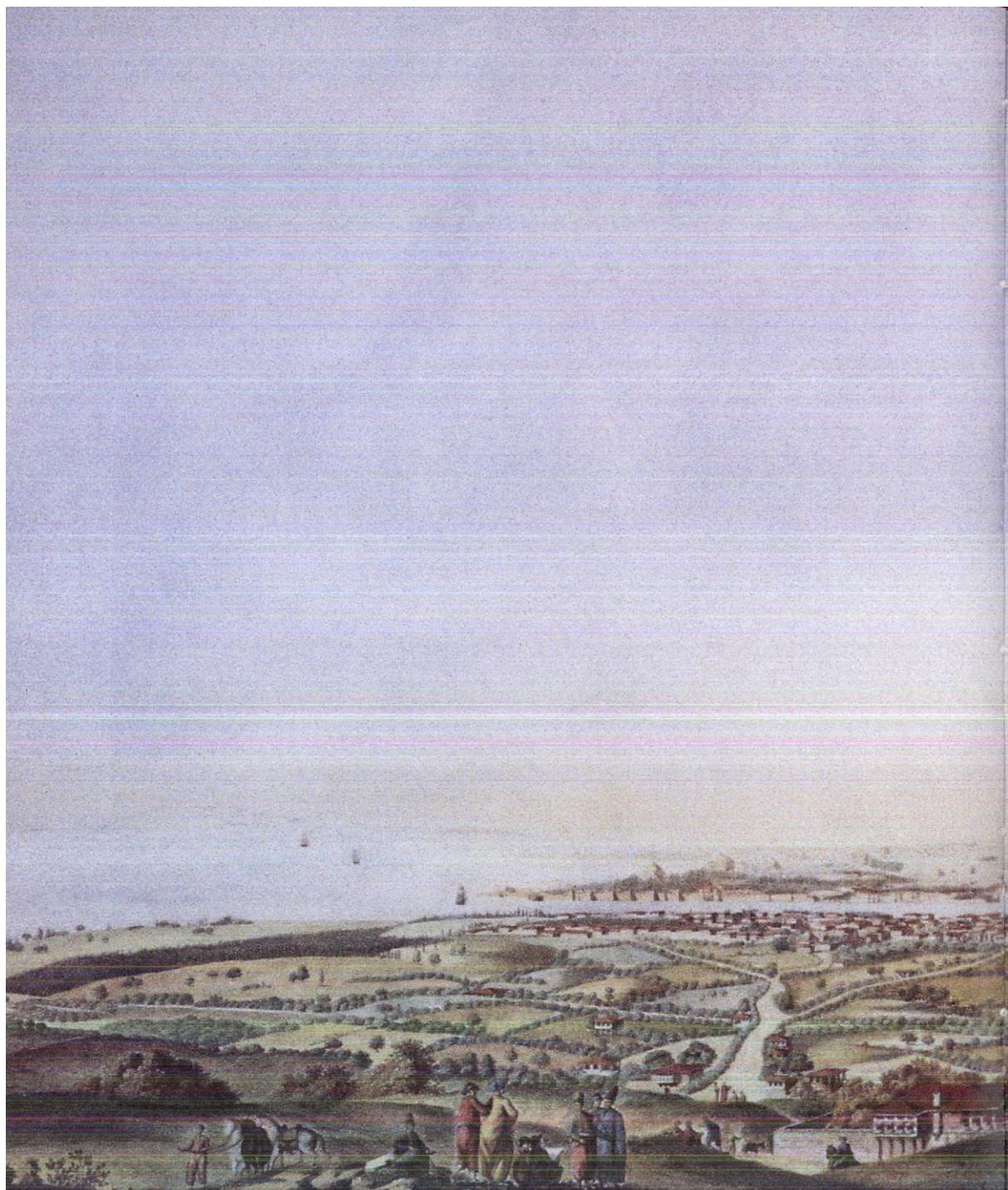
Giving the appearance of a separate city throughout Ottoman history, Üsküdar was a post for a governor during the last period and became tied to the prefecture of Istanbul in 1876. It became a district of Istanbul in 1926 by means of the Property Organization Law. In 1931 it became a municipality. From 1984 to date Üsküdar has been a district municipality within the Istanbul Greater Metropolitan Government.

From Engravings to Photographs

Always sharing Istanbul's destiny, Üsküdar became an important part of Istanbul in relation to written works and drawings. For centuries Üsküdar gave uncountable poses for artists together with Istanbul. Artists could not help but add Üsküdar to their drawings because these two cities on the edges of two continents completed each other. In fact, the Maiden's Tower which stands between them became a universal symbol for both of them. The Katibim song represented Istanbul as well.

The engraving artists captured the oldest views of Üsküdar. For example, we can only know the appearance of the Kavak Palace through engravings. Similarly, we can catch some traces of old Üsküdar's urban fabric and social life in the oldest engravings. Later, post cards that appeared with the first photographs and post cards that were painted black and white photographs present us with an Üsküdar of a hundred years ago. Following those, with the further development of photography, are Üsküdar scenes from the objectives of some photograph artists. These take us back at least 40-50 years ago. When we put these three types back to back, a city's visual adventure story appears.

We leave you face to face with this story.

BİRİNCİ BÖLÜM / PART I

GRAVÜRLERDE
ÜSKÜDAR
AT GRAVURES

GRAVÜR SANATI VE ÜSKÜDAR

Fransızca "Gravure" sözcüğünden alınan gravür, kazıma resim sanatı demektir. Görüntü, çinko, bakır madeni veya tahta ya da linolyum (muşamba) gibi plakalara kazınır. Kazınan resimler kağıda basılarak çoğaltırlar. Osmanlıca'da "hakk" (kazıma-kabartma) sözcüğü ile ifade edilen gravür teknığının, XV. yüzyılda, Hollanda'da başladığı sanılıyor. Daha sonra diğer coğrafyalara yayılan bu sanat, Almanya başta olmak üzere tüm Avrupa'da yapıla gelmiştir. Bilinen ilk gravürler XV. yüzyılda Ren nehri kıyılarda ağaç üzerine kazınarak yapılmış olan figürlerdir. XV. yüzyılda Alman Albert Dürer, ağaç ve bakır üzerine yaptığı gravürlerle tanınır. İtalya'da Marca Antonio, maden üzerine çelik uçla kazıyarak yaptığı eserleriyle bilinir. Fransa'da gravür sanatının ilk temsilcisi Jean Duvet'tir. XVI. yüzyılda Avrupa'da çok ünlü gravür sanatçıları yetişmiştir. Thomas Leu, Robert Monteuil, Andran'lar, Jean Pesne, Edelinck, Callot, Claude ve Brebiette bunlardandır. Ressam Rubens renkli gravürü ile tanınırken, Rembrandt, bakır üzerine yaptığı desenlerde büyük ifade gücüne ulaşmıştır. XVIII. yüzyılda gravür sanatı gelişmiş ve renkli ağaç baskıları dünya üzerinde görülmeye başlamıştır. Bu sanat Japonya'da da ileri gitmiş ve Avrupalı sanatçıları etkilemiştir. Türkiye'de II. Abdülhamit devrinde azınlıklar ve daha önceleri Avrupa ülkelerinin elçileri tarafından başlatılan gravür sanatı, saray çevresinde gelişme gösterdi. XVII. yüzyıl ve daha sonraları, özellikle İstanbul'u tasvir eden batılı elçi ve gezgin sanatçılar, çok sayıda renkli ve siyah-beyaz gravür çalışması yaptı. Bu çalışmalar, Avrupa ve ABD kütüphanelerinde nadir eserler olarak korunmaktadır. Üsküdar'ın gravürlere konu oluşu İstanbul'un gravürlerde işlenmesiyle paralellik gösterir. Üsküdarı gravür olarak resmeden sanatçıların başında Melling, Flandin, Allom, Bartlett ve J.F. Lewis gelmektedir. İstanbul'u anlatan seyahatnamelerin birçoğunda Üsküdar bölümünde geldiğinde gravür çizimlerle ifade edilmiş bir Üsküdar ayrıntısını görmek mümkündür. Bu ayrıntılar Üsküdar ve çevresinin tarihini, mimarisini, günlük hayatı tasvir eder.

THE ART OF ENGRAVING AND ÜSKÜDAR

The Turkish word gravür comes from the French gravure meaning the art of engraving. The design is etched on hard plates like zinc, copper metal, wood or linoleum. The etched pictures are reproduced by printing them on paper.

It is thought that the engraving technique known as "hakk" in the Ottoman language was begun in Holland in the 15th century. Spreading to other geographical regions later on, this art was made throughout Europe, especially in Germany. The first known engravings were figures etched on trees on the shores of the Rhine River made in the 15th century. The German Albert Durer is known for the engravings he made on wood and copper in the 15th century. In Italy, Marca Antonio is famous for his works etched on metal by using a steel point. France's first representative of the art of engraving was Jean Duvet. Very famous engraving artists were trained in the 16th century in Europe. Thomas Leu, Robert Monteuil, the Andrans, Jean Pesne, Edelinck, Callot, Claude and Brebiette are among them. While the painter Rubens is known for his colored engravings, Rembrandt reached a great power of expression in the designs he made on copper.

In the 18th century the art of engraving was developed and colorful wood prints were begun to be seen throughout the world. This art was very developed in Japan and it influenced European artists.

In Turkey during the reign of Abdulhamid II the engraving art, which was begun by minorities and earlier by ambassadors from European countries, showed advancement in palace circles. During the 17th century and later, as well, Western ambassadors and travelling artists made many colored and black and white works, especially ones descriptive of Istanbul. These works are preserved in European and American libraries as rare works.

Engravings with Üsküdar as topic show a development parallel to engravings of Istanbul. Melling, Flandin, Allom, Bartlett and J.F. Lewis are the leading artists who pictured Üsküdar in engravings. In travel books that describe Istanbul, it is possible to see in many of them a detail of Üsküdar in drawings in the Üsküdar section of the book. These details show the history, architecture and daily life of Üsküdar and its surroundings.

ÜSKÜDAR BURNU

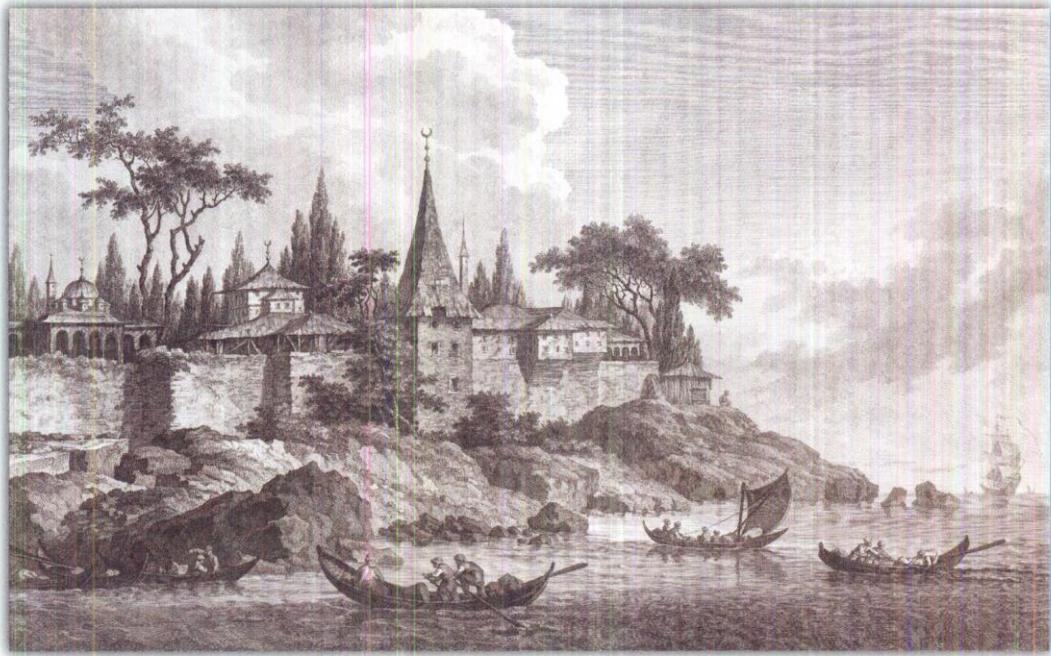
Eser: George Sandys
A Relation of a journey begun
an. dom. 1610

Londra, 1621

BAY OF ÜSKÜDAR

From: George Sandys
A Relation of a journey begun
an. dom. 1610

London, 1621

KAVAK SARAYI
(MEHMET PAŞA SARAYI)

Gravür: Eward Lear

1853-1856

KAVAK PALACE
(MEHMET PASHA PALACE)

Gravure: Eward Lear

1853-1856

PERA'DAN İSTANBUL'A BAKIŞ

Eser: Guer
Moeurs et usages des Turcs

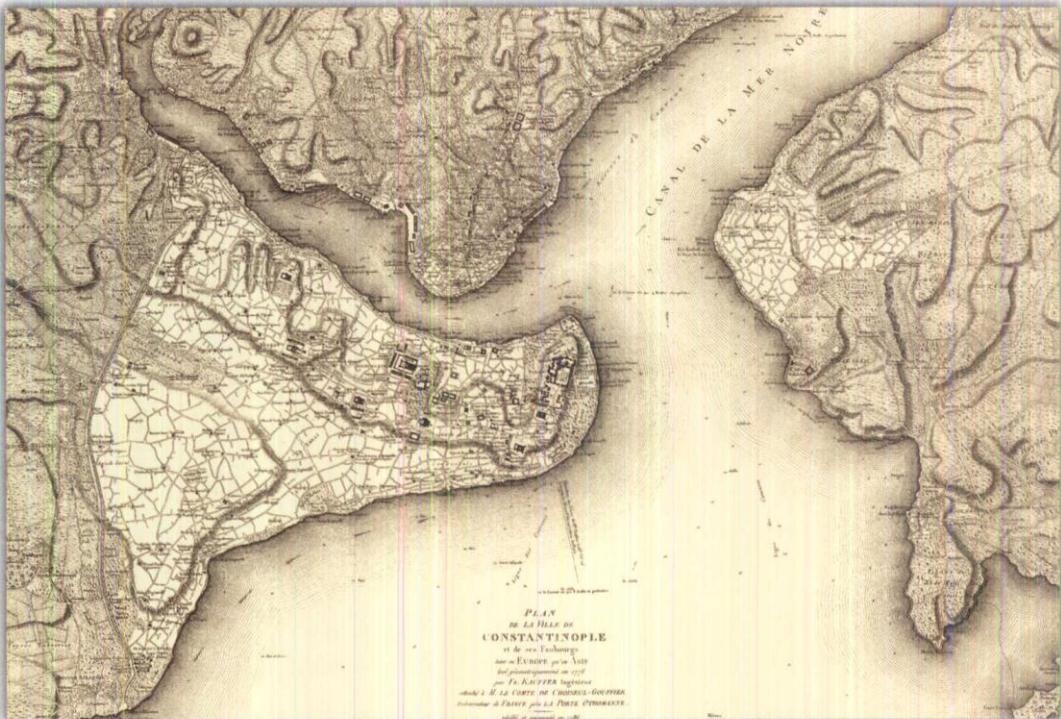
Paris, 1747

A VIEW OF İSTANBUL FROM PERA

From: Guer
Moeurs et usages des Turcs

Paris 1747

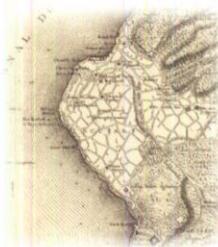

ÜSKÜDAR VE İSTANBUL PLANI

Gravür: Dien

Eser: Comte de Choiseul
Voyage pittoresque de la Grèce

Paris, 1822

PLAN OF ÜSKÜDAR AND İSTANBUL

Gravure: Dien

From: Comte de Choiseul
Voyage pittoresque de la Grèce

Paris, 1822

KIZKULESI

Gravür: J.B. Hilair

Eser: Comte de Choiseul
Gouffier
Voyage pittoresque de la Grece

Paris, 1822

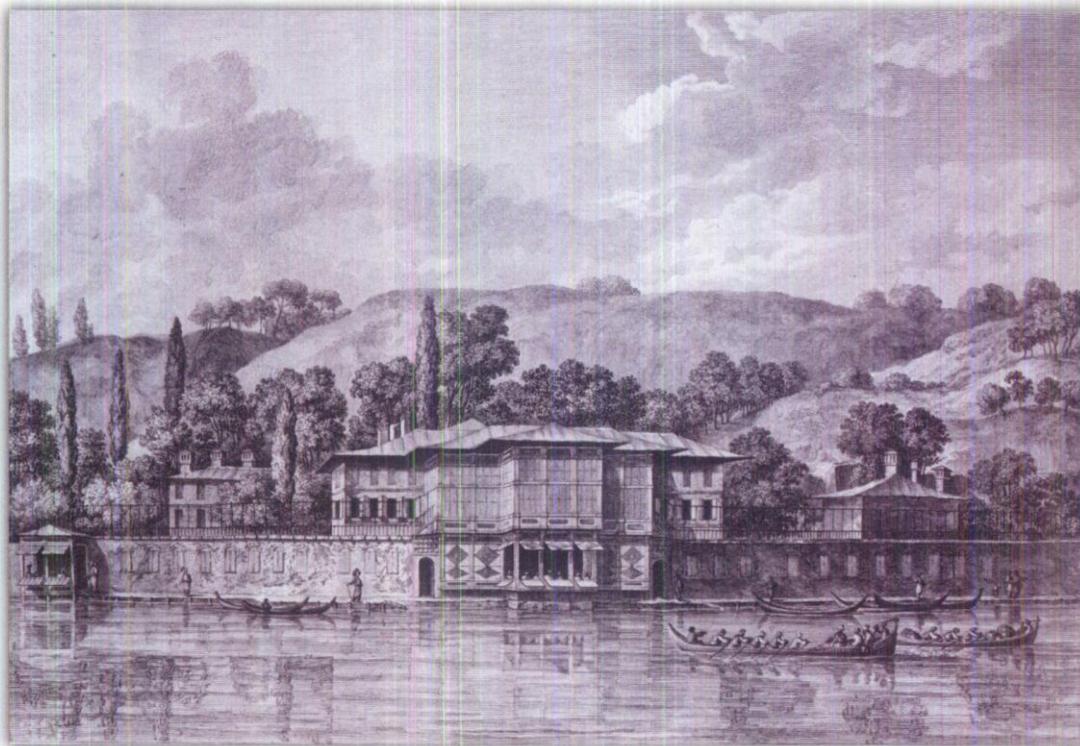

MAIDEN'S TOWER

Gravure: J.B. Hilair

From: Comte de Choiseul
Gouffier
Voyage pittoresque de la Grece

Paris, 1822

BEYLERBEYİ KÖŞKÜ

Gravür: Fauvel

Eser: Comte de Choiseul
Gouffier
Voyage pittoresque de la Grece

Paris, 1822

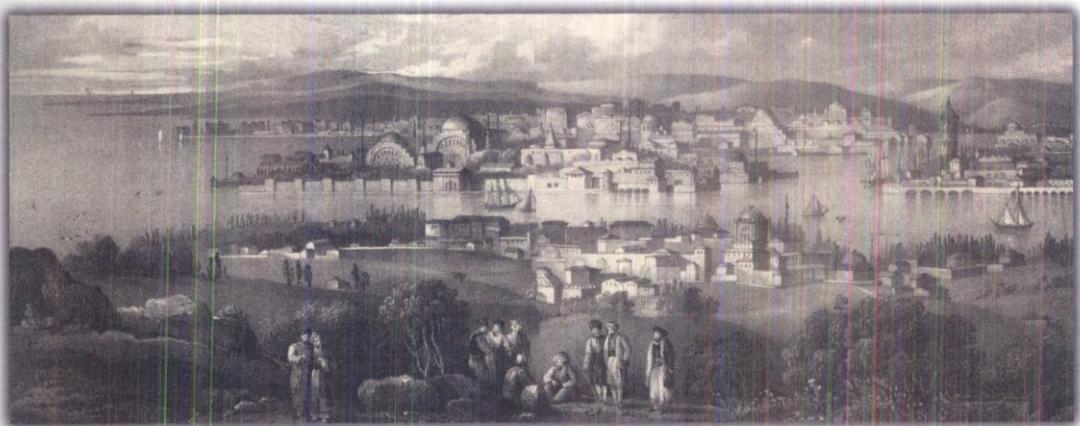

BEYLERBEYİ MANSION

Gravure: Fauvel

From: Comte de Choiseul
Gouffier
Voyage pittoresque de la Grece

Paris, 1822

ÜSKÜDAR DAN İSTANBUL

Eser: Charles Mac Farlane
Constantinople in 1828

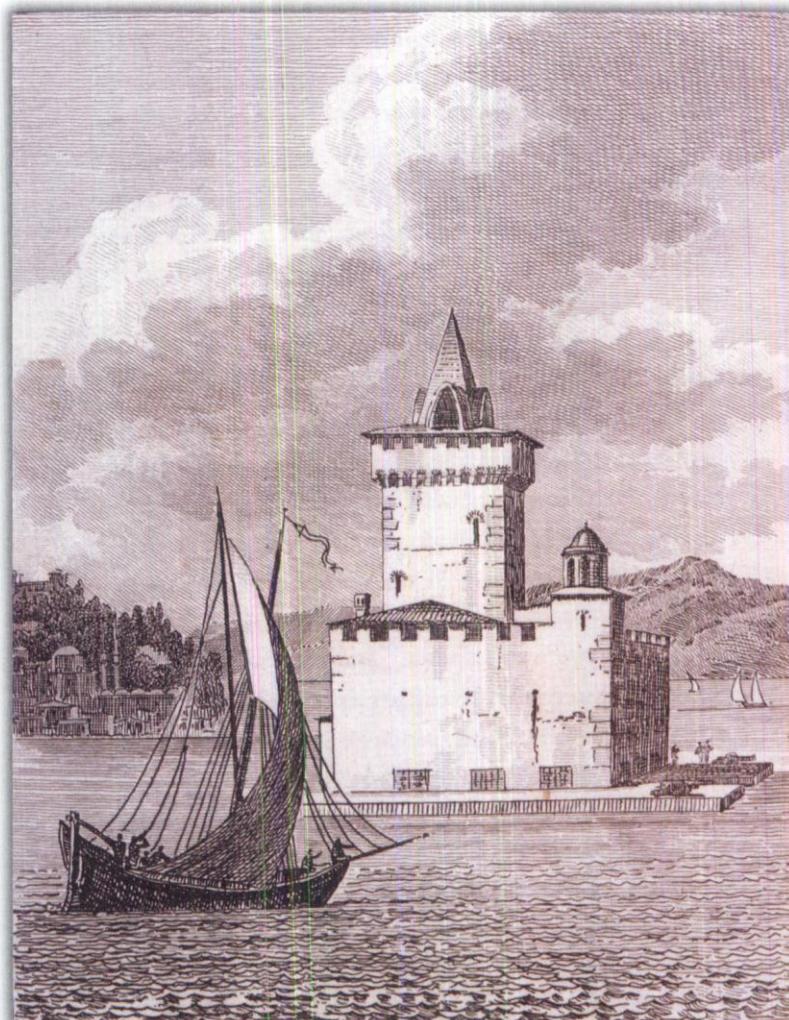
Londra , 18 Yüzyl

İSTANBUL FROM ÜSKÜDAR

From: Charles Mac Farlane
Constantinople in 1828

London , 18 Century

KIZKULESI

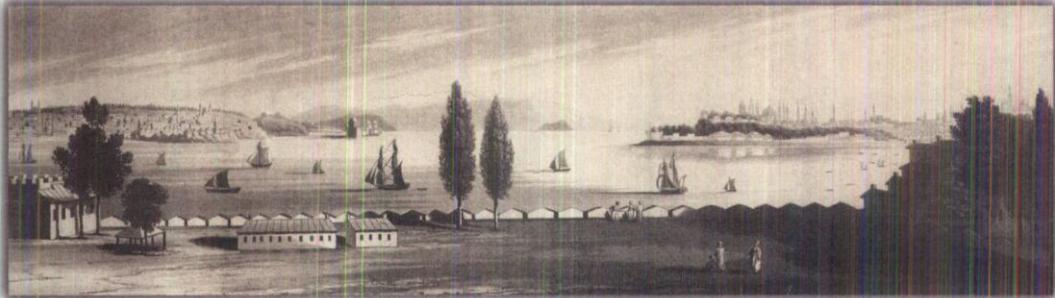
Eser: Sergey
Nikolaeviç
Glinka
Obozrenie
vnutrennoti
Türtssi
Evropeyskoy

Moskva, 1829

MAIDEN'S
TOWER

From: Sergey
Nikolaeviç
Glinka
Obozrenie
vnutrennoti
Türtssi
Evropeyskoy

Moskva, 1829

SARAYBURNU VE ÜSKÜDAR

Gravür: C. Frankland

Eser: Colville Frankland
Travels to and from Constantinople

Londra, 1830

SARAYBURNU AND ÜSKÜDAR

Gravure: C. Frankland

From: Colville Frankland
Travels to and from Constantinople

London, 1830

ÜSKÜDAR KARACAAHMET MEZARLIĞI

Gravür: William Henry Barlett

Eser: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

Londra, 1835

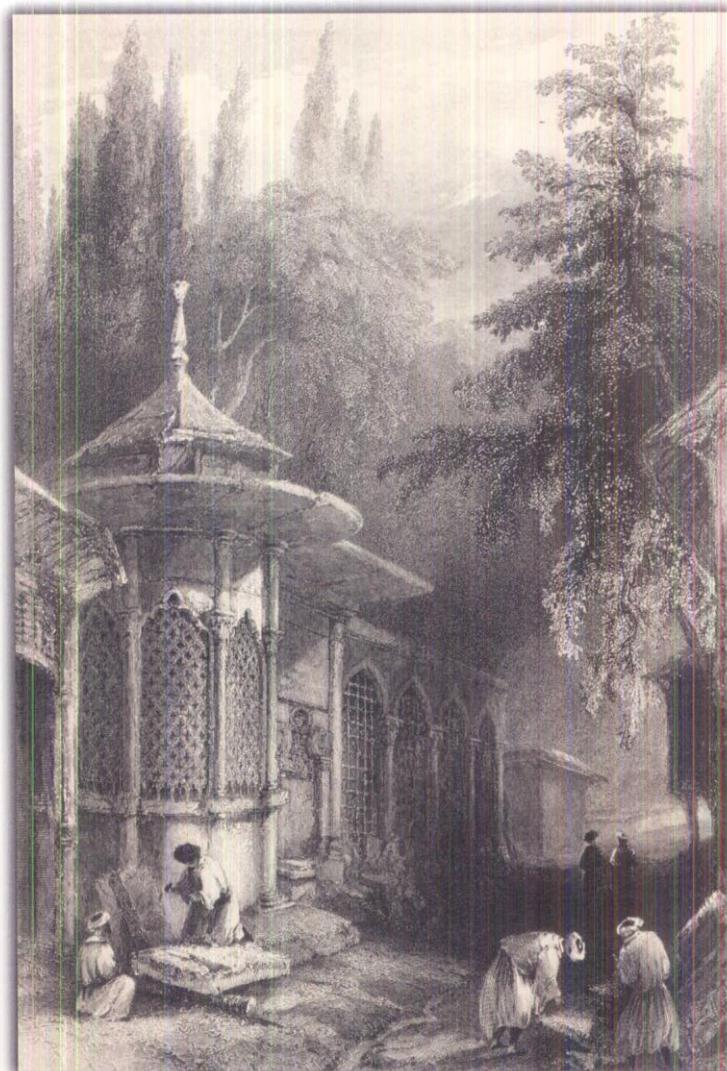
ÜSKÜDAR KARACAAHMET CEMETERY

Gravure: William Henry Barlett

From: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

ÜSKÜDAR
KARACAAHMET
MEZARLIĞI

Gravür: William
Henry Barlett

Eser: Julia Pardoe
The beauties of
the Bosphorus

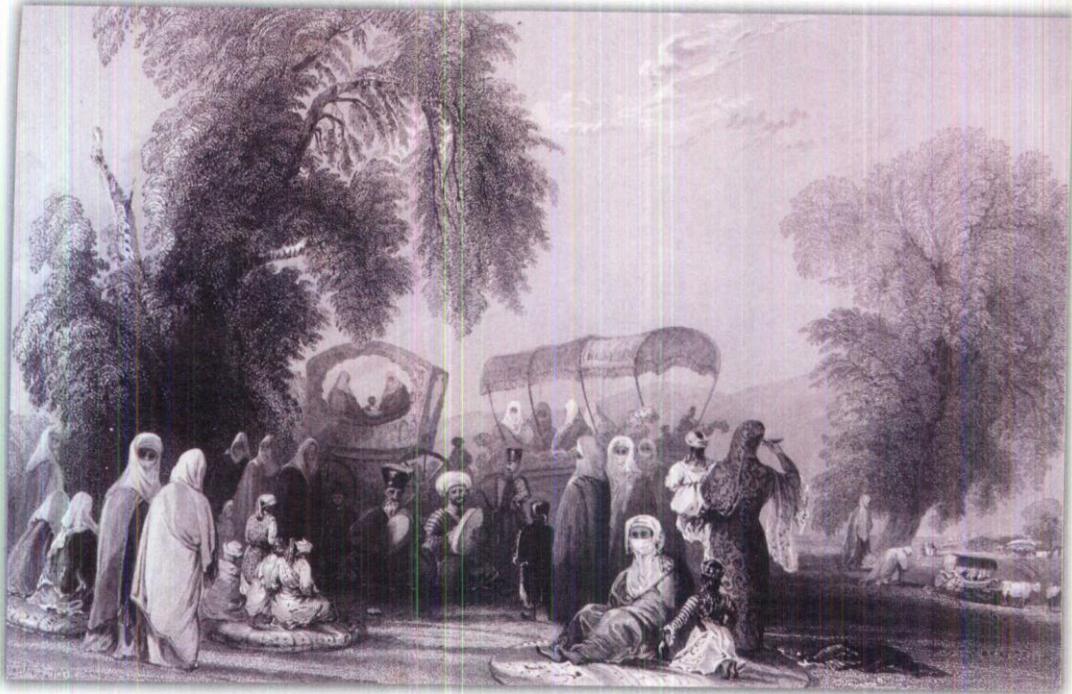
Londra, 1835

ÜSKÜDAR
KARACAAHMET
CEMETERY

Gravure: William
Henry Barlett

From: Julia Pardoe
The beauties of the
Bosphorus

London, 1835

ÜSKÜDAR'DA MESİRE YERİ

Gravür: William Henry Barlett

Eser: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

PICNIC SPOT AT ÜSKÜDAR

Gravure: William Henry Barlett

From: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

BEYLERBEYİ YAZLIK SARAYI

Gravür: William Henry Barlett

Eser: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

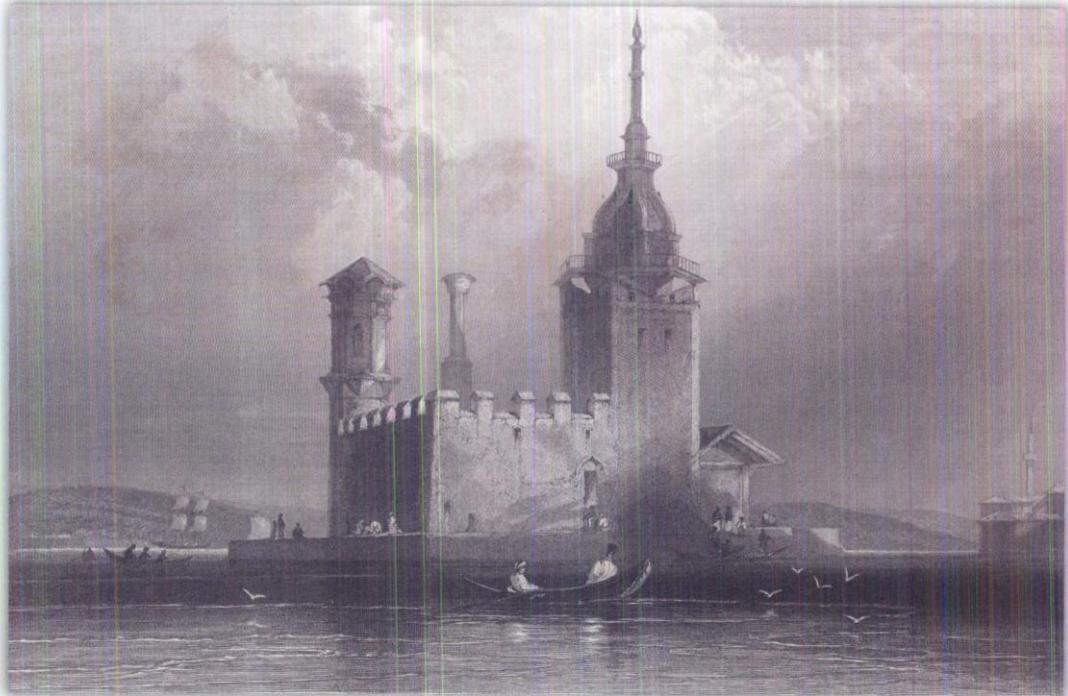

BEYLERBEYİ SUMMER PALACE

Gravure: William Henry Barlett

From: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

KIZKULESI

Gravür: William Henry Bartlett

Eser: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

Londra, 1835

MAIDEN'S TOWER

Gravure: William Henry Bartlett

From: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

ÜSKÜDAR'DAN İSTANBUL'A BAKIŞ

Gravür: William Henry Barlett

Eser: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

Londra, 1835

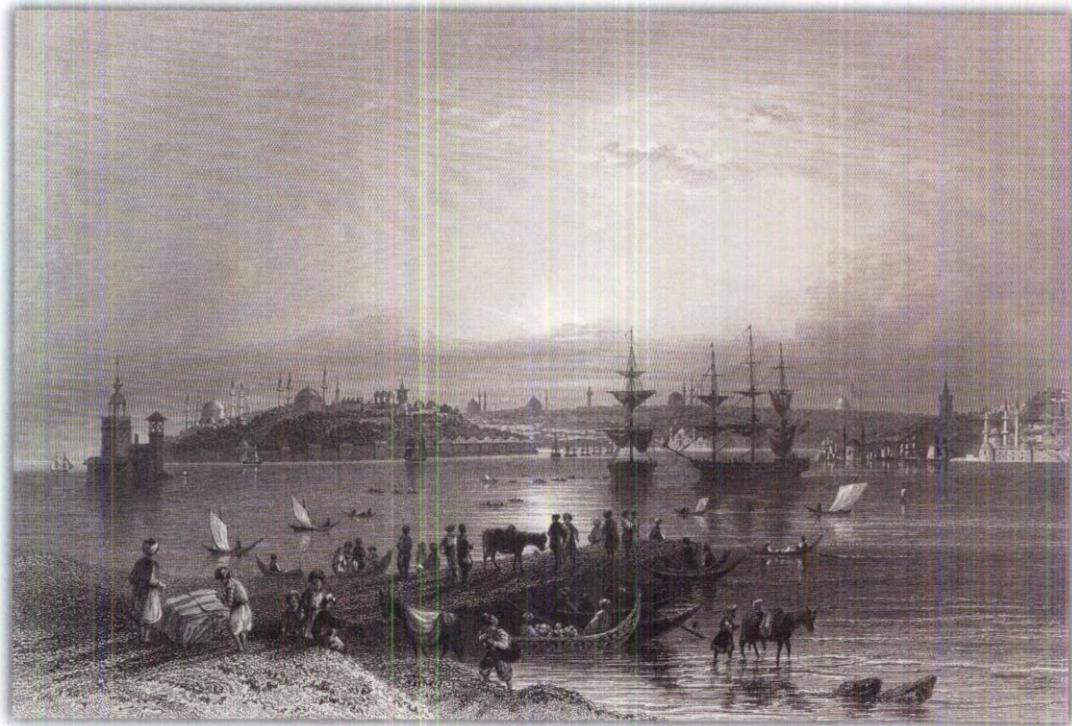

A VIEW FROM ÜSKÜDAR TO İSTANBUL

Gravure: William Henry Barlett

From: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

SALACAK SAHİLİNDEN İSTANBUL

Gravür: William Henry Barlett

Eser: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

ISTANBUL FROM SALACAK COAST

Gravure: William Henry Barlett

From: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

BULGURLU TEPESI'NDEN
ÜSKÜDAR VE İSTANBUL

Gravür: William Henry Barlett

Eser: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

Londra, 1835

ÜSKÜDAR AND İSTANBUL
FROM BULGURLU HILL

Gravure: William Henry Barlett

From: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

III. AHMET ÇEŞMESİ
(ÜSKÜDAR MEYDAN ÇEŞMESİ)

Gravür: William Henry Barlett

Eser: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

AHMET III. FOUNTAIN
(ÜSKÜDAR SQUARE FOUNTAIN)

Gravure: William Henry Barlett

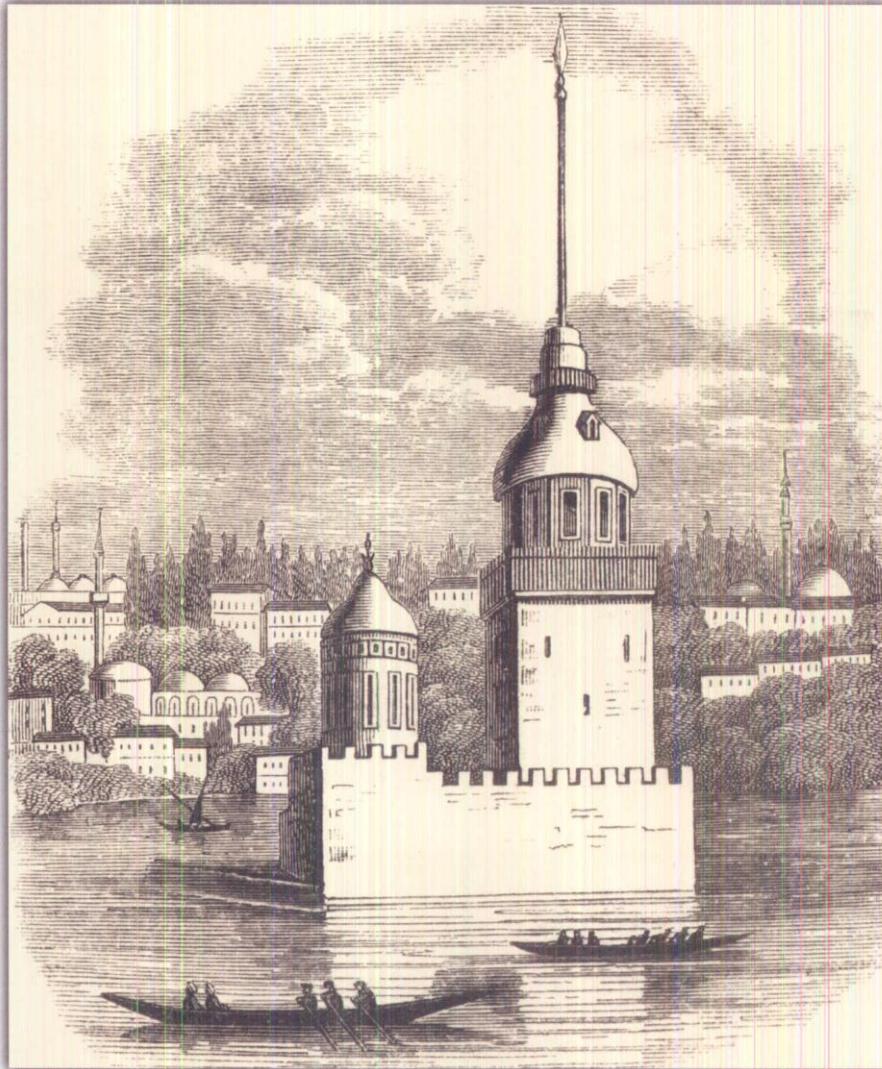
From: Julia Pardoe
The beauties of the Bosphorus

London, 1835

KIZKULESI

Gravür:
Julia
Pardoe
Eser:
Julia
Pardoe
The City
of the
Sultan
and
domestic
manners
of Turks
in 1836

*Londra
1837*

MAIDEN'S
TOWER

Gravure:
Julia
Pardoe

From:
Julia
Pardoe
The City
of the
Sultan
and
domestic
manners
of Turks
in 1836

*London
1837*

ÜSKÜDAR İSKELEŞİ

Gravür: J.F.Lewis

Eser: Lewis' illustration of
Constantinople

Londra, 1838

ÜSKÜDAR DOCK

Gravür: J.F.Lewis

From: Lewis' illustration of
Constantinople

London, 1838

KÜÇÜKSU ÇEŞMESİ

Gravür: J.F.Lewis

Eser: Lewis' illustration of
Constantinople

London, 1838

KÜÇÜKSU FOUNTAIN

Gravure: J.F.Lewis

From: Lewis' illustration of
Constantinople

London, 1838

ÜSKÜDAR VE KIZKULESİ

Gravür: Thomas Allom

Eser: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

Londra, 1839

ÜSKÜDAR AND MAIDEN'S TOWER

Gravure: Thomas Allom

From: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

London, 1839

ÜSKÜDAR KARACAAHMET MEZARLIĞI

Gravür: Thomas Allom

Eser: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

Londra, 1839

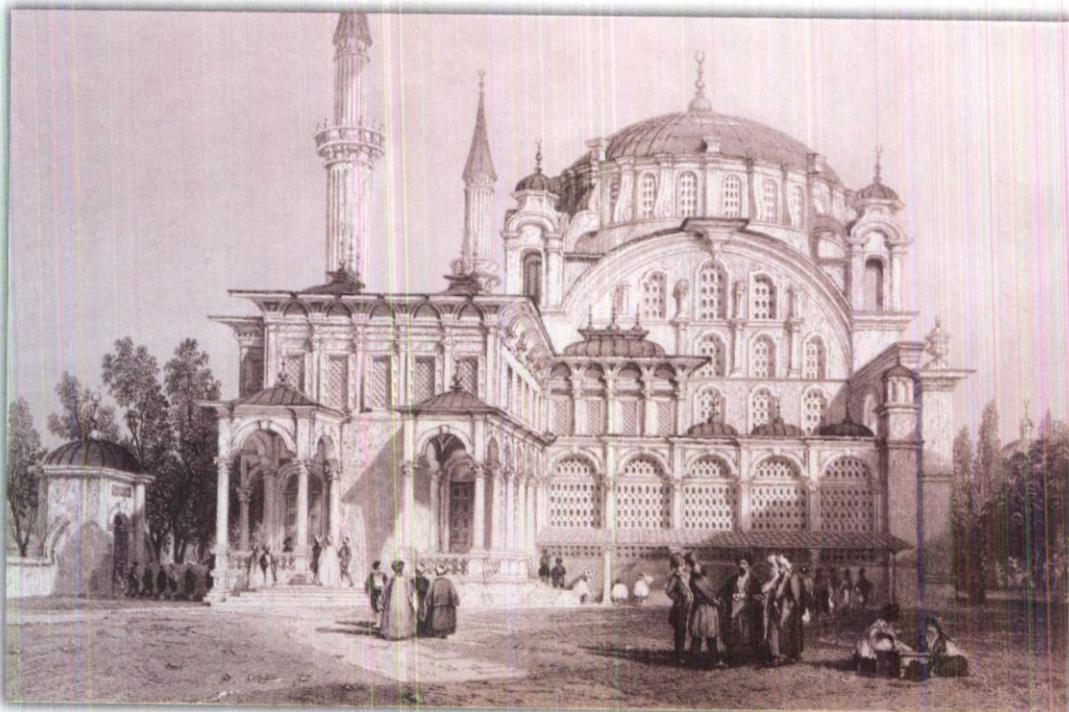

ÜSKÜDAR KARACAAHMET CEMETERY

Gravüre: Thomas Allom

From: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

London, 1839

ÜSKÜDAR SELİMİYE CAMİİ

Gravür: Thomas Allom

Eser: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

Londra, 1839

ÜSKÜDAR SELİMİYE MOSQUE

Gravure: Thomas Allom

From: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

London, 1839

KIZKULESİ VE SALACAK SAHİLİ

Gravür: Thomas Allom

Eser: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

Londra, 1839

MAIDEN'S TOWER AND SALACAK COAST

Gravure: Thomas Allom

From: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

London, 1839

KULELİ SÜVARİ KİŞLASI

Gravür: Thomas Allom

Eser: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

Londra, 1839

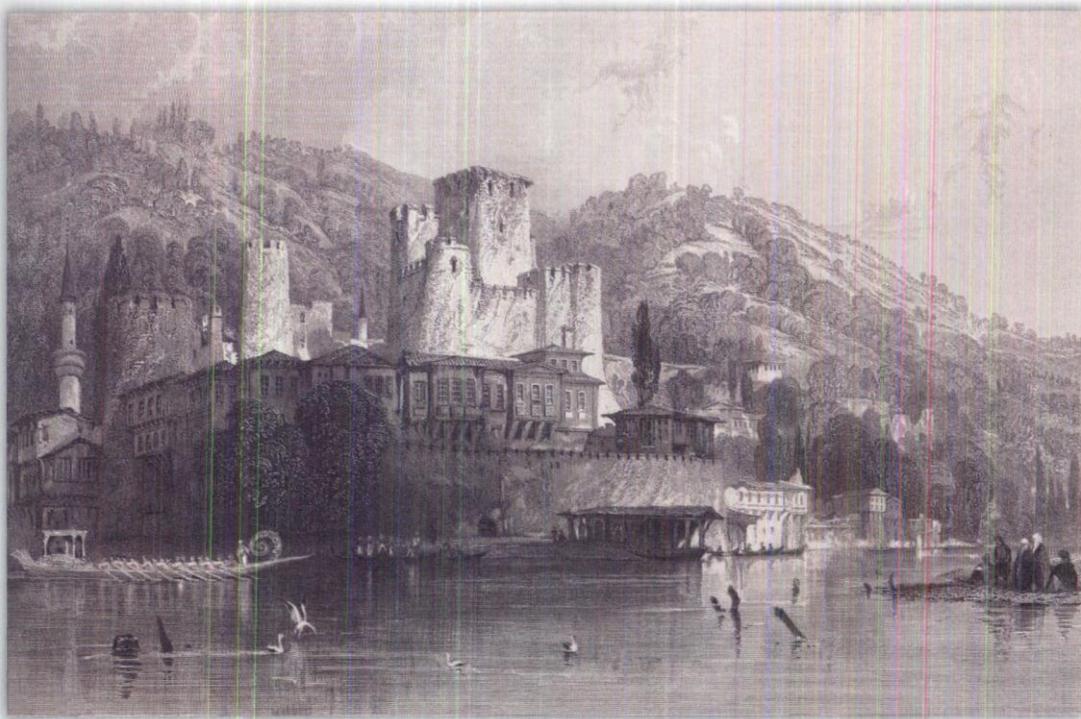

KULELİ CAVALRYMAN BARRACKS

Gravure: Thomas Allom

From: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

London, 1839

ANADOLU HISARI

Gravür: Thomas Allom

Eser: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

Londra, 1839

ANADOLU CASTLE

Gravure: Thomas Allom

From: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

London, 1839

MİHRİMAH SULTAN CAMİİ VE
III. AHMET ÇEŞMESİ

Gravür: Thomas Allom

Eser: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

London, 1839

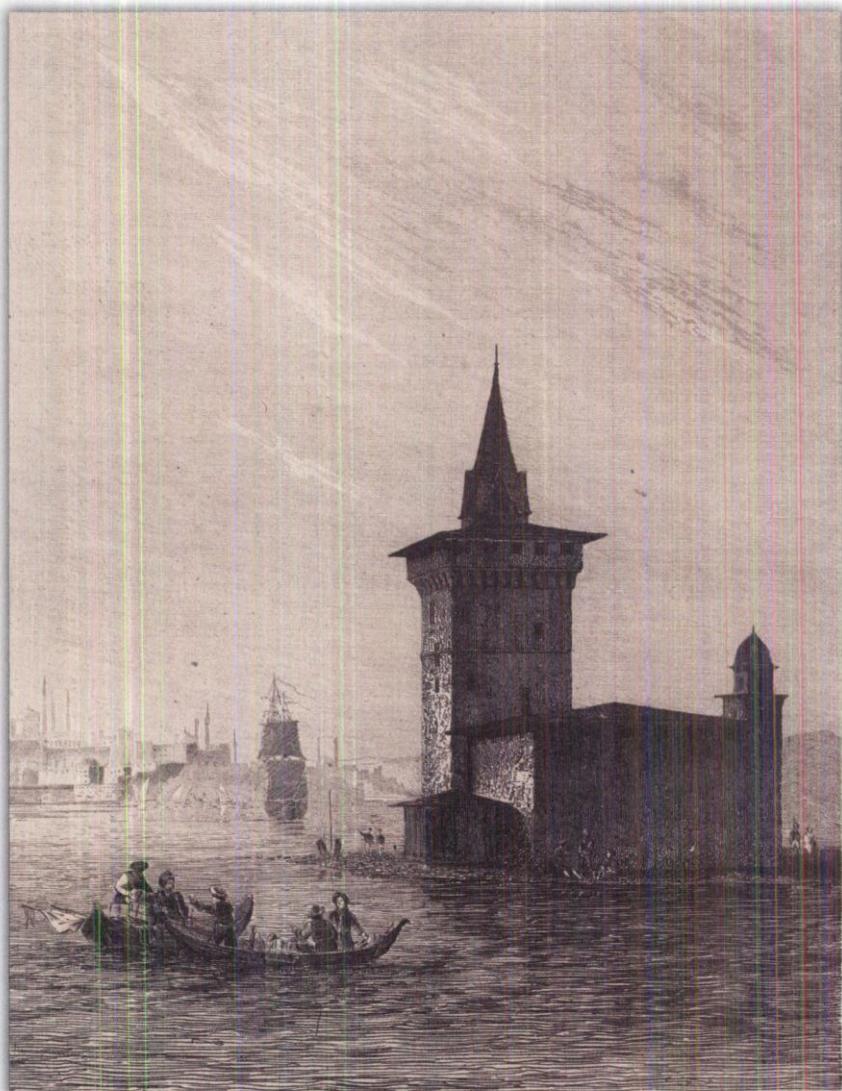

MİHRİMAH SULTAN MOSQUE AND
AHMET III. FOUNTAIN

Gravure: Thomas Allom

From: Robert Walsh
Constantinople and the scenery of
the seven churches of Asia Minor

London, 1839

KIZKULESI

Gravür:
J. Arnout

Eser: Jose
Maria
Jouannin
Jules
Van Turgue

Paris, 1840

MAIDEN'S
TOWER

Gravure:
J. Arnout

From: Jose
Maria
Jouannin
Jules
Van Turgue

Paris, 1840

ÜSKÜDAR'DA İNGİLİZ KAMPI

Gravür: J. Gaildrau

Eser:
L'illustration: Journal Universel

Paris, 1854

ENGLISH CAMP AT ÜSKÜDAR

Gravure: J. Gaildrau

From:
L'illustration: Journal Universel

Paris, 1854

ÜSKÜDAR SELİMİYE KİŞLASI

Eser: L'illustration
Journal Universel

Paris, 1854

ÜSKÜDAR SELİMİYE BARRACKS

From: L'illustration
Journal Universel

Paris, 1854

SELİMİYE KİŞLASI

Gravür: Lady Alicia Blackwood

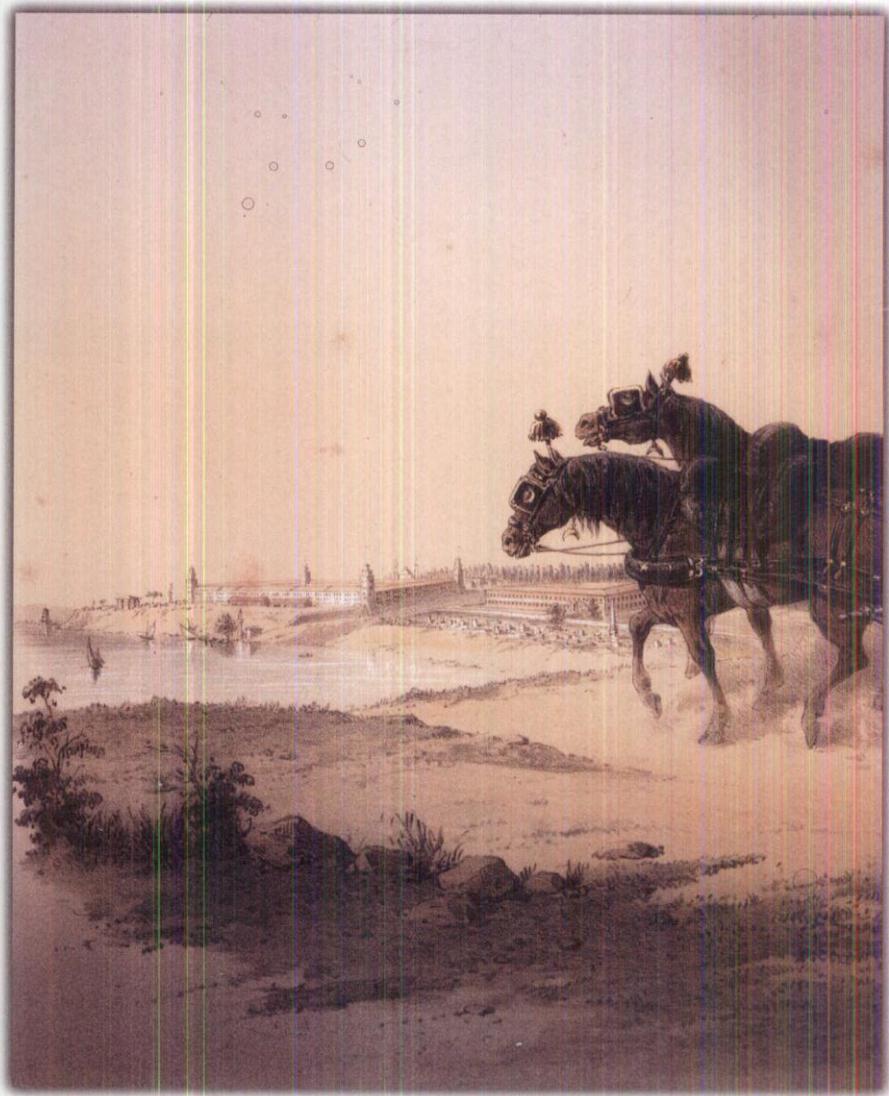
1854

SELİMİYE BARRACKS

Gravure: Lady Alicia Blackwood

1854

SELİMİYE
KİŞLASI

Gravür:
Brindisi

1855

SELİMİYE
BARRACKS

Gravure:
Brindisi

1855

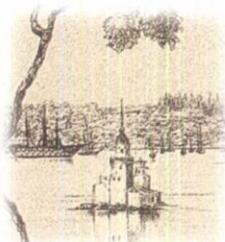

ÜSKÜDAR'DAN İSTANBUL

Gravür: Lady Alicia Blackwood

Eser: Lady Alicia Blackwood
Scutari, the Bosphorus
and the Crimea

1857

İSTANBUL FROM ÜSKÜDAR

Gravür: Lady Alicia Blackwood

From: Lady Alicia Blackwood-
Scutari, the Bosphorus
and the Crimea

1857

ÜSKÜDAR
KARACAAHMET
MEZARLIĞI

Gravür:
Lady Alicia
Blackwood

Eser:
Lady Alicia
Blackwood
Scutari, the
Bosphorus
and the
Crimea

1857

ÜSKÜDAR
KARACAAHMET
CEMETERY

Gravure:
Lady Alicia
Blackwood

From:
Lady Alicia
Blackwood
Scutari, the
Bosphorus
and the
Crimea

1857

ÜSKÜDAR YAKINLARINDA BİR KÖY

Gravür: Lady Alicia Blackwood

Eser: Lady Alicia Blackwood
Scutari, the Bosphorus
and the Crimea

1857

A VILLAGE NEAR ÜSKÜDAR

Gravür: Lady Alicia Blackwood

From: Lady Alicia Blackwood
Scutari, the Bosphorus
and the Crimea

1857

ÜSKÜDAR HASTANESİ

Gravür: Lady Alicia Blackwood

Eser: Lady Alicia Blackwood
Scutari, the Bosphorus
and the Crimea

1857

ÜSKÜDAR HOSPITAL

Gravure: Lady Alicia Blackwood

From: Lady Alicia Blackwood-
Scutari, the Bosphorus
and the Crimea

1857

ÜSKÜDAR HASTANESİ

Gravür: Lady Alicia Blackwood

Eser: Lady Alicia Blackwood
Scutari, the Bosphorus
and the Crimea

1857

ÜSKÜDAR HOSPITAL

Gravure: Lady Alicia Blackwood

From: Lady Alicia Blackwood-
Scutari, the Bosphorus
and the Crimea

1857

KIZKULESI

Gravür: C. Bertrand

Eser: Souvenirs de Constantinople

Trieste, 1860

MAIDEN'S TOWER

Gravure: C. Bertrand

From: Souvenirs de Constantinople

Trieste, 1860

ÜSKÜDAR KARACAAHMET MEZARLIĞI

Eser: Ho Brettanikos Aster

Londra, 1861

ÜSKÜDAR KARACAAHMET CEMETERY

From: Ho Brettanikos Aster

London, 1861

KÜÇÜKSU ÇEŞMESİ'NDEN ÜSKÜDAR
VE İSTANBUL GENEL GÖRÜNÜMÜ

Gravür: Eugene Flandin

Eser: L' Orient

Paris, 1863

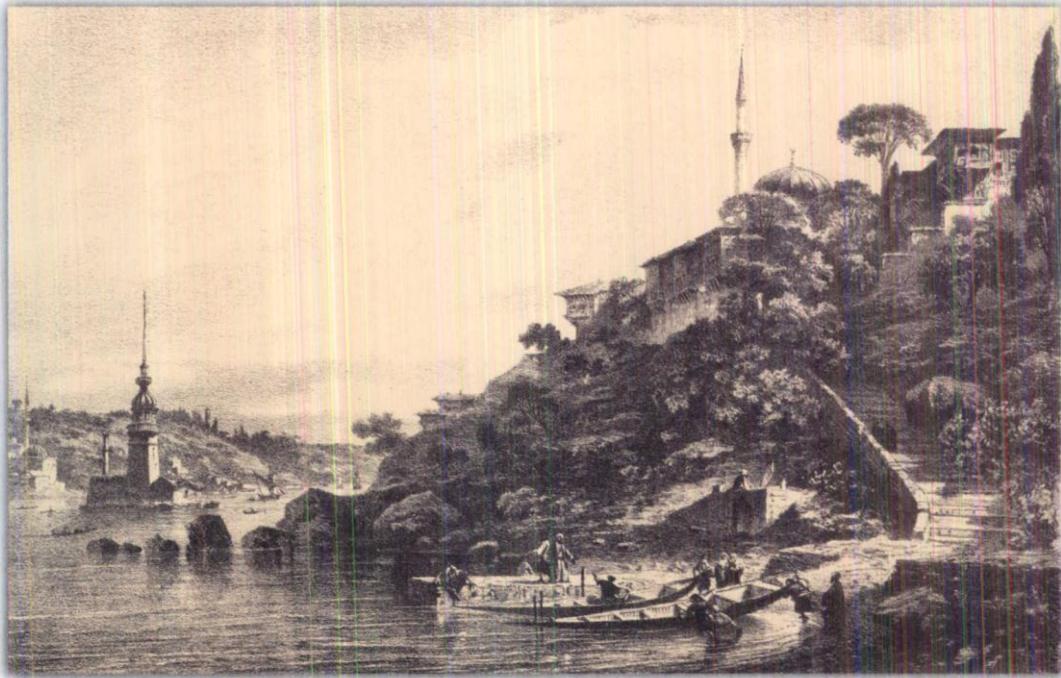

A GENERAL VIEW OF ÜSKÜDAR AND
ISTANBUL FROM KÜÇÜKSU FOUNTAIN

Gravure: Eugene Flandin

From: L' Orient

Paris, 1863

SALACAK SAHİLİ VE KIZKULESİ

Gravür: Eugene Flandin

Eser: L' Orient

Paris, 1863

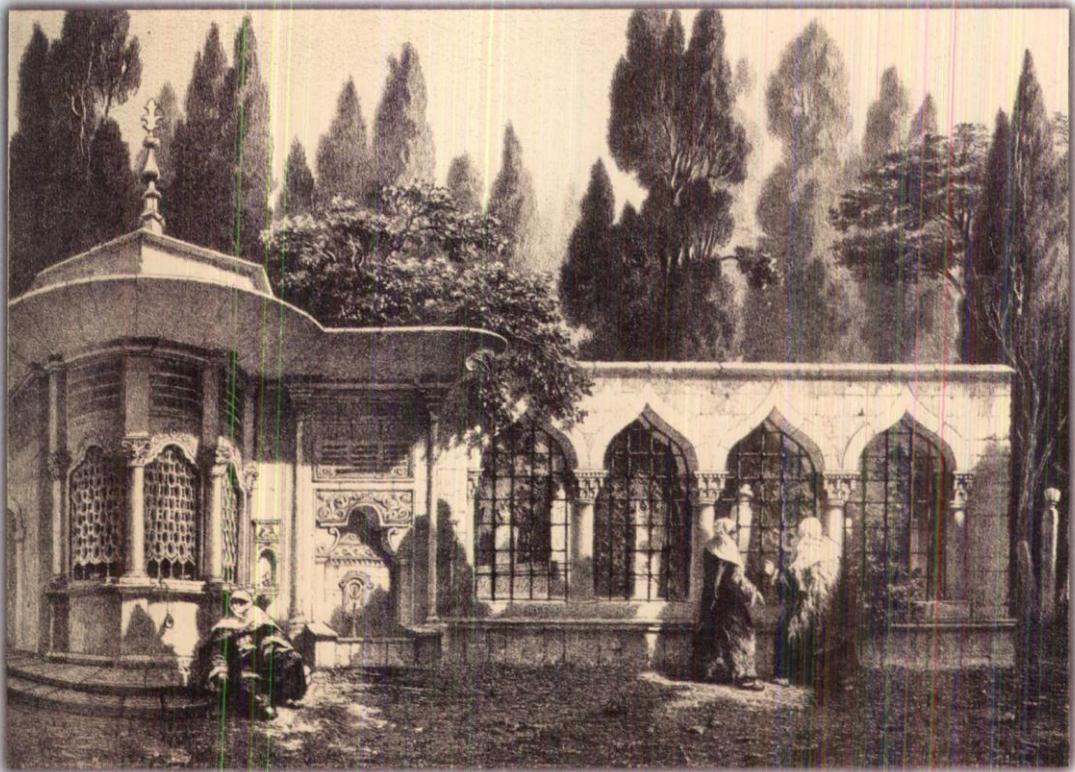

SALACAK COAST AND MAIDEN'S TOWER

Gravure: Eugene Flandin

From: L' Orient

Paris, 1863

KARACAAHMET MEZARLIĞINDA
SADETTİN EFENDİ ÇEŞMESİ

Gravür: Eugene Flandin

Eser: L' Orient

Paris, 1863

SADETTİN EFENDİ FOUNTAIN
AT KARACAAHMET CEMETERY

Gravure: Eugene Flandin

From: L' Orient

Paris, 1863

ÜSKÜDAR AYAZMA CAMİİ VE
İSTANBUL

Gravür: Eugène Flandin

Eser: L' Orient

Paris, 1863

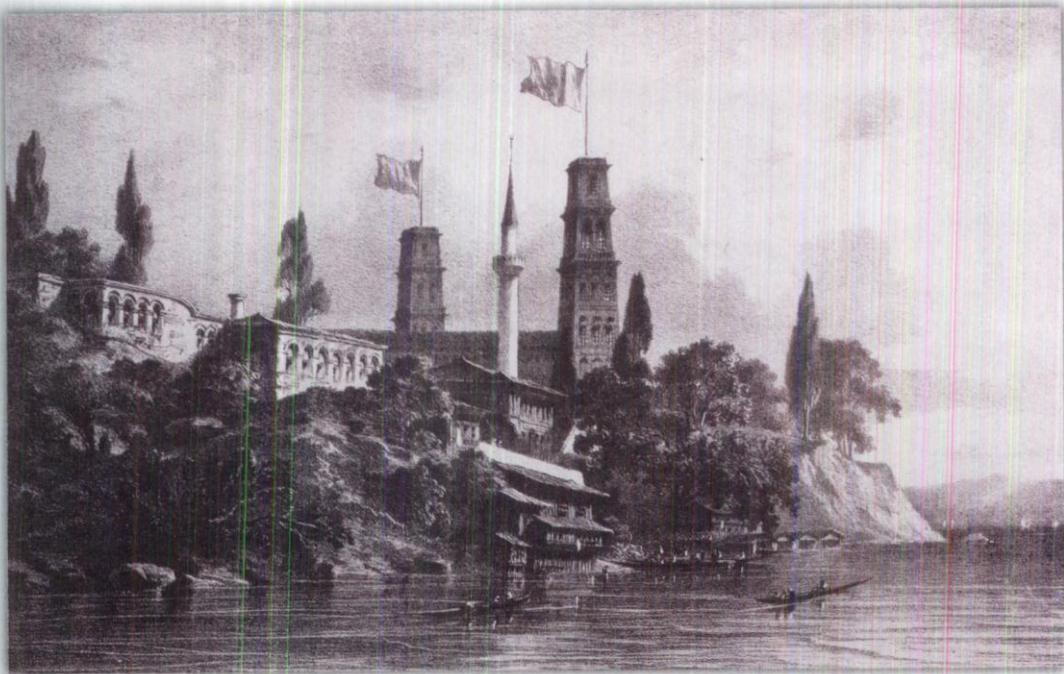

ÜSKÜDAR AYAZMA MOSQUE AND
İSTANBUL

Gravure: Eugène Flandin

From: L' Orient

Paris, 1863

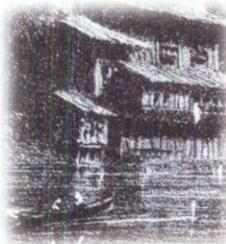

SELİMİYE KİŞLASI VE HAREM

Gravür: Eugene Flandin

Eser: L' Orient

Paris, 1863

SELİMİYE BARRACKS AND HAREM

Gravure: Eugene Flandin

From: L' Orient

Paris, 1863

SELİMİYE CAMİİ

Gravür: Eugene Flandin

Eser: L' Orient

Paris, 1863

SELİMİYE MOSQUE

Gravure: Eugene Flandin

From: L' Orient

Paris, 1863

MİHRİMAH
SULTAN
CAMİİ

Gravür:
Eugene
Flandin

Eser:
L' Orient

Paris, 1863

MİHRİMAH
SULTAN
MOSQUE

Gravure:
Eugene
Flandin

From:
L' Orient

Paris, 1863

ÜSKÜDAR İSKELESI

Gravür: Eugene Flandin

Eser: L' Orient

Paris, 1863

ÜSKÜDAR DOCK

Gravure: Eugene Flandin

From: L' Orient

Paris, 1863

ÜSKÜDAR YAKASI'NDAN İSTANBUL

Eser: Peter Coeck
Turks in MDXXXIII: a series of
drawings made in that year at
Constantinople

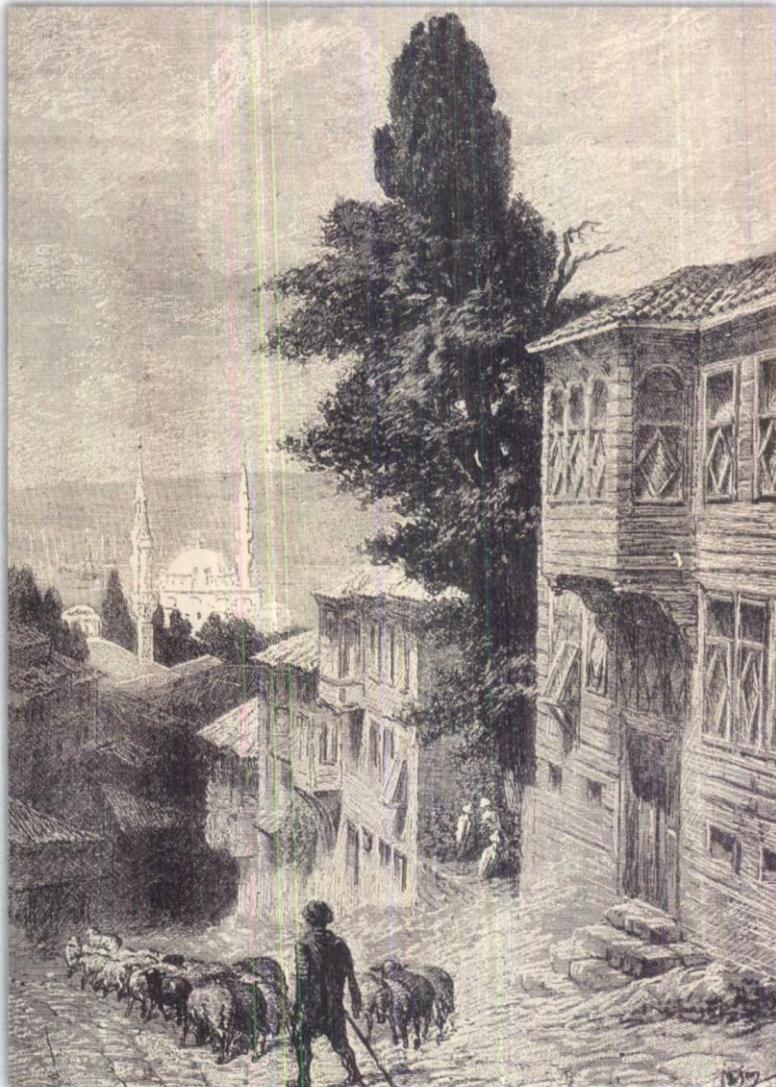
Paris, 1763

İSTANBUL FROM ÜSKÜDAR SIDE

From: Peter Coeck
Turks in MDXXXIII: a series of
drawings made in that year at
Constantinople

Paris, 1763

ÜSKÜDAR'DA
BİR SOKAK

Gravür: C. Biseo

Eser: Edmondo
de Amicis
Constantinople

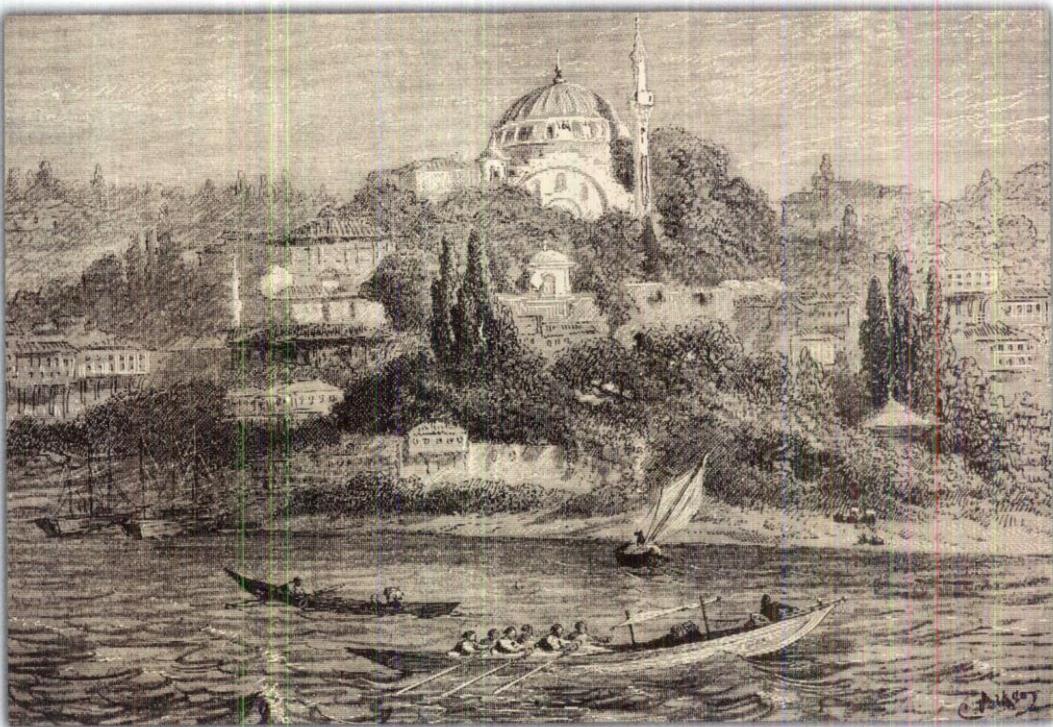
Paris, 1883

A STREET FROM
ÜSKÜDAR

Gravure: C. Biseo

From: Edmondo
de Amicis
Constantinople

Paris, 1883

ÜSKÜDAR

Gravür: C. Biseo

Eser: Edmondo de Amicis
Constantinople

Paris, 1883

ÜSKÜDAR

Gravure: C. Biseo

From: Edmondo de Amicis
Constantinople

Paris, 1883

ÜSKÜDAR'DA
BİR SOKAK

Gravür:
C. Biseo

Eser: Edmondo
de Amicis
Constantinople

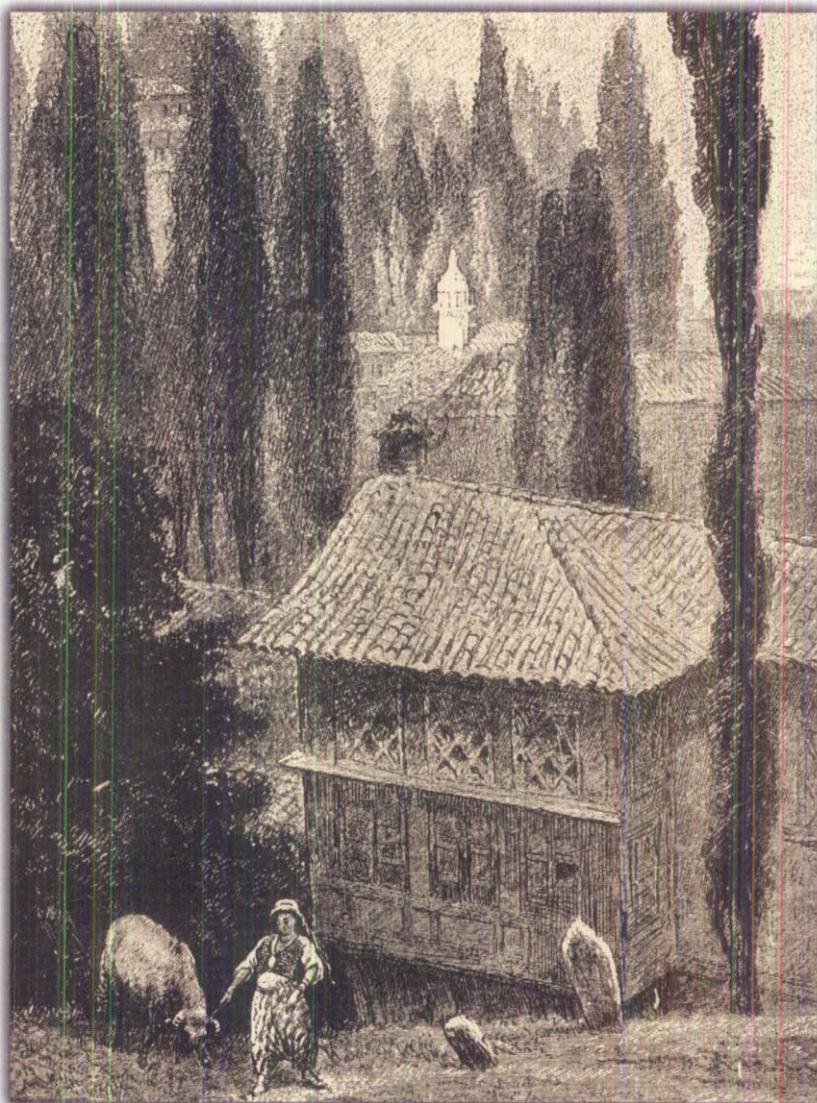
Paris, 1883

A STREET FROM
ÜSKÜDAR

Gravure:
C. Biseo

From: Edmondo
de Amicis
Constantinople

Paris, 1883

ÜSKÜDAR

Gravür:
C. Biseo

Eser: Edmondo
de Amicis
Constantinople

Paris, 1883

ÜSKÜDAR

Gravure:
C. Biseo

From:
Edmondo de
Amicis
Constantinople

Paris, 1883

ÜSKÜDAR
KARACAAHMET
MEZARLIĞI

Gravür:
C.Biseo

Eser:
Edmondo de
Amicis
Constantinople

Paris, 1883

ÜSKÜDAR
KARACAAHMET
CEMETERY

Gravure:
C.Biseo

From:
Edmondo de
Amicis
Constantinople

ÜSKÜDAR
KARACA AHMET
MEZARLIĞI

Gravür:
L. Sabatier
J. Schranz

Eser: Le
Bosphore et
Constantinople

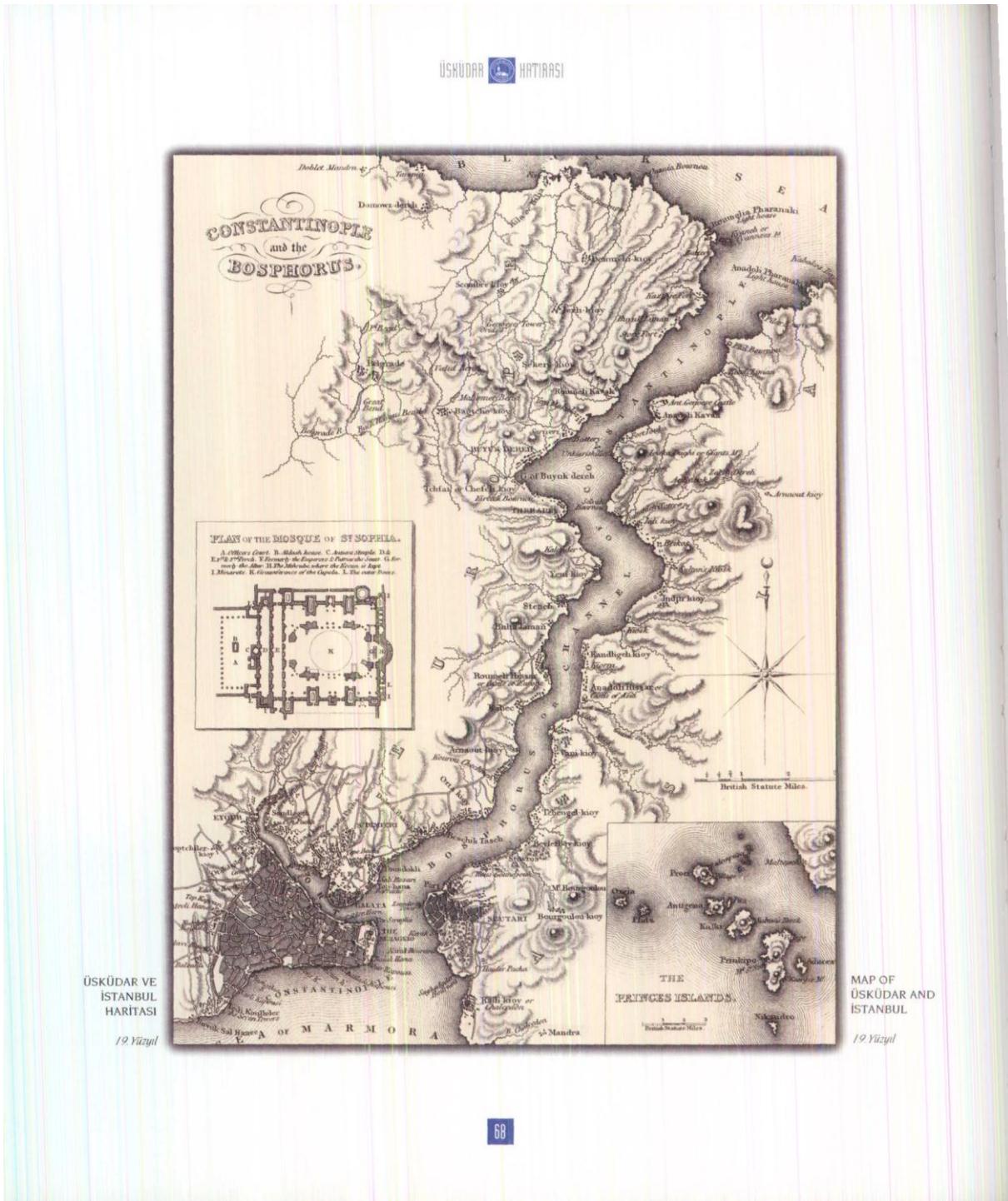
Paris

ÜSKÜDAR
KARACA AHMET
CEMETERY

Gravure:
L. Sabatier
J. Schranz

From: Le
Bosphore et
Constantinople

Paris

KIZKULESİ VE İSTANBUL

Gravür: De Sinety

Eser: De Sinety
Voyage de S.A.R. Monseigneur
le Duc de Montpensier

Paris

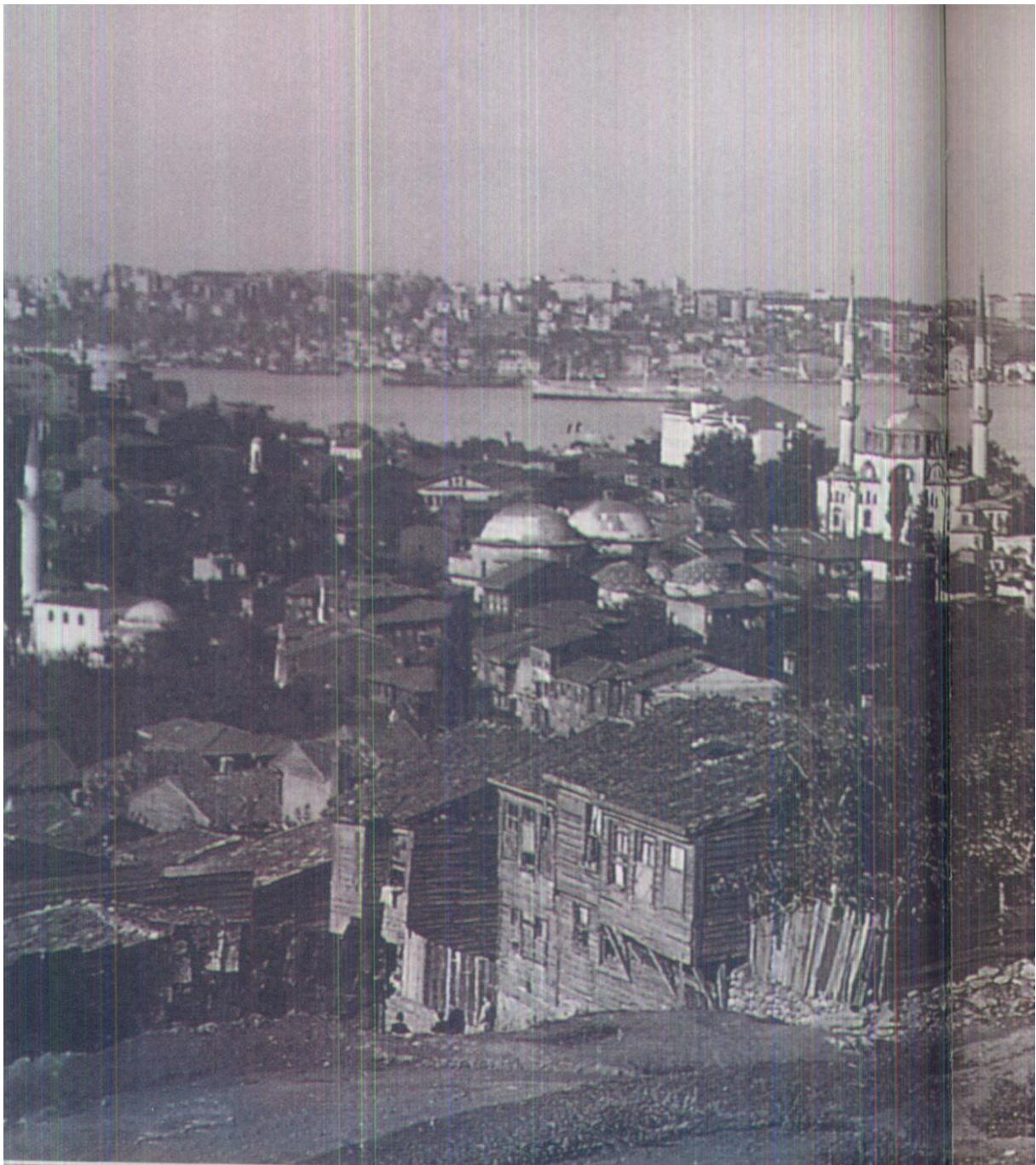

MAIDEN'S TOWER AND İSTANBUL

Gravure: De Sinety

From: De Sinety
Voyage de S.A.R. Monseigneur
le Duc de Montpensier

Paris

İKİNCİ BÖLÜM / PART 2

FOTOĞRAFLarda
ÜSKÜDAR
AT PHOTOGRAPHS

FOTOĞRAF SANATI VE ÜSKÜDAR

1830'lıarda Avrupa'da fotoğrafla ilgili gelişmeler büyük yankı yaparken, bu tarihlerde yayınlanan gazeteler fotoğrafın ne olduğunu, kimler tarafından bulunduğu ve nasıl kullanıldığını anlatıyordu. 28 Ekim 1839 günü yayınlanan Takvim-i Vekayi gazetesi Degorre adlı bir kişinin makinesinin marifetlerinden söz eden bir yazı yayınladı.

1841 yılında dünyanın dört bir yanına dağılan Degorre'nin çıraklarından biri olan Mösyo Kompa, Beyoğlu'na gelerek ilk fotoğrafları çekmeye başladı. Gazete fotoğrafçılığı anlayışının öncülüğünü, 1840 yılında Osmanlı darphanesinde şef desinatör olarak çalışmaya başlayan James Robertson (1813-1888),

Kırım Savaşı sonrasında, 1855 yılında çektiği fotoğrafları ile yaptı.

Carlo Naya (1816-1882), İtalya'dan Pera'ya gelip yerleşen ilk fotoğrafçılarından oldu. 1845 yılında İstanbul'da başlayan çalışmalarını günün gazetelerine verdiği ilanlarla da duyurdu. Stüdyosunu, Grande rue de Pera'da, Rus elçiliğinin karşısındaydı.

Osmanlı halkından Basile Kargopulo, fotoğraf stüdyosunu 1850'de Pera'da açtı. Özellikle İstanbul şehir panoraması ve şehir belgelemeciliğinde etkin bir rol oynayan Basile Kargopulo'nun fotoğrafhanesinde, süslüme hevesli ayak takımı gençlerini kıyafet değiştirmek fotoğraf çekimleri için, geniş bir gardrobu vardı.

1848'de Osmanlı İmparatorluğu'na sağlanan Macar mültecilerinden Raif Efendi, 1854 yılında İstanbul'da Çemberlitaş'ta fotoğrafla uğraşmaya başladı. Alman kimyager Rabach, 1856'da Beyazıt'ta bir stüdyo açtı. Pascal Sebah, 1857'de El Chark adı ile açtığı stüdyosunda, yerel giysileri içinde dönemin Osmanlı tiplerini çekti. 1888'de Policarpe Joaillier'nin de katılması ile stüdyonun adı Sebah & Joaillier olarak değiştirildi.

1867 yılında Beyazıt'ta bir stüdyo açan Nikolai Andreomenos (1850-1929), otuz yıldan yakın burada çalıştıkten sonra, Pera'da da bir şube açtı.

Andreomenos'un Sultan II. Abdülhamid'den iki madalyası vardı. Üsküdar'ın Fotoğraflara yansıması erken dönem çekilen fotoğraflardan itibaren başlar. Kırım harbi döneminde İngiliz kuvvetlerinin Selimiye Kışlası ve civarında konuşulanlarını görüntüleyen Robertson'dan, Üsküdar'ı kent dokusu ve sosyal yapısı içinde görüntüleyen Abdullah Biraderler, Sebah & Joaillier gibi Osmanlı dönemi fotoğrafçılara kadar tanınmış imzaların fotoğrafları günümüze ulaşmıştır. Cumhuriyet döneminden günümüze uzanan çizgiye özellikle Hilmi Şahenk'in çektiği Üsküdar görüntülerini, kentin o eski güzelliklerini günümüze taşıyor. Fotoğrafçılığımızın büyük ustası Ara Güler de Üsküdar'ı sosyal hayatının mütevazılığı içinde görüntüledi.

THE ART OF PHOTOGRAPHY AND ÜSKÜDAR

While developments related to photography made a big impact on Europe in the 1830's, newspapers published during that period were explaining what a photograph was, who discovered it and how it was used. In the October 28, 1839 edition of the *Takvim-i Vekayi* newspaper, an article was published that mentioned the capabilities of the camera of a man named Degorre. In 1841 Monsieur Kompa, one of Degorre's apprentices who spread out all over the world, came to Beyoğlu and began taking the first photographs. This newspaper became a leader in its approach to photography by publishing pictures taken in 1855 towards the end of the Crimean War by James Robertson (1813-1888), who began work in 1840 at the Ottoman mint as chief designer.

Carlo Naya (1816-1882) was the first photographer to come from Italy to settle in Pera. His work that began in Istanbul in 1845 was publicized in the advertisements he gave to that day's newspapers. His studio was on the Grande rue de Pera across from the Russian embassy. Basile Kargopulo, from the Ottoman people, opened his studio in Pera in 1850. Playing an especially important role in the documentation of the city and the Istanbul city panorama, Basile Kargopulo had a large wardrobe in his studio for young rabble who wanted to dress up and have their picture taken.

Raif Efendi, a Polish refugee who took asylum in the Ottoman Empire, began to work with photography in Çemberlitaş, Istanbul in 1854. The German chemist Rabach opened a studio in Beyazıt in 1856. Pascal Sebah took pictures of Ottoman types in local costumes in his studio named El Chark, which he opened in 1857. With the addition of Policarpe Joaillier in 1888, the studio's name was changed to Sebah & Joaillier. Nikolai Andreomenos (1850-1929) opened a studio in Beyazıt in 1867. After working there thirty years, he opened a branch in Pera. Andreomenos received two medals from Sultan Abdulhamid II. The appearance of Üsküdar photographs begins with pictures taken in the early period. Photographs with well-known signatures of Ottoman photographers from Robertson, who captured in photographs English forces positioned at the Selimiye Barracks and its surroundings during the Crimean War period, to Abdullah Biraderler and Sebah & Joaillier, who caught in pictures Üsküdar's urban fabric and social structure, have come down to us today. In a line of photographers extending from the republican period to present, especially Hilmi Şahenk's pictures of Üsküdar carry the former beauty of the city to today. The great master of our photography, Ara Güler, captured Üsküdar's social life with its all humbleness.

ÜSKÜDAR
MEYDANI
YAĞ VE SİRKE
FİÇLARI

Baştanbaşa
süslü her yanı
altın harflı
yazılarda dolu
geniş çökümlü
büyük bir çatı ve
tepeşinde alemeler
olan kubbelerle
örtülü denizden
görünən beyaz
mermerden
şıpşırın bir
çeşme.
Theophile Gautier

OIL AND VINEGAR
BARRELS AT THE
ÜSKÜDAR SQUARE

A lovely fountain
made of white
marble that
can be seen from
the sea and that is
completely
adorned with
golden lettered
script on every
side and covered
with a broad,
projected roof and
domes with globes
on top.
Theophile Gautier

KARACAAHMET MEZARLIĞI

Asya toprağı bütün Osmanlı'nın
ortak vatanı olduğundan
İstanbul halkı
Üsküdar'a gömülmek ister.
Charles Texier

Kanaat Lokantası Koleksiyonu

KARACAAHMET CEMETERY

Because Asian land is the common
homeland of all Ottomans, the
Istanbul people want to be buried in
Üsküdar.
Charles Texier

Collection of Kanaat Restaurant

I. DÜNYA SAVAŞINDA ÜSKÜDAR

Pazarlardaki canlılık ve hareketlilik hala devam ediyor. Değişen tek şey kılık kıyafet ve kaldırımlı taşları. Aşındırılan yollar ise hep aynı köşelerde bitiyor.

Kanaat Lokantası Koleksiyonu

ÜSKÜDAR DURING 1st WORLD WAR

The liveliness and activity of the bazaars continue. The only things that have changed are the manner of dress and the sidewalks. The worn streets end at the same corners

Collection of Kanaat Restaurant

Constantinople Scutari

SELİMİYE CAMİİ VE KİŞLASI

Türkiye'de ilk medeni şehir planı Üsküdar'ın Selimiye Mahallesi'nde tabbi edilmiştir. Selimiye Mahallesi'nin sokakları Üsküdar'ın en geniş ve birbirine amut olarak açılmış muntazam sokaklarıdır.

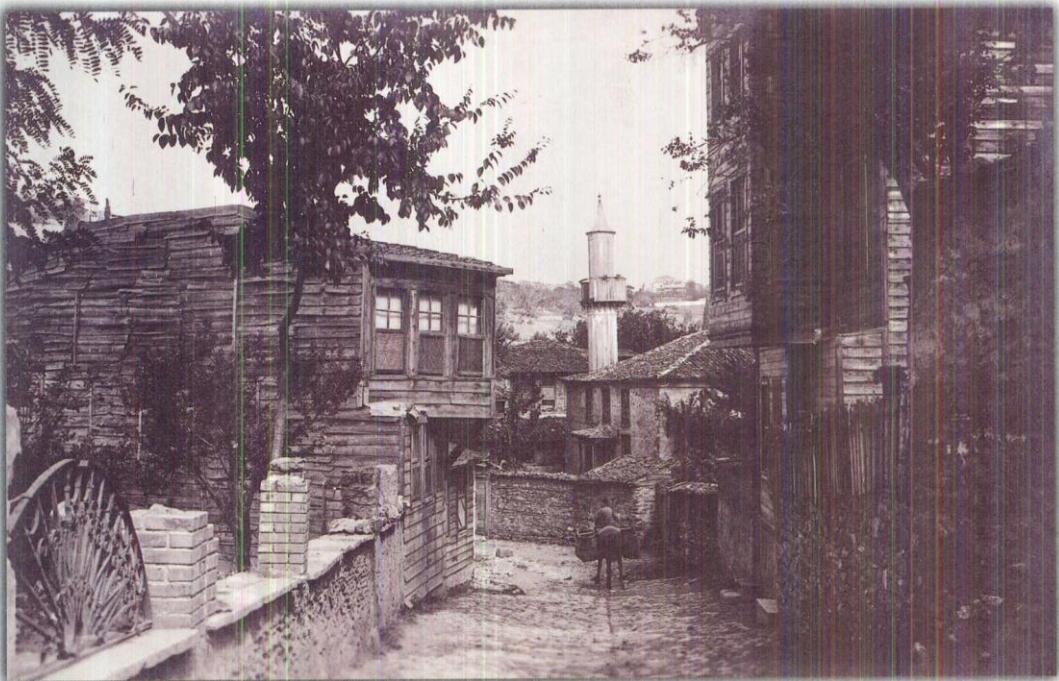
Burhan Felek

SELİMİYE MOSQUE AND BARRACKS

The first modern city plan was applied in the Selimiye district of Üsküdar. The streets in the Selimiye district are Üsküdar's widest and best arranged streets, each being perpendicular to the other.

Burhan Felek

DOĞANCILAR'DA BİR SOKAK

Üsküdar, büyük bahçeler,
köşkler, kervansaraylar, camiler ve
imarethaneler şehridir.
Hans Dernischwam, 1553

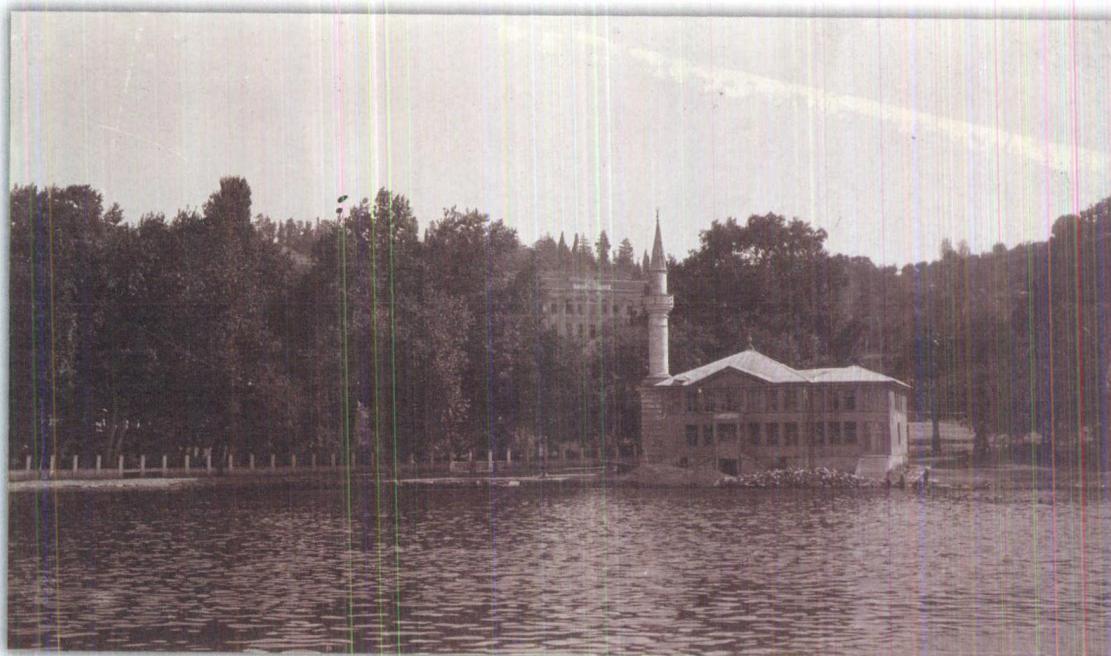
Kanaat Lokantası Koleksiyonu

A STREET IN DOĞANCILAR

Üsküdar is a city of great gardens,
kiosks, caravansaries, mosques and
public soup kitchens.
Hans Dernischwam 1553

Collection of Kanaat Restaurant

KULELİ VE KAYMAK MUSTAFA
PAŞA CAMİİ

Üsküdar'ın ilahi nimetlerinden biridir, sıcak yaz akşamları denize açılarak ya da sahil boyunca yürüyerek martıların sesini dinlemek

KULELİ AND KAYMAK MUSTAFA
PASHA MOSQUE

One of Üsküdar's divine blessings is going out to sea on hot summer evenings in a rowboat or walking on the shore listening to the sounds of seagulls.

ÇENGELKÖY'DE YALILAR

Türkler Boğaz'ın her iki yakasında da çok farklı bir kültür ve medeniyet oluşturmuşlardır. Dünyada suyla sevişen, suya en iyi uyum sağlayan yalı gibi ev türlerini, su üzerinde yüzen kayak gibi sandal türlerini hep Türkler bulmuştur.

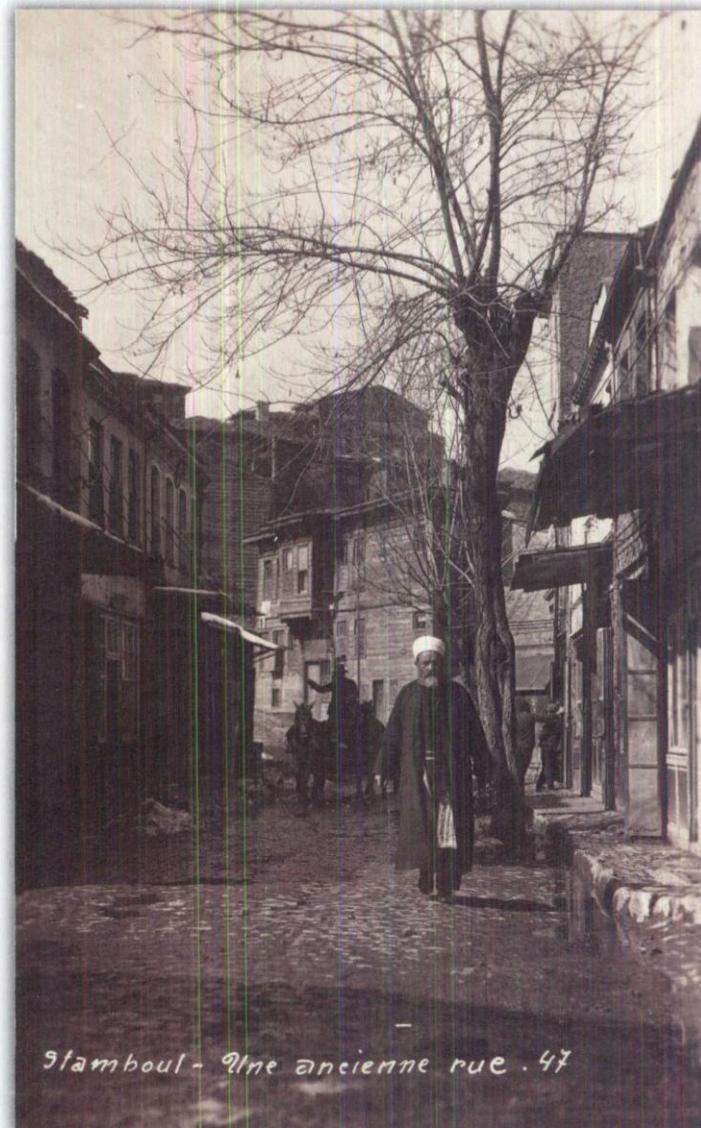

WATERSIDE MANSIONS IN ÇENGELKÖY

The Turks developed very different cultures and civilizations on both sides of the Bosphorus. With a love for water, it was the Turks who created houses like the seaside residences that are completely harmonious with the water and the small boats that skim the surface of the water.

ESKİ BİR SOKAK

Üsküdar'da onbir mahalle İslam, bir mahalle Rum ve Ermeni ve bir mahalle Yahudi vardır. Frenk yoktur.
Evlıya Çelebi

AN OLD STREET

In Üsküdar there are eleven Muslim neighborhoods, one Greek and Armenian and one Jewish neighborhood. There are no French.
Evlıya Çelebi

GÜLNUŞ EMETULLAH VALİDE
SULTAN TÜRBESİ VE YENİ CAMİİ

Bizanslılar'ın 1123 sene boyunca İstanbul'a yaptıklarını, Osmanlılar 470 sene içinde geçmek için hummalı bir faaliyette bulunmuşlardır ve gerçekten de şehrin sillüetine, panoramasına damgalanı vurmuşlardır. Üsküdar ise çok daha önceden hep Türk ve İslam kalmış

TOMB OF GÜLNUŞ EMETULLAH
VALİDE SULTAN AND NEW MOSQUE

In order to surpass what the Byzantines had done to Istanbul in 1123 years, the Ottomans made intensive efforts throughout 470 years and they definitely put their stamp on the city's silhouette and panorama. Üsküdar had been Turkish and Islamic much earlier.

ÜSKÜDAR İSKELESİ VE KAYIKCILAR

Gemilerin ilk seferlerine en büyük tepki kayıkçılarından gelmişti. Hani kendilerince haksız da sayılmazlardı. O güne kadar yolcu taşıma işini ellerinde tutmuşlar, evlerinin geçimlerini bu yolla sağlamışlardı.

Kanaat Lokantası Koleksiyonu

ÜSKÜDAR DOCK AND BOATMEN

The biggest reaction to the ships' first trip came from the rowers. From their own perspective they were not unfair. Until that time they had a monopoly on transporting passengers, and they had earned their livings in this way.

Collection of Kanaat Restaurant

FETHİ PAŞA KORUSU'NDAN ÜSKÜDAR

Öyle vadiler karşınıza çıkar ki, akıntı
üzerine sarkan ağaç dalları bu güzel
tabloya bir çerçeveymiş
duygusunu uyandırır.
Julia Pardoe, 1839

A VIEW FROM FETHİ PAŞA GROVE

Such valleys appear before you that
the tree branches hanging over the
water seem to be making a frame for
these beautiful pictures.

Julia Pardoe 1839

SELİMİYE KİŞLASI VE
FLORANCE NIGHTINGALE

Lambalı Kadın'ın (Florence Nightingale) şefkatli varlığı can
çekisen doğanın ortasında bile
rahat ve huzurun işaretini oluyor.
*Kırım harbi muhabiri McDonald
1854 Üsküdar*

SELİMİYE BARRACKS AND
FLORANCE NIGHTINGALE

Florence Nightingale's
compassionate presence even
amidst dying nature becomes
a sign of comfort and peace.
*Crimean War correspondent McDonald
1854 Üsküdar*

ESKİ AHŞAP
EVLER

Üsküdarın
bazı semtleri
ahret
havasıyla
doluydu.
Ahret havası
essim, dünya
havası essin
bütün bu
semتلر mimarlık
özellikleri
son derece
sadedydi.

Evler
ahşaptı.
Konaklar
köşkler
yalılar da
böyledi.
Yahya Kemal
1934

OLD WOODEN
HOUSES

Some of
Üsküdar's
districts are
filled with an air
of the hereafter.
Whether it is an
air of the
hereafter
or this world, the
architectural
features of these
neighborhoods
are extremely
plain.
The houses are
wooden. The
large residences,
mansions and
seaside man-
sions are like
this too.
Yahya Kemal
1934

ORTAKÖY'DEN
ÇENGELKÖY
SAHİLLERİ

Şehrin silüetinde
özel bir yeri vardır
Üsküdar'ın. O'nun
oluşturan her
değer sanki
özenle vurulmuş
firça darbeleri
gibidir. Resmi
tamamlayan ana
unsur ise
Üsküdar'ın orada
yer almışıdır.

CENGELKÖY
COASTS FROM
ORTAKÖY

Üsküdar has a
special place in the
silhouette of the
city. It's as if every
value that makes
her is like a
carefully thrust
blow of a
paintbrush. The
main factor that
completes the
picture is
Üsküdar's being
there.

KARACA AHMET MEZARLIĞI

Bundan yaklaşık olarak sekiz yıl
kadar önce Üsküdar'da bir güneş
doğusu seyrettim; bana öyle
geldi ki o anda göklerden yeryüzüne
ışık ve nur yerine ruh yağmaktadır.

Namık Kemal 1867

KARACA AHMET CEMETERY

Approximately eight years ago
I watched a sunrise in Üsküdar.
It seemed to me that at that moment
spirit was radiating from the heavens
to the earth instead of light.

Namık Kemal 1867

ÜSKÜDAR MEYDANI

Birçok padişah ve hanım sultanlar
Üsküdar'ı ihtişamlı din ve hayır
kurumlarıyla süslemişlerdir.

Charles Texier

ÜSKÜDAR SQUARE

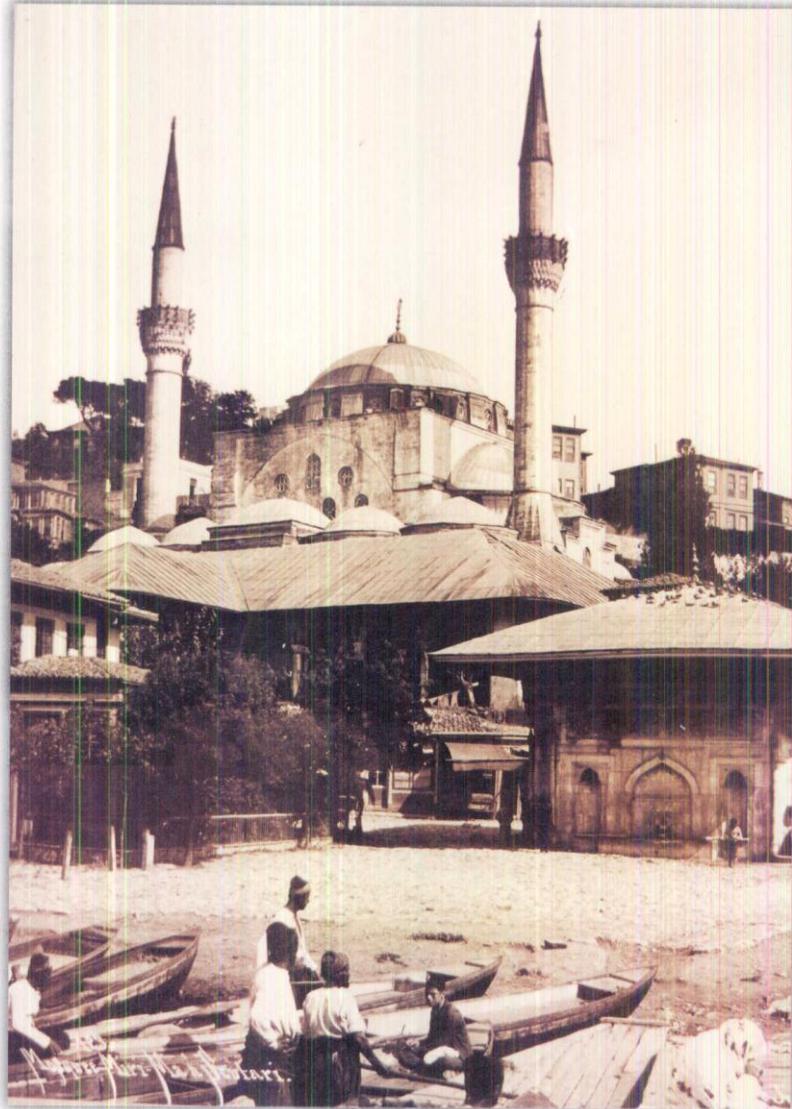
Many sultans and daughters of
sultans have adorned Üsküdar
with magnificent religious
and pious institutions.

Charles Texier

ÜSKÜDAR
İSKELESİ VE
KAYIKÇILAR

Iskele
Meydan'nda
bulunan meşhur
III. Ahmet
Çeşme'si 1728-29
tarihinde
inşa edilmiştir.
Bu çeşme deniz
kenarındaydı.

Sonradan
meydan açılırken
çeşme ve hazırlığı
sökülmeyecek
günkü yerine
getirildi.
Mermer yalakaları,
sersebilleri,
sulukları
kırılmıştı. Suyu
kesilmişti.
Geri çekme işi
yapılırken bunlar
tamir edilmiştir.

ÜSKÜDAR DOCK
AND BOATMEN

The Ahmed III
Fountain found
in the Pier
Square was built
in 1728-29.
This fountain
was on the
waterfront. Later
when the square
was being made,
the fountain and
its enclosure
were moved to
the place they
are today.
The marble
drinking basin
and faucets had
been broken and
the water wasn't
running either.
They were all
repaired when
the fountain was
moved.

ÜSKÜDAR İSKELESI

Üsküdar aslında, Kadıköy'e bağlı küçük bir köydü. Ve eski Kaledonyalılar tarafından M.Ö. VI. yüzyılda bir ticaret iskelesi olarak kurulmuştu.

ÜSKÜDAR DOCK

Actually Üsküdar was a small village tied to Kadıköy. It was established as a pier for trade by the Calcedonians in the 6th century BC.

679. İstanbul, Üsküdar

ESKİ İSKELE

Semtler şehirlerin oyasıdır, dantelidir.
İstanbul'un oyası Üsküdar da başlar.
Ve burada oluşan her renk,
her ilmik oyanın bütününe
ahenk verir, hayat verir.

OLD DOCK

Districts are the handwork, the lace
of cities. Istanbul's lace begins with
Üsküdar. Every color and knot
worked here gives harmony and
vitality to the whole.

YENİ CAMİİ VE PAZAR YERİ

Üsküdarlı olmak "aidiyet" duygusunun tarifsiz hazzını sunar insana. Bu hazz tatmak ise hiç de kolay değildir. Belli bir terbiye ve birikim ister. Her şeyden önce bu "aidiyet" için gönüllülük ister. Üsküdar'da yaşamak kolaydır ama, Üsküdarlı olmak hiç de kolay değildir.

NEW MOSQUE AND BAZAAR PLACE

Being from Üsküdar gives an indescribable feeling of "belonging" to a person. It's not easy to taste this pleasure. It requires a certain amount of breeding and heritage. Before anything else this belonging demands heart-felt commitment. It's easy to live in Üsküdar, but it's not easy to be from Üsküdar

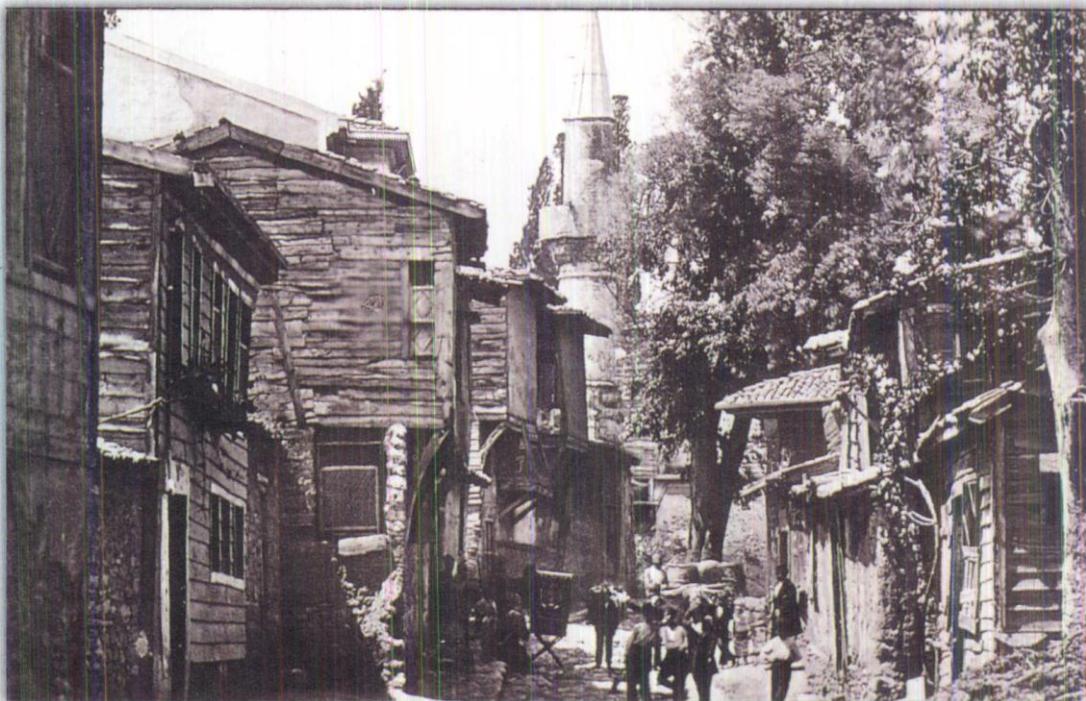
CAMI ÖNÜNDE
FAYTONLAR

Üsküdar'da geçen zaman boşa geçen zaman değildir. Salacak'tan Harem'e sahilin aşındırmak, meydanında volta atmak, Fethi Paşa'dan uzaklara dalmak. İnsan ruhunun kazanımlarıdır.

PHAETONS IN
FRONT OF
MOSQUE

Time passed in Üsküdar is not time wasted. Frequenting the shore from Salacak to Harem, pacing back and forth in the square and becoming engrossed in distant places from Fethi Pasha are gains for one's soul.

ESKİ BİR SOKAK

Bir Üsküdar'a bakınız, bir de Kadıköy'e. Üsküdar'ın yanında Kadıköy Tatavla'yı andırır. Eski Türkler'in ruhları ile yeni Türkler'in ruhları arasındaki farkı anlamak isterseniz bu son asırda peydâ olan semtlerle İstanbul içlerini mukayese ediniz.

Yahya Kemal / Ezansız Şemtler

AN OLD STREET

Look at Üsküdar and then look at Kadıköy. Beside Üsküdar, Kadıköy looks like Tatavla. If you want to understand the difference between the spirits of the Old Turks and the New Turks, compare inner Istanbul with the districts that have appeared in the last century.

*Yahya Kemal
Districts Without the Azan*

12 NO'LУ ÜSKÜDAR KADIKÖY TRAMVAYI

Insanlar, meydan ve iskele aynı yerde. Değişen tek şey zaman ve teknoloji.

TRAMWAY NO:12 ÜSKÜDAR TO KADIKÖY

The humans, square and dock are on same place. The only thing that changed time and technology.

ÜSKÜDAR POSTA YOLU

Dersaadet Tramway Şirketi'yle 18 Ağustos 1869 tarihinde imzalanan sözleşmenin hemen ardından şehrin belli hatlarında atlı tramvay işletmek üzere ray döşenmeye başlanmıştır. bu çalışmalar sırasında bir çok tarihi binanın yıkımından Üsküdar'da nasibini almıştır.

ÜSKÜDAR POST WAY

Shortly after the contract was signed on August 18, 1869, with the Dersaadet Tramway Company, rails began to be laid for the operation of horse-drawn wagons on certain city lines. During this project many historical buildings were razed, and Üsküdar received its share of the damage.

ÜSKÜDAR SULTANTEPE SEMTİ

Yavuz Sultan Selim doğuya sefere çıkarken, Üsküdar sırtlarından İstanbul'u son defa temâşâ edip seyrine doyamayınca hemen yere diz çöküp şöyle dua etmiştir:
"Allâh'ım, bu ayalar şehrîne, nuru sönmeyen bir hilâle dönmek nasib eyle"

ÜSKÜDAR SULTANTEPE DISTRICT

When Sultan Selim I began to leave for the Eastern campaign, he took a last look at the Üsküdar hills and Istanbul. Unable to take in enough of it, he fell on his knees and prayed.
"My God, allow me to return to this city with a crescent whose light will never be extinguished."

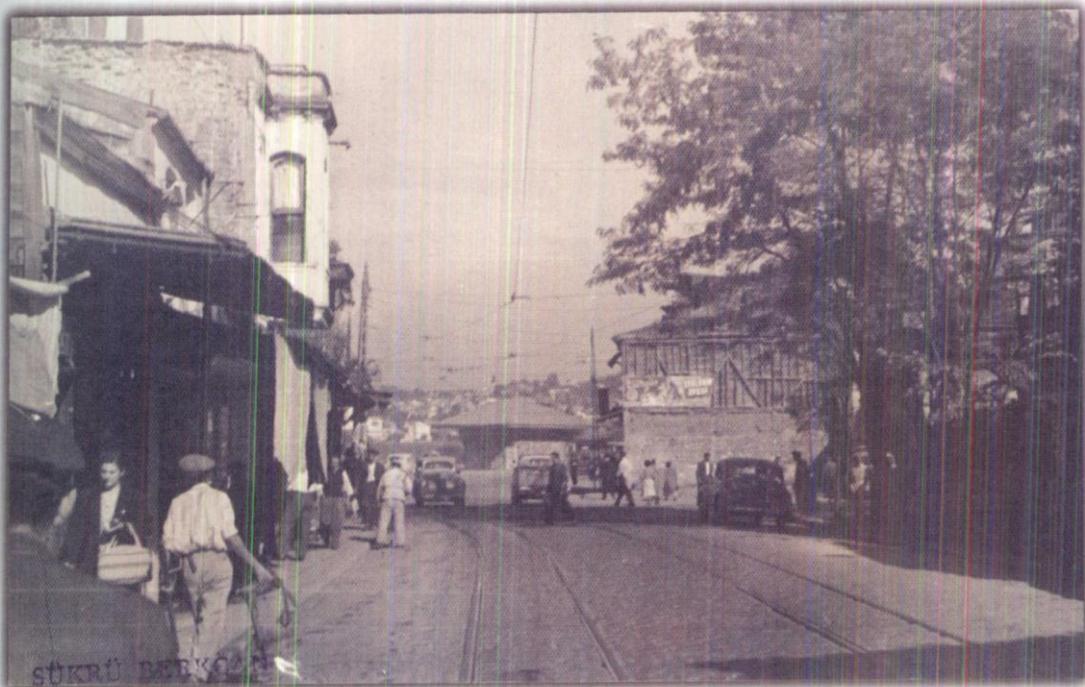
SU TERAZİSİ, DUVARDİBİ

Çok önceleri Üsküdar'ın sırtlarında Ermeni manastırına ait bağlarla kaplı bir alan vardı. Ermenice manastır anlamına gelen "vank" sözcüğünden gelen uyarılama ile buraya bir aralar "vankinbaşı" da denilmiştir. Daha sonraları bağların olduğu bu bölgeye "Bağlarbaşı" denilmiştir ve semtin adı ortaya çıkmıştır.

WATER GAUGE, DUVARDİBİ

Long ago there was an area on the slopes of Üsküdar covered with orchards belonging to an Armenian monastery. Coming from the Armenian word "vank" for monastery, this area was called "vankinbaşı" (monastery's orchard) for a time. Later this area was called "Bağlarbaşı" (Head Orchard) and, thus, the district got its name.

SÜKÜDAR BELEDİYESİ

HAKİMİYET-İ MİLLİYE CADDESİ

İstanbul'da 1900'lerde belediye teşkilatı 10 şubeye ayrılmıştı. O zamanlar İstanbul'da vali yoktu. Şehremini yani 'Belediye Reisi' vali gibi yüksek memurdu. Bu şehreminliğin 10 dairesinden biri olan 9. daire Üsküdar'a ait olan amme hizmetlerini görürdü.

HAKİMİYET-İ MİLLİYE AVENUE

In the 1900's the municipality organization was divided into ten branches. There was no governor of Istanbul then. The mayor had a high rank like a governor. One of the ten branches, number 9, dealt with the public services of Üsküdar.

DENİZDEN SELİMİYE KİŞLASI

İstanbul'un en geniş arazisi üzerine yayılmış bulunan ve en çok penceresi olan yapı, Mimar Kirkor Amira tarafından 1828 yılında yapılan Selimiye Kışlası'dır. 1800 yılında III. Selim'in temelini attığı kışla, II. Mahmut zamanında yeniden taş olarak yapılmıştır.

SELİMİYE BARRACKS FROM SEA

The Selimiye Barracks, built by architect Kirkor Amira in 1828, sits on the broadest piece of land and has the most windows of any building in Istanbul. Selim III laid the foundation stone in 1800, and it was rebuilt in stone during Mahmud II's reign. It is a four cornered, large building.

ESKİ OSMANLI SOKAĞI

1352'de Orhan Gazi tarafından fethedildikten sonra Anadolu'dan gelen Müslüman halk, Üsküdar'a yerlesmeye başlamıştır. Fatih Sultan Mehmed zamanında ise Anadolu'dan olan göç, devlet politikası olarak hızlandırılmıştır.

OLD OTTOMAN STREET

After Anatolia was conquered by Orhan Gazi in 1352, the Muslim people coming from there began to settle in Üsküdar. During Mehmed the Conqueror's reign, migration from Anatolia became speeded up as a state policy.

TOYGARTEPE'DEN İMRAHOR SİRTLARI

Dersaadet olarak da isimlendirilen İstanbul, 19.yüzünün ortalarına kadar idari yapı ve yargısal açıdan dört ayrı bölüme ayrılmıştı. Bunlardan ilki Suriç'dir. Galata, Üsküdar ve Eyüp'ten oluşan Bilad-i Selase ise bu metropol alanın kazalandır.

İMRAHOR RİDGES FROM TOYGARTEPE

Known as Dersaadet (Land of Happiness), İstanbul was divided into four divisions administratively and judicially until the middle of the 19th century. The first of these was Suriç (Inner Walls). Galata, Üsküdar and Eyüp (Bilad-i Selase) were administrative districts of this metropolis.

ÜSKÜDAR'DA KAFESİ EVLER

Üsküdar'ın arka sokakları tenha mı
tenha. Huzur ve şiir dolu.
İnsanlara dost, asude sokakları.

Kanaat Lokantası Koleksiyonu

HOUSES WITH LATTICE IN ÜSKÜDAR

How quiet Üsküdar's back streets
are. Full of peace and poetry.
People-friendly, calm streets.

Collection of Kanaat Restaurant

BEYLERBEYİ SARAYI

Mimar Agop Bey tarafından 1864 yılında yapılan Beylerbeyi Sarayı; zarif süslemeleri ve kat kat bahçeleriyle dikkat çeken bir yapıdır.

BEYLERBEYİ PALACE

Made by architect Agop Bey in 1864, the Beylerbeyi Palace is a structure that attracts attention with its elegant adornment and terraced gardens.

KIZKULESİ VE KAYALAR

Üsküdar, Pera'dan önce İstanbul'un
karşıyakası olmuştur. Boğazın
girişinde gözüme çarpan ilk mekan
Üsküdar ve onun sadık bekçisi
Kızkulesi'dir.

MAIDEN'S TOWER AND STONES

Üsküdar became the opposite shore
of Istanbul before Pera. The first
place to catch one's eye after
entering the Straits is Üsküdar and
then its faithful guard, the
Maiden's Tower.

SALACAK İSKELESI

Öte yakada yüzbin nüfuslu bir semt
olan Üsküdar ve denizin ortasında
Kızkulesi yükseliyor.
Helmut Von Moltke 1837

SALACAK DOCK

On the other side is Üsküdar with a
population of 100,000 and the
Maiden's Tower rises in the middle
of the sea.
Helmut Von Moltke 1837

ÜSKÜDAR MEYDANI

Üsküdar, Galata ile birlikte İstanbul'un asıl şehrinden ayrı bir diğer parçasıdır. Bizanslılar döneminde "Skutari" denilen askerlerin ana kışlası burada bulunurdu. Ve bu yüzden buraya Skutarion dendiği rivayet edilir. Skutarion'un zamanla Üsküdar'a dönüştüğü söylenir.

ÜSKÜDAR SQUARE

Together with Galata, Üsküdar was a separate part of the original city of Istanbul. During the Byzantine period it was called "Scutari" and the main military barracks were here. For this reason it was reported to be called "Scutarion." In time, Scutarion changed to Üsküdar.

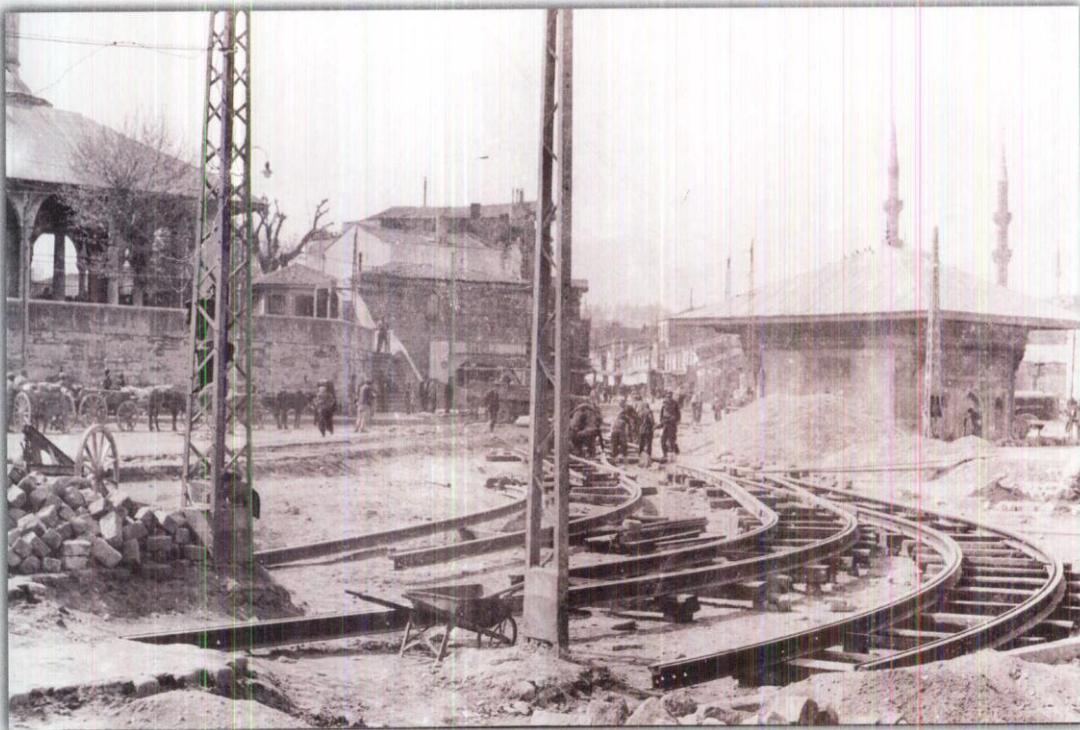
ÜSKÜDAR SALACAK SAHİLİ

Bir nezze de olsa "huzur" bulmak için, kalabalık şehrin gürültüsünden kaçıp sığınacak en güzel yerler, tipki geçmişte olduğu gibi günümüzde de Üsküdar'dadır.

ÜSKÜDAR SALACAK COAST

Today the best place to find at least a little peace and to escape the city's noise is Üsküdar, just as it was in the past.

TRAMVAY HATTININ DOĞUMU

İstanbul'da tramvayla ulaşım başladığı zaman, Anadolu yakasında ilk olarak 1 Ocak 1928'de Üsküdar ile Kısıklı arasında işlemiştir. Daha sonra bunu, Bağlarbaşı-Haydarpaşa ve Haydarpaşa-Üsküdar hatları izledi.

Fotoğraf: Hilmi Şahenk

BORN OF TRAMWAY LINE

When tramway transportation began in Istanbul, it operated first on 1st January 1928, between Üsküdar and Kısıklı. Later the Bağlarbaşı-Haydarpaşa and Haydarpaşa-Üsküdar lines followed.

Photograph: Hilmi Şahenk

ÜSKÜDAR MEYDANI

1918 ve 1924 yıllarında tarihte iki defa olmak üzere İstanbul'dan ayrı olarak il yapılan Üsküdar, 1926'daki düzenleme ile yeniden İstanbul'a bağlanmıştır.

Fotoğraf: Hümeyra Şahenk

ÜSKÜDAR SQUARE

Made a province separate from Istanbul twice in history in 1918 and 1924, Üsküdar was again tied to Istanbul with a reorganization in 1926.

Photograph: Hümeyra Şahenk

ESKİ ÜSKÜDAR İSKELESİ

Üsküdar'ın bilinen en eski adı 'Hrisopolis'dir. Ve "Yaldızlı Şehir" anlamına gelmektedir. Bunun sebebi ise güneş batarken Üsküdar tarafındanki binaların İstanbul'dan yıldızlı gibi görünmesiydi.

Fotoğraf: Hâmi Sâhenk

OLD ÜSKÜDAR DOCK

Üsküdar's oldest known name is "Hrisopolis" meaning "Gilded City." The reason for this is that Üsküdar appears to be gilded when viewed from Istanbul at sunset.

Photograph: Hâmi Sâhenk

HAKİMİYET-i MİLLİYE CADDESİ
ÜZERİNDE EMNİYET AMİRLİĞİ

Yaklaşık 50 yıl önceki Üsküdar Emniyet Amirliği'nin binası ve o dönemdeki insanlar.

HEADQUARTERS OF POLICE CHIEF ON
HAKİMİYET-i MİLLİYE AVENUE

The building of Headquarter of Üsküdar Police Chief approximately fifty years ago and the humans at that time.

1950'LI YILLarda ÜSKÜDAR İSKELESİ

Yalnız ülkemizin değil, dünyanın da
ilk arabalı vapur seferi,
Üsküdar-Kabataş arasında
Şirket-i Hayriye'nin 26 numaralı
"Suhulet" adlı gemisi ile yapılmıştır.

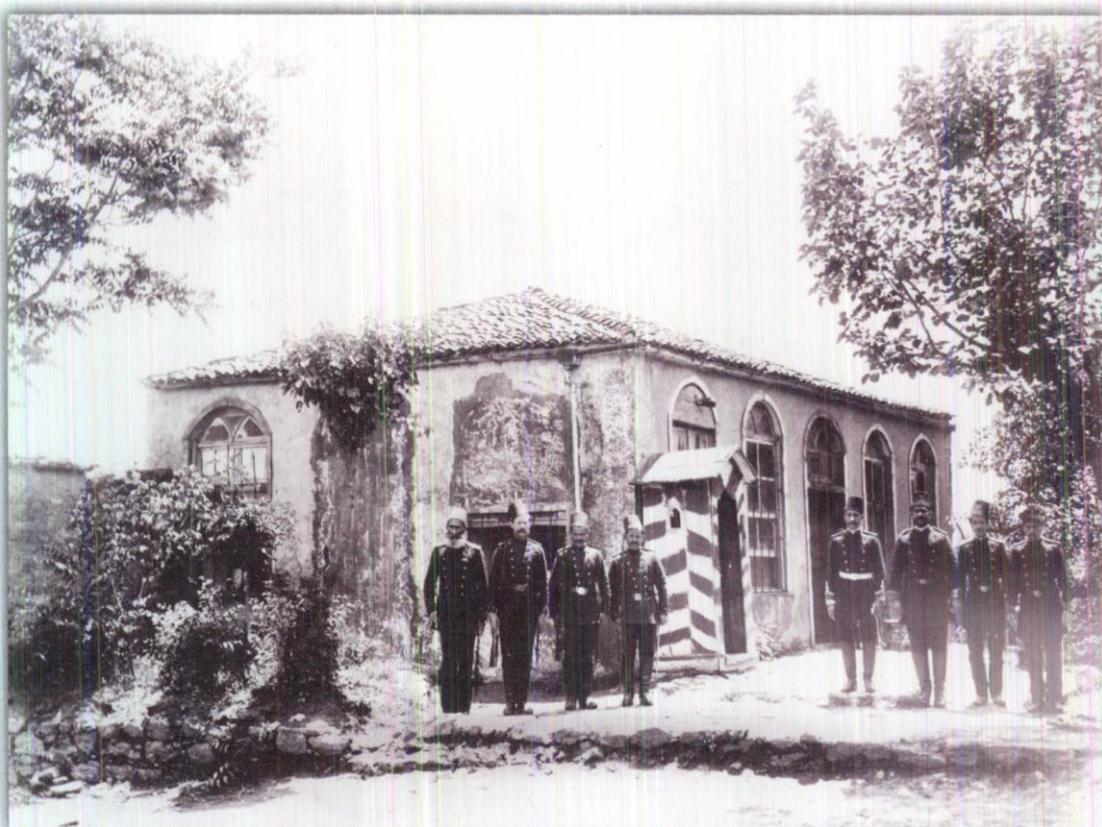
Fotoğraf: Hümeyra Şahenk

ÜSKÜDAR DOCK IN 1950'S

Not only the first in our country, but
the first automobile ferry trip in the
world was made between Üsküdar-
Kabataş by the Şirket-i Hayriye's
number 26 ship named Suhulet.

Photograph: Hümeyra Şahenk

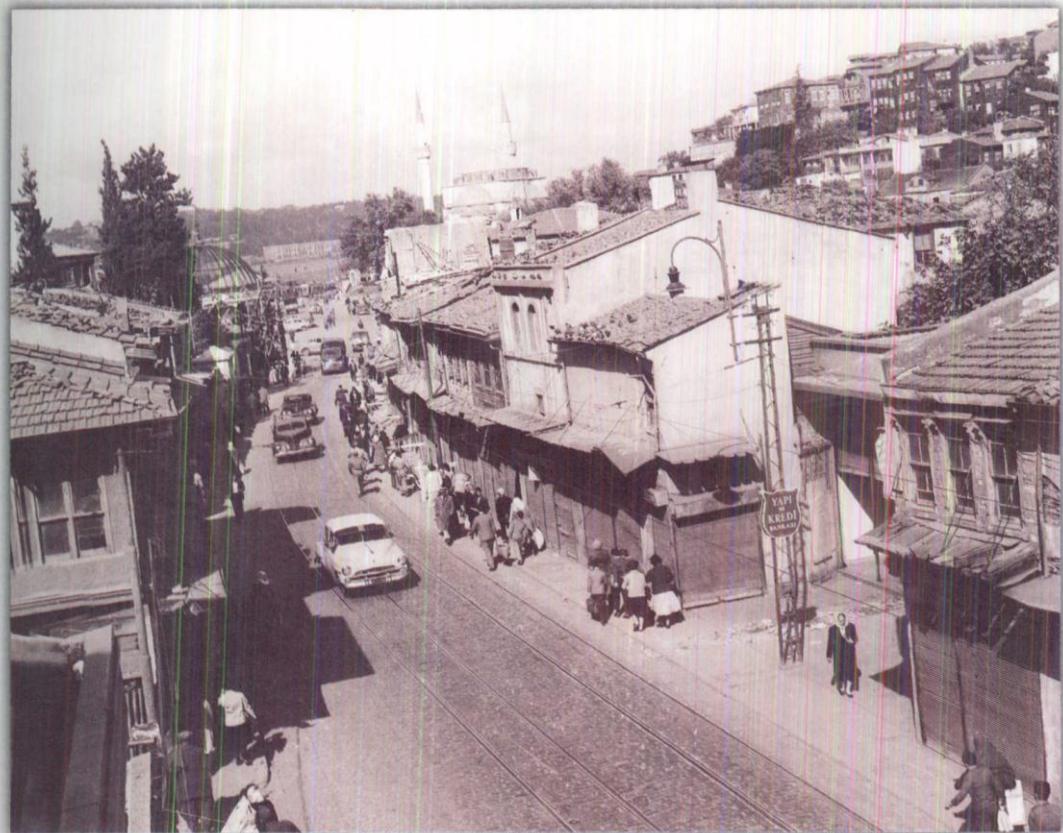
ESKİ ZABTİYELER

Hiçbir zaman, hiçbir yerde kavga, gürültü, anlaşmazlık, hırsızlık, saldırın, nümayiş gibi olaylar bitmedi. Bitmeyecek de. O devirlerin asayışını de askerler ve zabtiyeler sağladı. Değişiklik ise sadece teşkilat yapısı ve adı oldu.

OLD POLICEMEN

Events like fighting, noise, theft, misunderstanding, assault and demonstrations didn't end and they never will. Public order was maintained then by soldiers and the Office of Public Security. The only things that have changed are the type of organization and the name of it.

HAKİMİYET-İ MİLLİYE CADDESİ

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de standart kent yaşamı içinde, olmazsa olmazların tamamını bir bütün halinde Üsküdar da görmek mümkündür. Daha insancıl, daha sevecen, daha bizden...

Fotoğraf: Hilmi Şahenk

HAKİMİYET-İ MİLLİYE AVENUE

Just as in the past, we can see in Üsküdar all the absolute necessities of a standard city life. More human, more tender, more us...

Photograph: Hilmi Şahenk

BOĞAZDA BUZLAR

25 Şubat 1954 sabahı
Üsküdar ve İstanbul ahalisi,
Boğazın sularında bir çok buz
parçasını yüzterken gördüler ve
büyük bir şaşkınlıkla donakaldılar.

Fotoğraf: Hümeyra Şahenk

ICES ON BOSPHORUS

The people of Üsküdar and Istanbul
petrified with a great astonishment
when they saw pieces of ice were
swimming on the water of
Bosphorus, in the morning of
25th February, 1954.

Photograph: Hümeyra Şahenk

ÜSKÜDAR

Her semte nasip olmayan farklı bir sıcaklığı vardır Üsküdar'ın. Boğazın kucağında nadide bir yerdir. İlahi kalemin kıvrımları sanki bu yerde diğerlerine nazaran daha bir cömert davranışmıştır.

Photograph: Hilmi Şahenk

ÜSKÜDAR

Üsküdar has a different warmth that all districts are not favored with. It has a rare place in the lap of the Straits. The curling of the divine pen seems to be more generous here than in other places.

Photograph: Hilmi Şahenk

BEYLERBEYİ SAHİLİ

Boğaziçi birbirinden güzel yalılarla dolu otuz kilometrelük sudan bir caddedir.
Lamartine 1860

Photograph: Hilmi Şahenk

BEYLERBEYİ COAST

The Bosphorus Straits are a thirty kilometer long boulevard lined with seaside residences each more beautiful than the other.
Lamartine 1860

Photograph: Hilmi Şahenk

KIZKULESİ

Kıyılarda açan gülerner kokusu insanı okşar ve solan güllerin taçyaprakları

Bağaz sularına düşer ve kağıttan yapılmış küçük kayıklar gibi yüzerken, insanın bu serin sulara bıraktığı parmaklarına takılır.

Julia Pardo 1839

Photograph: Hilmi Şahenk

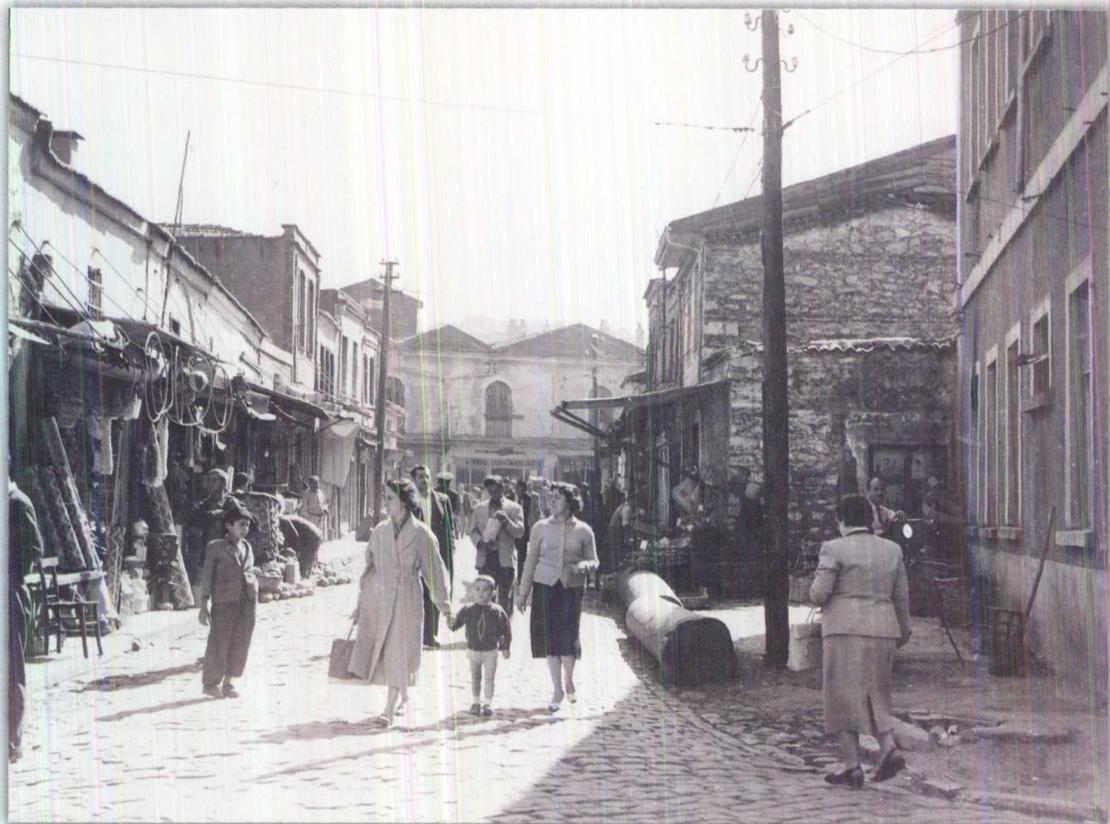

MAIDEN'S TOWER

The smell of roses blooming on the shore caresses people and the fading rose petals fall into the Bosphorus waters and, floating like small paper boats, get caught in people's fingers hanging in the cool waters.

Julia Pardo 1839

Photograph: Hilmi Şahenk

KARACAOĞLAN SOKAĞI

Daha elli sene evveline kadar İstanbul, Eyüp, Üsküdar ve Boğaziçi semtleri eryüzünde görülmüş semtlerin en güzelleriydi; her biri diğerinden başka, kendine benzer, şekli ve havası birbirinden çok farklı semtlerdi. Bir semtten diğerine geçerken, bir yıldızdan bir yıldıza geçmiş kadar başkalık duyulurdu.

Yahya Kemal / Aziz İstanbul

Photograph: Hilmi Şahenk

KARACAOĞLAN STREET

Until fifty years ago Istanbul, Eyüp, Üsküdar and the Bosphorus districts were the most beautiful places this earth has seen. Each was different from the other and unique to itself. The atmosphere and form of the districts were all different from one another. Passing from one district to other, one felt as if he were going from one star to another.

Yahya Kemal / Dear İstanbul

Photograph: Hilmi Şahenk

ESKİ ÜSKÜDAR MEYDANI

Sabahin erken saatleri. Trafik henüz yoğun değil. Meydan günə hazırlanyor.

Fotoğraf: Hümeyra Şahenk

OLD ÜSKÜDAR SQUARE

Early hours of morning. Traffic is not intensive yet. The square gets ready to day.

Photograph: Hümeyra Şahenk

ÜSKÜDAR'DA BİR SOKAK

Boğazın kendine has bir kültürü vardır İstanbul'un yaşantisında. Bu kültürün önemli belirleyicilerinden biri de Üsküdar dir. Müziği, tarihi ve yaşayanları ile...

Fotoğraf: Hümeyra Şahenk

A STREET IN ÜSKÜDAR

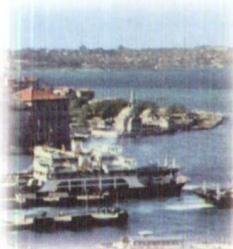
The Bosphorus has a unique culture in the life of Istanbul. Üsküdar is one of the important indications of this culture. With its music, history and inhabitants...

Photograph: Hümeyra Şahenk

ÜSKÜDAR MEYDANI

Bulunduğu şehirle aynı üne ve öneme sahip Dünya üzerinde çok az yer vardır. Üsküdar gibi.

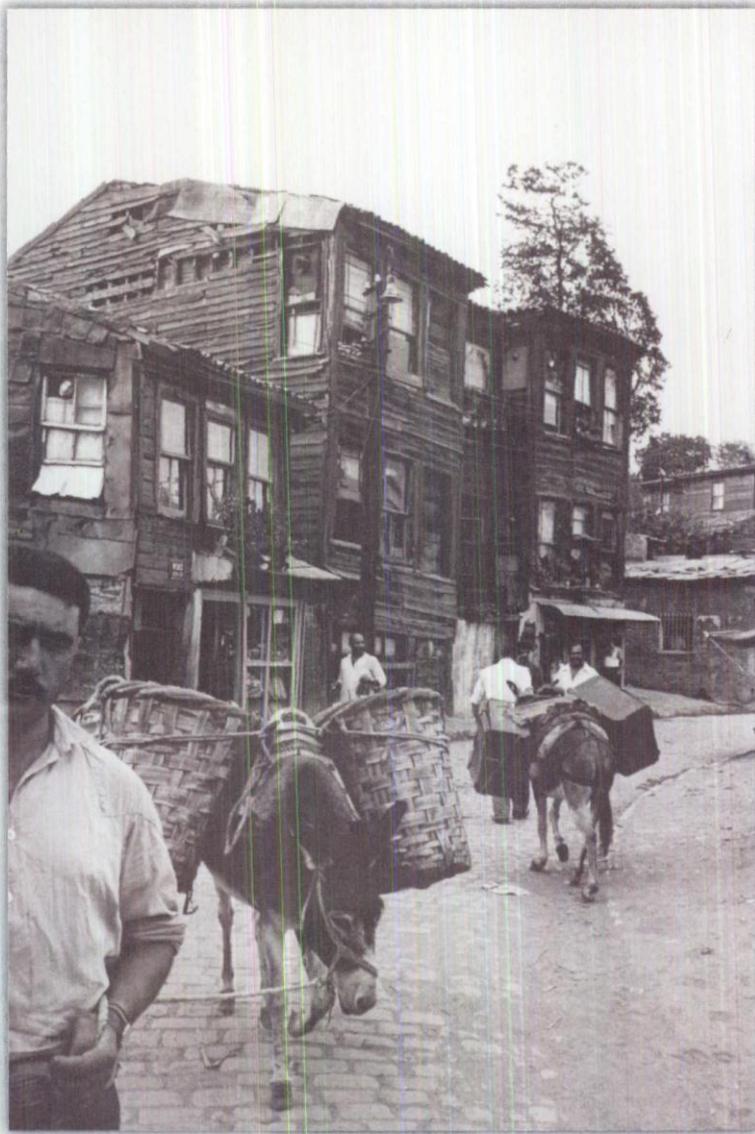
ÜSKÜDAR SQUARE

There are very few places in the world like Üsküdar that have the same fame and importance as the city they belong to.

ÜSKÜDAR'DA
BİR SOKAK

Üsküdar, yedi dağın
tepesi üzere
bina olunmuş
dokuzbin kadar bağlı
bahçeli yalılar, evler
ve sair imareterle
müzeyyen bir
şehri cesimdir.
Evlıya Çelebi

Fotoğraf: Ara Güler, 1969

A STREET IN
ÜSKÜDAR

Üsküdar is a city
built on seven hills
adorned with 9,000
houses, seaside
residences and
other buildings
with orchards and
gardens.

Evlıya Çelebi

Photograph:
Ara Güler, 1969

ÇENGELKÖY VE TARİHİ ÇINARI

Çengelköy'deki Abdullah Ağa Yalısı'nın hemen yanında yaklaşık 1000 yıllık çınar bir tek buranın değil; Üsküdar'ın ve hatta İstanbul'un da yüzlerce yıllık geçmişinin belki de tek "canlı" tanığıdır.

Fotoğraf: Ara Güler, 1962

THE HISTORICAL TREE IN ÇENGELKÖY

The 1.000 year old plane tree next to the Abdullah Ağa residence in Çengelköy is perhaps the only "living" witness to hundreds of years of Üsküdar's and, in fact, İstanbul's past.

Photograph: Ara Güler, 1969

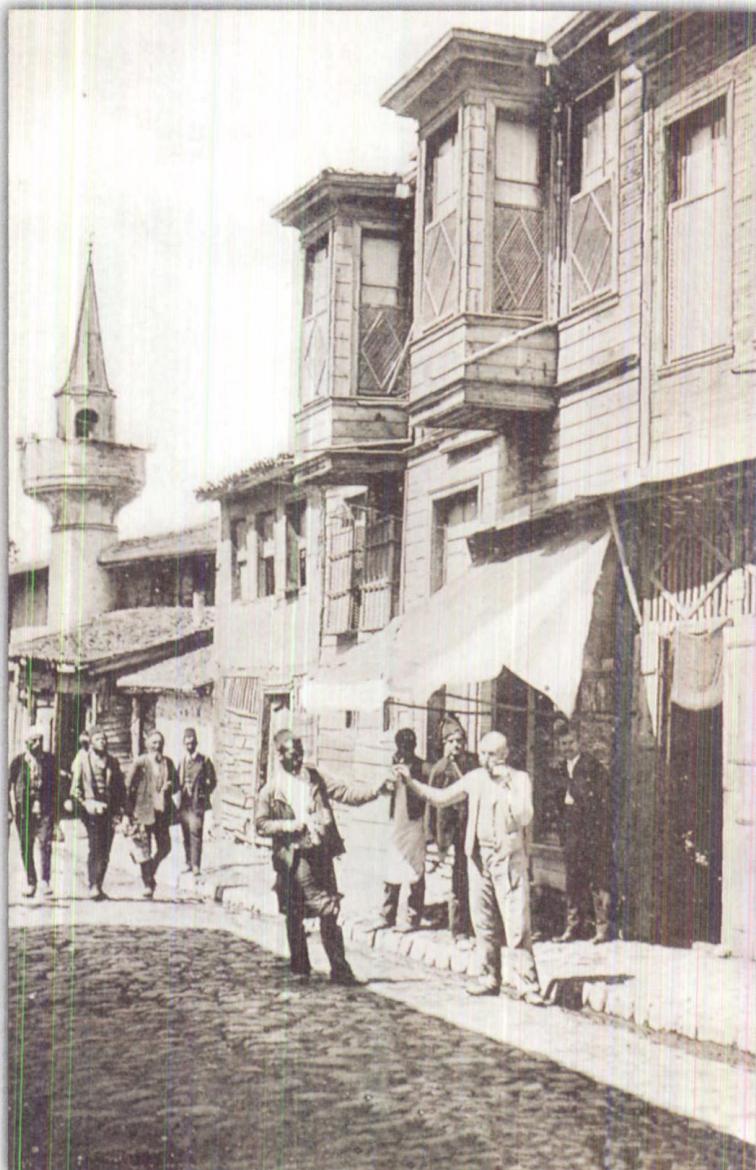
ÜSKÜDAR'DA TRAMVAYLAR VE DOLMUŞLAR

Tatil günleri Çamlıca'ya gzmeye gidecek olanlar düşünüerek Galata Köprüsü ile Üsküdar hattındaki gemi sayısı artırılır, tramvay işletmesi ile ortak çalışma yapılarak yolcuların Çamlıca-Kısıklı'ya rahatça gelmeleri sağlanır.

TRAMWAYS AND TAXIS IN ÜSKÜDAR

Taking into consideration those who would go to Çamlıca on the weekends, the number of ships on the Galata Bridge-Üsküdar line were increased and, by means of a common operation with the tramway administration, it became easy for passengers to reach Çamlıca-Kısıklı.

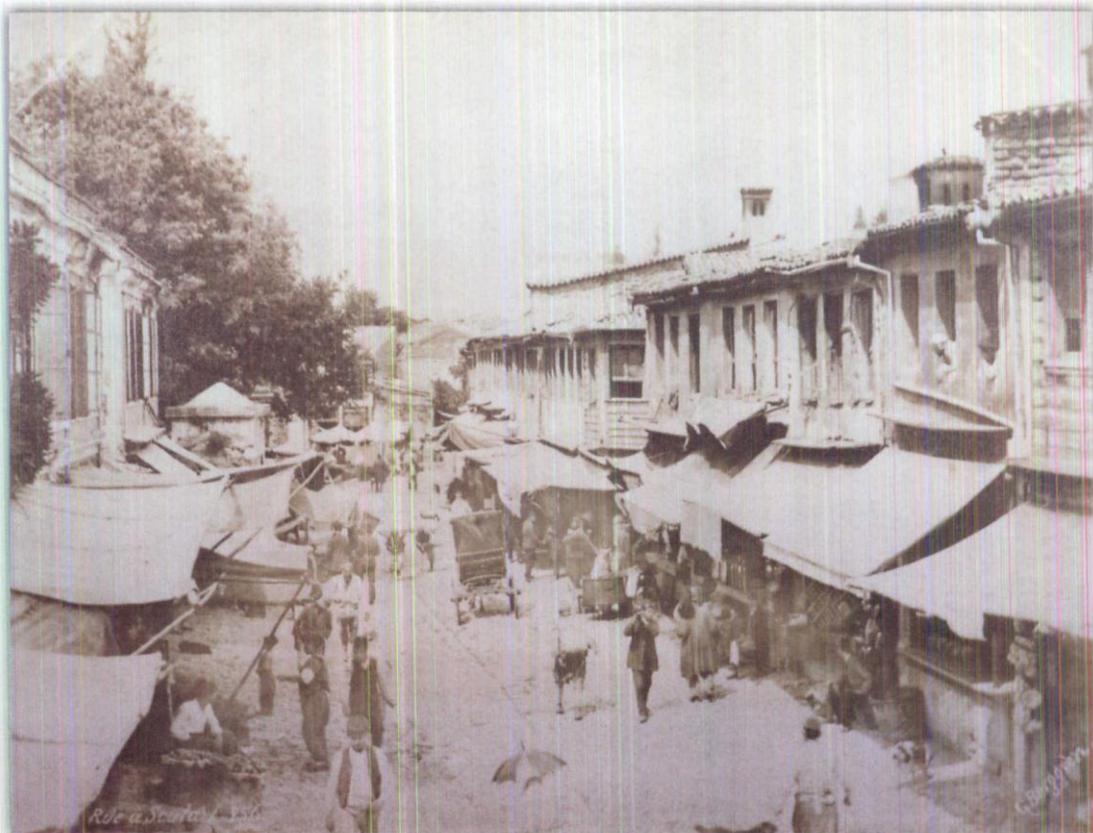

ÜSKÜDAR AHALİSİ

Üsküdar Ahalisi
birkaç firkadır...
Bir kısmı gemici bir
kısı kayıkçı ve bir
fırkası sanat
ehlidirler. Ekserişi
Anadolu'dan
gelme ve lisانları
Türktür.
Evliya Çelebi

ÜSKÜDAR'S POPULATION

Üsküdar's population
has four segments.
Some are sailors and
some rowers.
Another segment are
the artisans. They are
usually from Anatolia
and their language
is Turkish.
Evliya Çelebi

ÜSKÜDAR ÇARŞISI

Asıl ismi Eski dar' dir ki
Üsküdar galatı meşhurudur.
Güzelleri, has pidesi, tandır kebabı,
kaymağı, karanfilli üzüm
şerbeti meşhurdur.
Evlıya Çelebi

ÜSKÜDAR BAZAAR

Its real name is Eskidar; Üsküdar is a corruption of the word. Their flat bread, kebab baked in an earth oven, cream and grape sherbet with cloves are famous.
Evlıya Çelebi

ÜSKÜDAR ÇARŞISI

Mert, cesur, kabadayı, terbiyeli ve saygılı, ocak disiplinine gönülden bağlı olan tulumbacılar, aynı zamanda mensubu oldukları mahalleyi hem korurlar hem de bütün işlerini görürlerdi. Mahalle onlar sayesinde hırsızın ve uğursuzun şerrinden uzak kalırıldı.

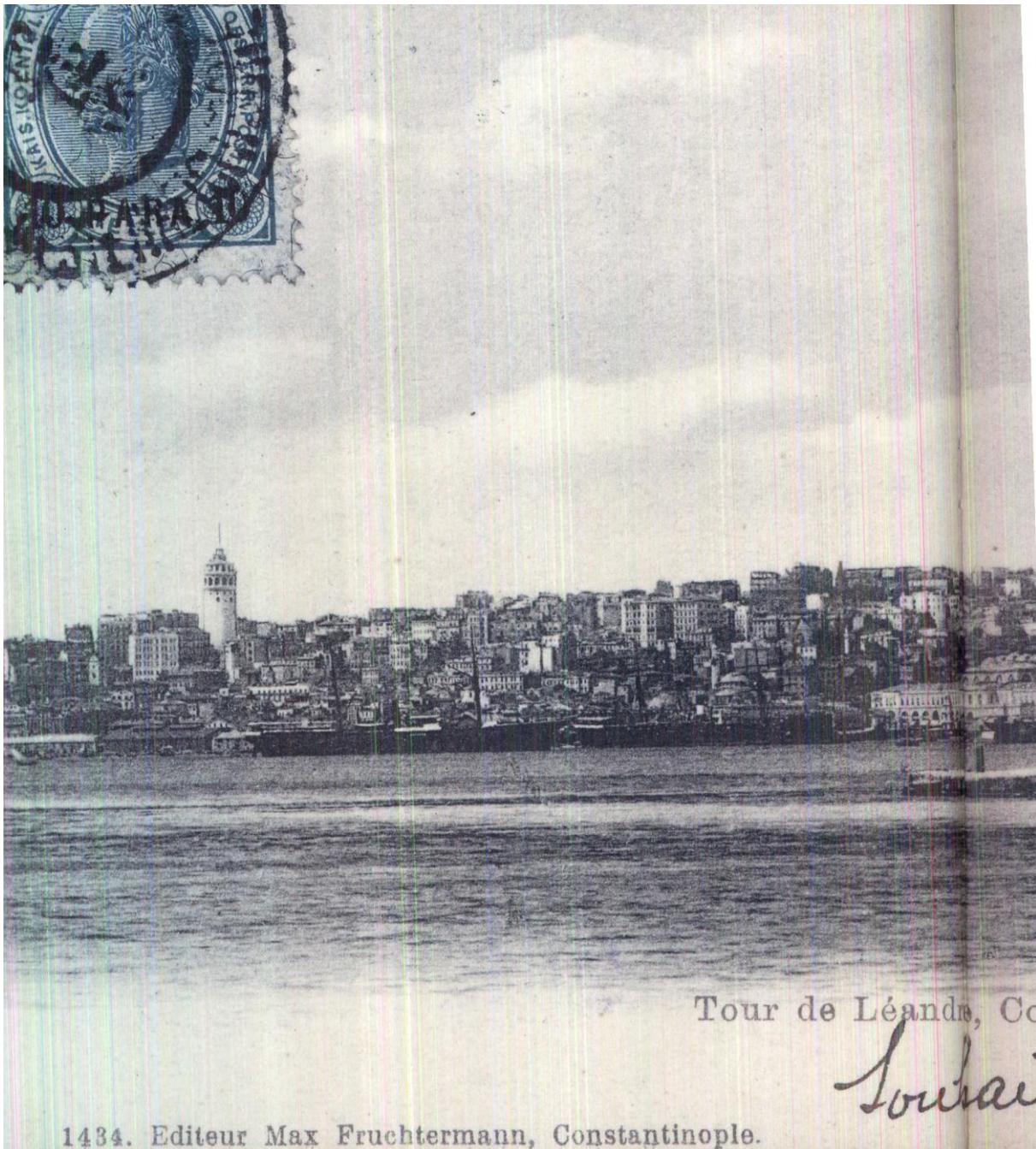
Kanaat Lokantası Koleksiyonu

ÜSKÜDAR BAZAAR

Firefighters who were dependable, brave, manly and tied to a guild discipline with their hearts both protected their neighborhoods and performed all its tasks. On their account, the neighborhoods did not have to deal with thieves and ruffians.

A Collection of Kanaat Restaurant

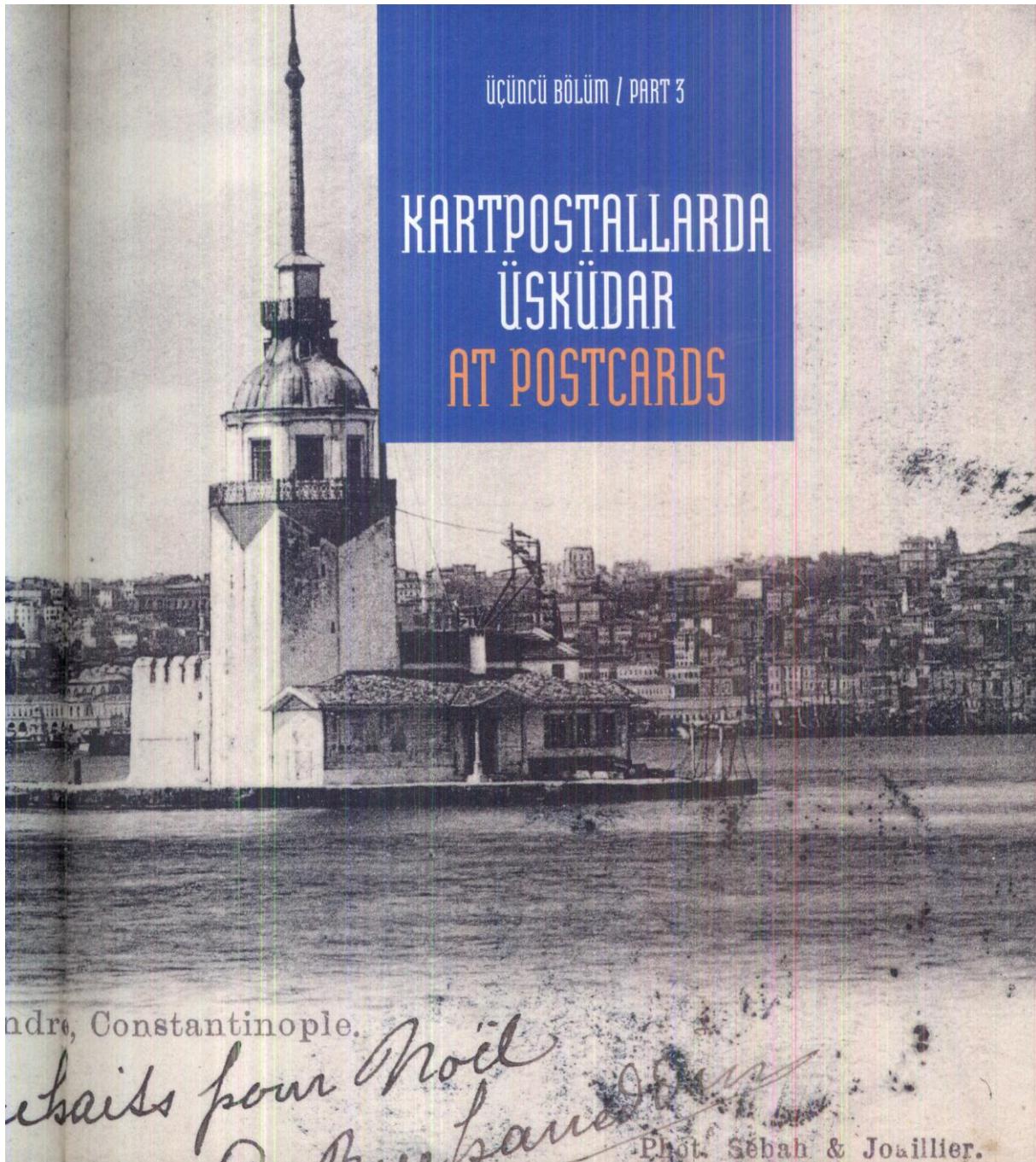
Tour de Léander, Co

Souhai

1434. Editeur Max Fruchtermann, Constantinople.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM / PART 3

KARTPOSTALLARDA
ÜSKÜDAR
AT POSTCARDS

KARTPOSTALLAR VE ÜSKÜDAR

İlk olarak 1800'lü yılların başında Fransa'da çikan kartpostalların, Avusturya yoluyla Osmanlı'ya geçtiği biliniyor. Fransızca'da, 'carte postale' denen posta kartı, dikdörtgen biçiminde ince kartona basılmış, çoğu zaman resimli, bazen de resimsiz yazışma kâğıdır.

Kartpostal basımı, fotoğrafın topluma yayılmasına ve fotoğrafçıların da çalışma imkanlarını araştırma gücü bulmasına yardımcı oldu. Çünkü fotoğraf yüzylimizden başında oldukça pahalı olduğundan, ancak saray erkanı, diplomatik çevreler tarafından, bazen de zengin halk tabakasından kimseler tarafından satın alınabilmekte idi. Buna karşın kartpostal geniş halk kitlelerine ulaşma imkanı buldu. Taleplerin artması ile toplumu ilgilendiren önemli olaylar, mesela 31 Mart Meşrutiyetin ilanı, Hareket Ordularının geliş, Osmanlı Saray Kıyafetleri, Padişahlar gibi konular, koleksiyonerlerin ve turistlerin taleplerine cevap verebilmek için, çok sayıda ve çeşitli basılmasını sağladı.

Kartpostallarda İstanbul her yönü ile konu oldu. Yüzlerce editör, şehrin dört bir yanının fotoğraflarını kartpostal olarak bastırdı. Galata Kulesi, Sarayburnu, Galata Köprüsü başta olmak üzere, Beyoğlu, Beyazıt, Boğaz, Rumeli Hisarı, Kağıthane, Göksu ve Üsküdar manzaraları basıldı. Şehrin daha küçük merkezlerine ait kartpostallara ise çok daha az sayıda basıldığı için, ender rastlanmaktadır. Osmanlı günlük yaşamıyla ilgili olan kartpostallar da konu sınıflamasında önemli bir yer tutar. Bunların başlıcaları hamallar, sakalar, tulumbacılar, sokak satıcıları, kadınlar ve yenicerilerdir.

Bunların dışında yüzlerce editör ya da firma tarafından basılan kartpostallar, koleksiyonerlerin ilgi odağı olmaya devam ediyor. İstanbul ve Osmanlı İmparatorluğu ile ilgili olarak basılan kartpostallar, ne yazık ki ülke içindeki yabancı uyruklu kişiler, elçilik mensupları ve yabancı koleksiyoncular tarafından toplanmıştır. İstanbul'da bazı köklü diplomatların evlerinden çikan kartpostal koleksiyonları da, konu ile ilgileri olmadığı için, hemen el değiştirmiştir. Kartpostallarda Fructermann'dan Bon Marche'ye kadar pek çok editör tarafından Üsküdar'ın konu edinildiğini görmekteyiz. Kimi zaman genel bir görünüm, kimi zaman bir sokaktan bir aynıntı, kimi zaman da sosyal hayattan bir enstantane halinde Üsküdar ilgi odağı olmuştur.

POST CARDS AND ÜSKÜDAR

First appearing at the beginning of the 1800's in France, post cards came to the Ottomans via Austria. Known as "carte postale" in French, post cards are rectangular shaped, thin cards usually with pictures on them used for writing.

Printing post cards helped the spread of photographs and helped photographers find work and research opportunities. At the turn of the century photographs were very expensive, and only palace members, persons in diplomatic circles and sometimes the wealthy were able to buy them. Post cards, however, were able to reach the broad, public masses. Together with an increase in demand, important topics like the March 31st announcement of the Constitutional Monarchy, the arrival of the Hareket Ordusu (Action Army), Ottoman Imperial costumes and the sultans led to the printing of many and varied postcards to meet the demand of collectors and tourists.

Every aspect of Istanbul became a subject for postcards. Hundreds of editors printed the photographs of all corners of Istanbul on postcards. Scenes were printed from Beyoğlu, Beyazıt, the Straits, Rumeli Hisarı, Kağıthane, Göksu, Üsküdar and especially the Galata Tower, Saray Burnu and the Galata Bridge. Postcards showing the city's smaller centers are very rare because fewer of them were printed. The type of postcard related to the Ottomans' daily life has an important place in the classification of this subject. The main groups are porters, water carriers, members of fire brigades, street peddlers, women and Janissaries. Postcards besides these printed by hundreds of editors or companies continue to be of interest to collectors. Printed postcards related to Istanbul and the Ottoman Empire unfortunately were gathered up by foreigners, embassy members and foreign collectors. Due to a lack of personal interest, some postcard collections that came from the homes of respected diplomats immediately changed hands. We see that Üsküdar was made the subject of postcards by many editors from Fructermann to Bon Marche. Sometimes a general view of Istanbul, sometimes a street detail and sometimes a moment from social life became points of interest.

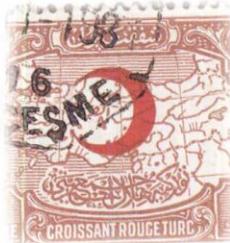

Üsküdar

4

MİHRİMAH VE YENİ CAMİ

Önune geçilemeyen göçler ve yeni yapılışmaya İstanbul'un altı üstüne geldi. Rengi hep değişti. Ama Üsküdar'ın havası hiç değişmedi.

MİHRİMAH AND NEW MOSQUE

Istanbul has been turned upside down by non-preventable migration and new settlement. Its color has completely changed. However, Üsküdar hasn't changed.

La Tour de Léandre et Stamboul, Constantinople.

YÜZYILIN BAŞINDA KIZKULESI

Nice şiirler yazılmış, nice şarkılar söylenmıştır Üsküdar için. Ama hala yazılacak ve söylenecek o kadar çok şey var ki. Ozanlar, şairler ve Üsküdar var oldukça da daha söylenecek gibi.

MAIDEN'S TOWER AT THE BEGINING OF CENTURY

What poems have been recited and what songs have been sung for Üsküdar. But there are still so many things to write and say. As long as there are poets and Üsküdar, there will be things to be said.

Constantinople.

Rue à Scutari.

Éditeur Max Fruchtermann, Constantinople. 1207.

Photogr. Berggren.

GÜNDÖĞUMU CADDESI

Üsküdar hep "avam" olmuştur. Gerek binaları, gerek yaşam kültürü, gerekse ilahi havası karşıya nispet edercesine. O'nu hep geniş tabanlı paydaya oturmuştur yüzyıllardır.

GÜNDÖĞUMU STREET

Üsküdar was always of the people. The buildings, the lifestyle, the spiritual atmosphere in comparison to the other side. She has always sat on a broad base for centuries.

SALACAK SAHİLİ

20 yy.'dan itibaren artık yok olmaya başlamış eski muhteşem doku, bugün ancak geçmişin fotoğraflarında kendisine yer bulabiliyor.

SALACAK COAST

The former social fabric that began to disappear at the beginning of the 20th century can only find a place today in photographs of the past.

BEYLERBEYİ SİRTLARINDAN ÜSKÜDAR

Ögle Işığında insanın gözlerini
kamaştıran doğanın bu benzersiz
renkleri, akşam güneş göç ettikten
sonra, yıldızlarla bezenmiş koyu
elatun gökyüzünde ayın
görünmesiyle esrarlı bir hal alır ve
Boğaziçi belirsizliğiyle güzelliğini iki
kat artırmış olur.
Julia Purdie 1839

ÜSKÜDAR FROM RIDGES OF
BEYLERBEYİ

The matchless colors of nature that
dazzle one's eyes at noon take on a
mysterious hue after the evening sun
has set and the moon has appeared
in the deep lilac colored sky adorned
with stars. This obscurity doubles
the beauty of the Straits.

Julia Purdie 1839

Salut de Constantinople - Vue de Scutari

ÜSKÜDAR İSKELE ÖNÜ

80 yıl kadar önce Üsküdar kıyısı, mavnaların baştankara çekildiği, atların yıkandığı, mandaların yüzdüüğü bir yerdı. Bugün k meydan henüz yapılmadığı için deniz, çeşmenin önlerine kadar geliyordu.

FRONT OF ÜSKÜDAR DOCK

Up to eighty years ago Üsküdar's shore was a place where barges were pulled from land, where horses were washed and where oxen swam. Because today's square had not yet been made, the sea came up to the front of the fountain.

KARACAAHMET MEZARLIĞI'NDA
DILENCİLER

Sabahleyin kalktım Üsküdar'a geçtim
konforlu bir gezinti. Buradan
İstanbul'a ve boğaziçine bakmaya
doyum olmuyor. Mezarlıklar da
kara ormanlara benzıyor.
Herman Melville

THE BEGGARS IN KARACAAHMET
CEMETERY

I got up this morning and crossed to
Üsküdar with a comfortable trip.
One cannot get enough of looking at
Istanbul and the Bosphorus Straits
from here. The graveyards look like
dark forests.
Herman Melville

SELİMİYE KİŞLASI

Sultan III. Selim meşhur Selimiye Kışlası'nı yaptırırken yanına bir de cami ve onu tamamlayan yapılar topluluğu vakfetmiştir. İşte o Selimiye bugün İstanbul'un en güzel camilerinden biridir. Kuş evlerini ise herhalde bilmeyen kalmamıştır.

SELİMİYE BARRACKS

While having the famous Selimiye Barracks made, Sultan Selim III bestowed a mosque beside it and other structures that complete it to the public. Today that is one of Istanbul's most beautiful mosques. Almost everyone knows about the bird houses there.

ŞEMSİPAŞA'DAN ÜSKÜDAR İSKELESİ

Geçmişin o sessiz ve sakin Üsküdar'ı artık yok. Zamanla yaşanan değişimden burası da nasibini almış. Biz bıçarelerle düşen, hiç olmazsa eldekinin değerini bilmek ve korumak olsa gerek...

ÜSKÜDAR DOCK FROM ŞEMSİPAŞA

The silent and calm Üsküdar of the past no longer exists. This place got its share of the change time brought. At least what we unfortunate ones can do is to know and protect the values left in our hands...

Constantinople, Les cimetières de Scutari.

KARACAAHMET MEZARLIĞI

İran'da şahlık eden bir ailenin oğlu olarak dünyaya gelen Karacaahmet Sultan, dünya nimet ve sultanatını bırakarak, Allah aşkı ile yana yana Anadolu'ya gelir ve vefat eder. Karacaahmet Mezarlığı'da adını burada bulunan türbesinden alır.

KARACAAHMET CEMETERY

Born to a shah family in Iran, Karacaahmet Sultan left worldly blessings and the sultanate and came to Anatolia burning with love for God. The Karacaahmet Cemetery takes its name from him, as his tomb is found here.

KIZKULESİ

Leandros Kulesi olarak da anılan Kızkulesi, hakkındaki söylencelerin yanısıra, bir sadrazamın hapsedilmesi, hain cariyelerin boğulup denize atılması, daha sonraları gümruk denetimleri ve karantina hizmetleri gibi bir çok olaylarla da gündeme gelmiştir.

MAIDEN'S TOWER

Also called Leandros Tower, the Maiden's Tower is associated with the imprisonment of a Grand Vizier, the strangling of traitorous female slaves and their bodies being thrown in the sea and experimental and quarantine services, as well as its own story.

KIZKULESİ'NDEN ÜSKÜDAR'A BAKIŞ

Istanbul, Türkler tarafından alındığı
sında Kızkulesi harap halde
olduğundan yıktırılmış yerine ahşap
bir kule yaptırılmış ve sonra yandığı
için III. Ahmet tarafından yeniden
ahşap olarak inşa ettirilmiştir.
Günümüze kadar gelen kule bu
küledir

A VIEW TO ÜSKÜDAR FROM
MAIDEN'S TOWER

At the time when the Turks took
Istanbul, the Maiden's Tower was
torn down and replaced with a
wooden one because the former
tower was in ruins. Later it burned
down and Ahmet III had a new
wooden tower built, which is the one
standing today.

ÜSKÜDAR'DA REJİ
TÜTÜN İŞLEME BİNASI

Kayık hızla ilerledikçe gülén korular,
boyanmış saraylar, lebi deryada
serpiştirilmiş köyler suların
aynasında belirir ve her güzel kıvrımı,
kendisinden daha güzel olan bir
başkası izler.
Julia Pardo 1839

TOBACCO PROCESS BUILDING
IN ÜSKÜDAR

As the boat swiftly advances, the
smiling groves, painted palaces and
villages scattered on the seashore
appear in the water's reflection and
every beautiful turn is followed by
one even more beautiful.
Julia Pardo 1839

DOĞANCILAR'DAN ÜSKÜDAR

Üsküdar'da bir tepede, Aksaray'da bir yererde yahut da Mahmut Paşa'daki başka bir tepede yer alan küçük eserler, İstanbul'un oluşmaka olan Osmanlı dünyasının yeni yerleşme alanlarının merkezlerini vücuda getirir ve o merkezlerin inanç sembollerile ile güzellik unsurlarını teşkil ederler.

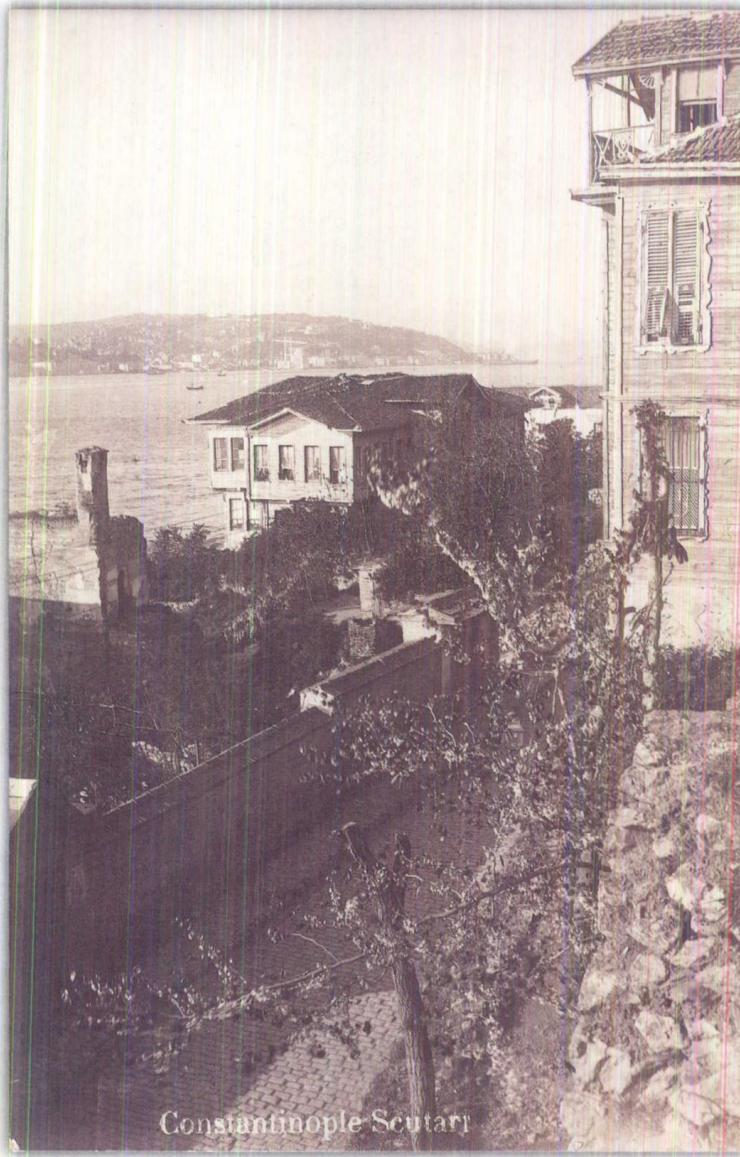
Turgut Cansever

ÜSKÜDAR FROM DOĞANCILAR

Small works on a hill in Üsküdar or someplace in Aksaray or on a hill in Mahmut Pasha form the body of the Ottoman world's new settlement areas in Istanbul and they comprise symbols of belief and factors of beauty in these centers.

Turgut Cansever

ÜSKÜDAR DOĞANCILAR

Mistik bir dizi yaratan Türk evlerinin, Asya kıyılarının duaya benzeyen kıvrımlarının, Boğaz'ın başlangıcı hakkında bir fikir verdiği unutulmamalıdır. Acele ederek tüm bu yaşamı görmeye kalkışmanız, yüreğinizin dayanamayacağı bir ahenk ve ihtişamla karşılaşacaktır.

*Antoine de Favray
28 Ağustos - 1775*

Constantinople Scutari

ÜSKÜDAR DOĞANCILAR

It should not be forgotten that the Turkish houses which form a mystical line and the turns of the Asia shore that resemble a prayer give us an idea about the beginning of the Bosphorus. Trying to hurriedly see all this life will lead you to an unbearable harmony and magnificence.

*Antoine de Favray
August 28, 1775*

ŞEMSİPAŞA ESKİ KARAKOLU

II. Selim ve III. Murad döneminde Anadolu ve Rumeli Beylerbeyi olarak Osmanlı idaresinde kendine yer bulan Şemsi Ahmed Paşa, Üsküdar'da bir camii ve medrese yaptırmıştır. Ve bu yapıyla birlikte Şemsipaşa adı günümüze kadar gelir. Aynı zamanda "şemsi" 'güneşe ait' anlamına gelmektedir.

OLD POLICE STATION IN ŞEMSİPAŞA

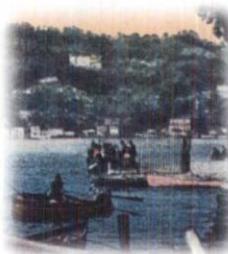
A Rumelian and Anatolian Governor-General during the reigns of Selim II and Murad III, Şemsi Ahmed Pasha had a mosque and medresse built in Üsküdar. The name Şemsipaşa has come down to us together with this structure. Şemsi also means "belonging to the sun".

BEYLERBEYİ VE I. ABDÜLHAMİD
CAMİİ

Kayık ve sandallar da yayllar gibi
bircimlerinden, efendilerinden,
hamlacılara kadar boğaziçi
uygarlığının birer sembolü, birer
özeti gibiydi.

Abdullah Şınasi Hisar 1953

BEYLERBEYİ AND İ.ABDÜLHAMİD
MOSQUE

Like the seaside mansions, the
canoes and rowboats are like a
symbol and summary of the
civilization of the Straits in regard to
their shapes, masters and rowers.
Abdullah Şınasi Hisar 1953

128 A. Zeilich-Fils, Editeur, Constantinople

Quartier Turc et Cimetière à Scutari

Souvenir
de Constantinople

TAVAŞI HASAN AĞA BÖLGESİ

Üsküdar tam 101 yıl uzak kalır
karşındaki yakasından. İki kolun
birleşmesi ile Boğaz'ın Türk-Islam
kiyafeti tamamlanır.

TAVAŞI HASAN AĞA DISTRICT

Üsküdar remained separate from the
opposite bank for a full 101 years.
With the union of the two sides, the
Bosphorus Straits' Turk-Islam
physiognomy was completed.

NAKKASTEPE

Bir şehrin silüeti, bir şehrin panoraması görüldüğü yere göre çok değişir. Bakmasını bilmek kadar, bakılacak yerde durmasını bilmek de önemlidir. Üsküdar'ın tepeleri bu konuda sizlere gereğinden fazla yardımcı olacaktır.

Haluk Dursun

NAKKASSTEPE

A city's silhouette and panorama change depending on the place it's seen from. Just as important as the ability to look properly is the ability to know where to look from. The hills of Üsküdar will be more than helpful to you in this respect.

Haluk Dursun

KARACAAHMET

Yüzyılın başlarında Karacaahmet mezarlığında dilenciler.

KARACAAHMET CEMETERY

The beggars in Karacaahmet Cemetery at the begining of this century.

KARACAAHMETTE GECE

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de Karacaahmet Mezarlığı, huzurlu ve sessiz ortamını koruyor.

KARACAAHMET AT NIGHT

Just as in the past, the Karacaahmet cemetery preserves its peaceful and still atmosphere.

ESKİ SELİMİYE PAZARI

Max Fruchtermann'in kartpostal koleksiyonundan eski Selimiye Pazarı.

OLD SELİMİYE BAZAAR

Old Selimiye Bazaar from Max Fruchtermann's postcard collection.

144 A. Zellrich fils, Editeur, Constantinople

Chariots Turcs — Halte

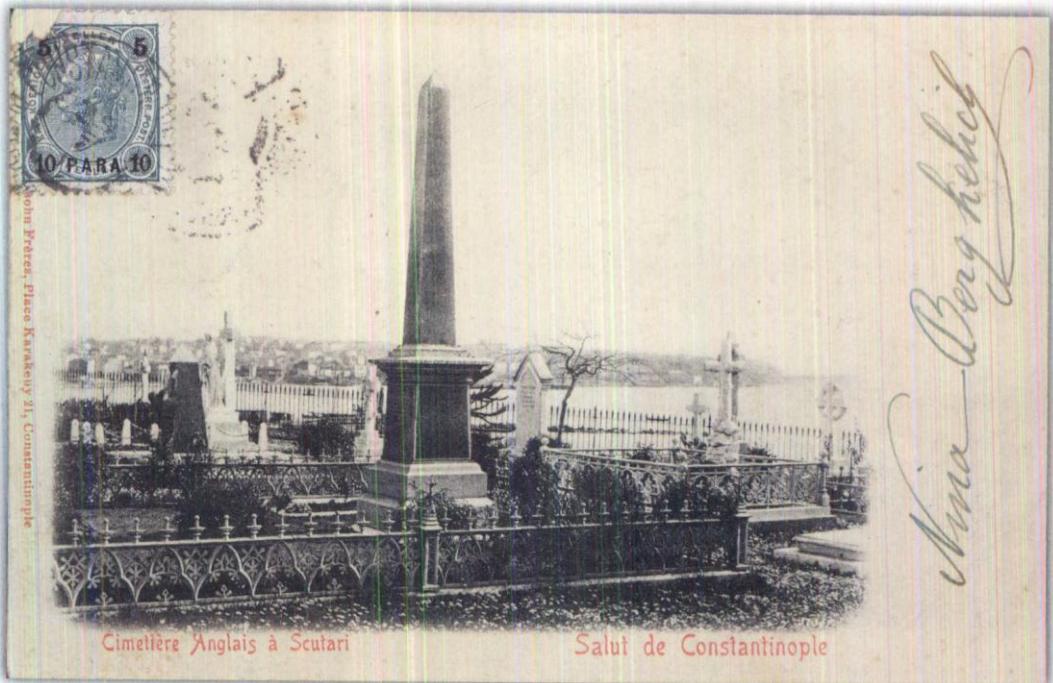
KISIKLI'DA KÖMÜR ARABALARI

Osmalı döneminin mesire yerleri arasında yer alan Kısıklı, coğrafi konumu dolayısıyla bu adı almıştır. Büyük ve Küçük Çamlıca tepelerinin arasında yer alan, dik yamaçlı ve dar bir arazidir.

COAL CARRIGES IN KISIKLI

A place of recreation during the Ottomans' time, Kısıklı got its name from its geographical location, which lies between the Great and Small Çamlıca hills on a steep and narrow piece of land

ÜSKÜDAR İNGİLİZ MEZARLIĞI
İngiliz Mezarlığı'ndaki anıt

ÜSKÜDAR ENGLISH CEMETERY
The monument in English Cemetery.

BULGURLU'DA PIKNİK

Bulgurlu Dağı'nda yürüken, temiz ve serin meltem yanaklarınızı okşar ve çevrenizdeki derin sessizliği sadece bir çobanın işiği ile sadık köpeğinin havlaması parçalar.

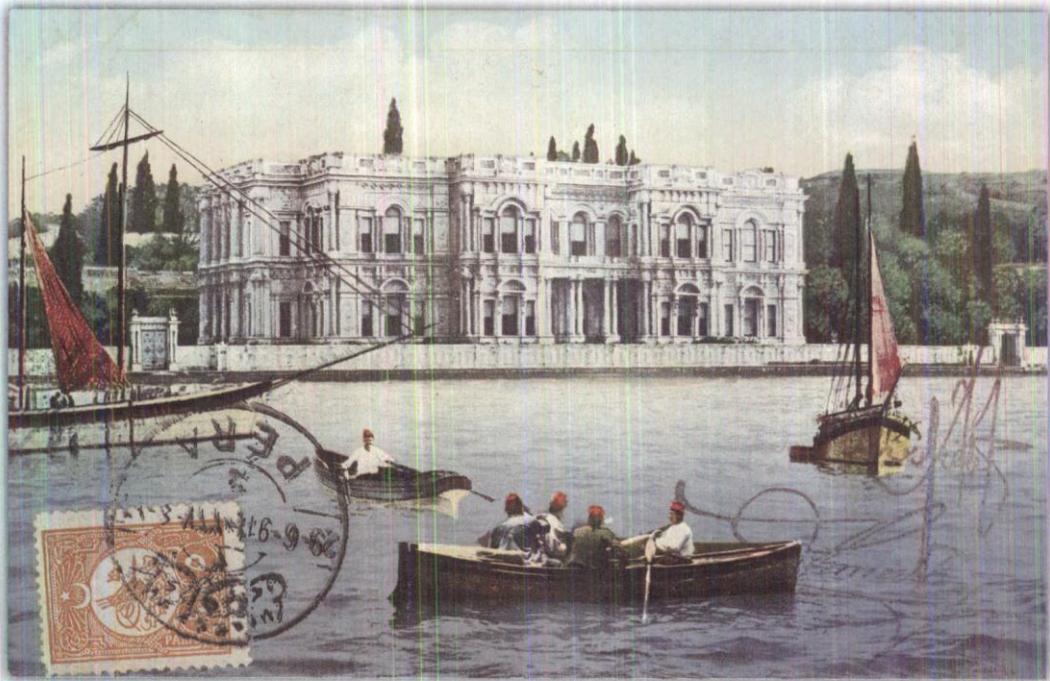
Julia Pardoe 1839

PICNIC AT BULGURLU

While walking on Bulgurlu Mountain,
the fresh and cool breeze strokes
your cheeks and only the shepherd's
whistle and a dog's barking break the
deep silence.

Julia Pardoe 1839

1911'DE BEYLERBEYİ SARAYI

Beyaz Sarayın karşı kısımlarında
Beylerbeyi Sarayı bulunur ki teraslar
halinde inen ve nefis gölgelikli
bahçeleriyle Boğazın Asya kısmındaki
tepelerin hemen hepsini ayakları
altına alır.
Adalbert de Beaumont

BEYLERBEYİ PALACE IN 1911

In the area across from the White
Palace there is the Beylerbeyi Palace
that disregards the terraced and
delightfully shady gardens of the
hills on the Asian side of the
Bosphorus Straits.
Adalbert de Beaumont

74. CONSTANTINOPLE. Ancienne Fontaine à Soutir.

ÜSKÜDAR'DA ESKİ BİR ÇEŞME

Türkler'in İstanbul'a ve
bilhassa da Üsküdar'a kattığı bir
diğer özellik, su kültürü.
hamamlar, çeşmeler, sebiller,
selsebilliler, şadırvanlardır.
Dünyada İstanbul kadar
kamuya açık su tesisi olan
başa bir şehir yoktur.

AN OLD FOUNTAIN IN ÜSKÜDAR

Another special aspect that the Turks contributed to İstanbul and especially to Üsküdar is water culture: public baths, fountains and large fountains with a water reservoir and faucets for making ablutions. There is no other city in the world that gives the public as much access to water as İstanbul does.

ASIRLIK KARTPOSTAL

Kartpostallardaki bu renkler, hep gözlerimize hitap eder. O renklerin ruhumuzu aksetmesi ise o mekanlarda bulunmakla, o havayı teneffüs etmekle mümkündür

A HUNDRED-YEARS OLD POSTCARD

These colors on the postcards address our eyes. The reflection of those colors on our soul is possible only by being in those places and breathing that air.

TUNUSBAĞI VE ÇEŞMESİ

Yüzyillardır süregelen İstanbul şiirinde, değişmez misraların başında Üsküdar gelir. Ve bu şiirin son dörtlüğü mutlaka Üsküdar'a ait olacaktır.

TUNUSBAĞI AND ITS FOUNTAIN

Üsküdar is at the top of unchangeable lines in Istanbul poetry that has continued over the centuries. Also the poem's last quatrain will definitely be about Üsküdar.

KIZKULESI

Boğazda mimari açıdan atılmış bir
çok imza vardır, geçmişe dair.
En sade ve sık olanı ise
Kızkulesi'dir. Üsküdar yazısına
"nokta" koyar gibi.

MAIDEN'S TOWER

In regard to the architecture of the
Bosphorus, there are many
signatures from the past. The most
plain and elegant one is the
Maiden's Tower. It's like a "period"
after the written Üsküdar.

Vue de Scutari - Bosphore

No. 28 Editeur Max Fruchtermann, Constantinople

ÜSKÜDAR SAHİLİ

Üsküdar'ın doyumsuz güzelliği daha
kiyya varmadan sizi yakalar, kiyya
vardıktan sonra ise içinizde işler
bütün sevecenliğiyle. İki katlı,
cumbali evlerin bulunduğu
sokaklardan ise çok azi hayat bulmuş
günümüzde. Ama yine de Üsküdar o
bizim Anadolu'lu havasını koruyor.

ÜSKÜDAR COAST

Üsküdar's beauty, which one never
gets tired of, seizes you before you
get to shore. Once you get there, it
penetrates your heart with all its
tenderness. Very few of the streets
with two-story, bay window houses
exist today, but Üsküdar still
preserves our Anatolian atmosphere.

ÜSKÜDAR HATIRASI

KIZKULESI

22 Ocak 1913 tarihli
Kızkulesi Kartpostalı

MAIDEN'S TOWER

Maiden's Tower postcard
dated on 22 January 1913

KANDILLİ

Dillere destan olan Napoli Körfezi, Ren Vadisi, Venedik gibi doğal güzellikte benzersiz ve eşsiz olarak nitelendirilmiştir. Boğaziçi'yle karşılaşıldıkları zaman, sönük kalırlar. Bütün bunlara insanlarının nezaket ve kibarlığını, şefkat ve dostluğunu da ekleyece olursanız, Boğaziçi'ne Cennetten bir köşe demek doğru olur.

Julia Pardoe 1839

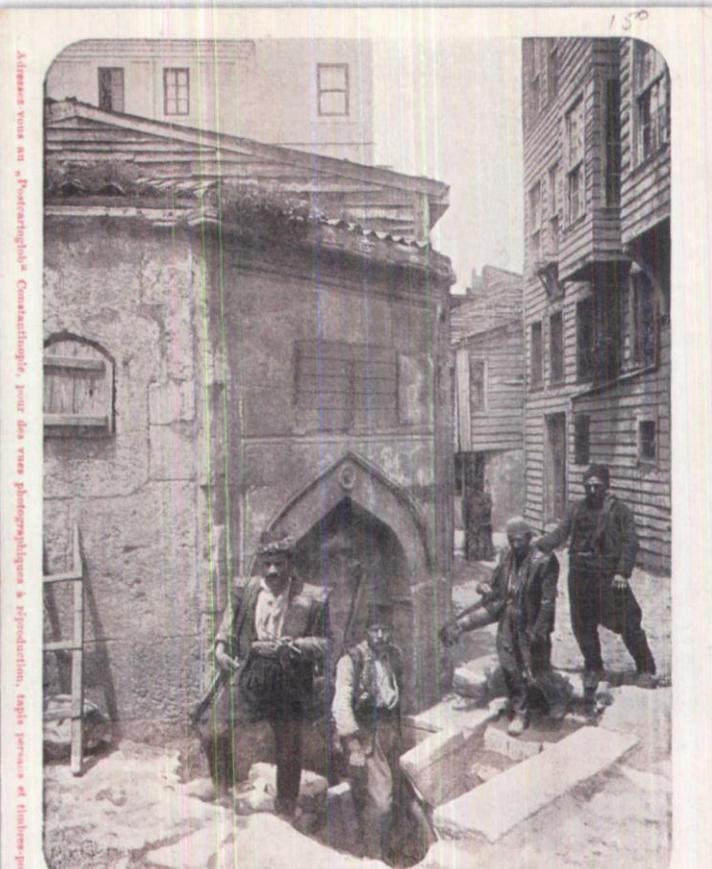
KANDILLİ

The famous natural beauty of the Gulf of Napoli, Rhine Valley and Venice are described as unequalled and unrivaled. However, when you compare them to the Bosphorus Straits, they remain wanting. If you add the politeness, courtesy, compassion and friendliness of the people here, it would be correct to call the Bosphorus a corner from Heaven.

Julia Pardoe 1839

ESKİ ÇEŞME VE
SAKALAR

Istanbul çeşmeleri dünyada bir benzeri dahi bulunmayan, birer mimari şaheseri ve şehircilik açısından emsalsiz bir sistemi, halkın yaşadığı her semte ve sokağa kullanacağı suyu hayrat biçiminde getirmiş olmasıyla da, devlet ve cemiyet sorumluluğunu ve geleneğini temsil etmektedir.

Fontaine et porteurs d'eau.
Salut de Constantinople.

A droite vous ayez plaisir à visiter nos "Postes" à Constantinople, pour des vues photographiques à réproduire, toute partie et toutes sortes un peu de la ville.

OLD FOUNTAIN AND
WATER PORTERS

There is no equal to the fountains in Istanbul. They comprise a matchless system from the perspective of architectural masterpieces and city planning. The distribution of water to every neighborhood and street as a charitable act represents a tradition of state and community responsibility.

BALABAN İSKELESİ

Şirket-i Hayriye'nin kuruluşundan önce Üsküdar'dan civar yerlere ulaşım kayıklarla sağlanır.

BALABAN DOCK

Transportation from Üsküdar to places around it was made by row boats before the founding of the Şirket-i Hayriye.

KULELİ VE ÇENGELKÖY SAHİLLERİ

Boğaziçi'nin övgü öykülerine gereksinmesi yoktur. Çünkü doğa onun kıyılara güçlü bir büyüğümüşür. Ne bir kaya, ne bir ağaç, ne bir kule, bütünü güzelliğini bozmadan yerinden cynatılabılır.

Julia Pardoe 1839

KULELİ AND ÇENGELKÖY COASTS

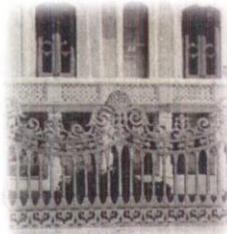
The Bosphorus doesn't need stories of praise because nature wove a powerful spell on her shores. No rock, tree or tower can be removed without spoiling the whole of its beauty.

Julia Pardoe 1839

KÜÇÜKSU KASRI

Küçüksu'da bütün bir İstanbul'un
insanlarını tanıdım
Julia Pardo, 1835

KÜÇÜKSU SUMMER PALACE

I met all kinds of Istanbul's
people at Küçüksu.
Julia Pardo 1835

KIZKULESI

Birden kapandi birbiri ardında
perdeler...
Kandilli, Göksu, Kanlıca, İstinye
nerdeler?
Som zümrüt ortasında, muzaffer,
akip giden
Firuze nehri nerde? Bugün saklıdır,
neden?
Yahya Kemal

MAIDEN'S TOWER

Curtains suddenly closed, one after
another...
Where are Kandilli, Göksu, Kanlıca,
İstinye?
Victory, in the middle of solid emerald.
where is The flowing river of victory?
Hidden in today,
why?
Yahya Kemal

ALAMANA KAYIĞI VE ÜSKÜDAR SAHİLİ

Eskiiden Üsküdar'da oturanların hayatında pazar kayıklarının büyük yeri vardı. Yolcu ve yük bu kayıklarla taşınırdı. Parası olup da bir hayır işine sırf temetmek isteyen sakinler, kendi semtlerine pazar kayığı yaptırlardı ki, çoğu kayıklar şahsin değildi, semtin maliydi. Geliri de semt için harcanındı.

ALAMANA CAIQUE AND ÜSKÜDAR COAST

Formerly small bazaar boats played a big role in the lives of people living in Üsküdar. Passengers and goods were carried by these boats. Those who had the means and wanted to do some good works would have these bazaar boats made for people. Most of these boats belonged to the neighborhood rather than to individuals. Income from them would be spent for the neighborhood.

Salut de Constantinople.

Tour de Léandre.

KIZKULESİ

Üsküdar ve Kizkulesi ayrılmaz bir bütününe iki eş parçasıdır. Bu yüzden, birinin yokluğu diğerinin varlığını, varolma sebebinin mutlaka etkiler.

MAIDEN'S TOWER

Üsküdar and the Maiden's Tower are two equal parts of a unified whole. For this reason, the absence of one and the presence of the other must affect its reason for being.

Constantinople. Châteaux d'Europe et Candilli au Bosphore. 374.

ÜSKÜDAR SİRTLARINDAN
KANDILLİ VE BOĞAZİÇİ

İstanbul'un en güzel görünümü.
Üsküdar'ın arkasındaki Bulgurlu
Dağı'ndan seyredilendir. Buradan
Marmara, şehir, liman, Boğaziçi ve
Karadeniz bir arada, bir çiçek
büketi gibi görülür.
Julia Pardoe 1839

KANDILLİ AND BOSPHORUS
FROM ÜSKÜDAR RIDGES

The best view of Istanbul can be
seen from Bulgurlu Mountain behind
Üsküdar. From here the Marmara
Sea, the city, the pier, the Bosphorus
Straits and the Black Sea can be
seen altogether like a bouquet
of flowers.
Julia Pardoe 1839

SALACAK SAHİLİ

Salacak semti adını İstanbul'un fethinden sonra almıştır. Bir rivayete göre, İstanbul'un fethi sırasında Osmanlı askerleri buradan "salındığı" için buraya Salacak denmiş.

SALACAK COAST

The district of Salacak took its name after the conquest of Istanbul. According to one source, because Ottoman soldiers were swung from here during the conquest, it was called Salacak.

KÜÇÜKSU ÇEŞMESİ

İstanbul'un fethi ile birlikte tipki diğer yerlerde olduğu gibi, Üsküdar'da da su kültürү hakim olmuş. Hayır yapmak isteyenler, sanatını dile getirmek isteyenler imar edilen çeşmelerle, sebillerle bu arzularını gerçekleştirmiştir.

KÜÇÜKSU FOUNTAIN

Just as in other places after the conquest of Istanbul, water culture became dominant in Üsküdar. Those wanting to do good works and those wanting to express art realized their wishes in the production of public fountains.

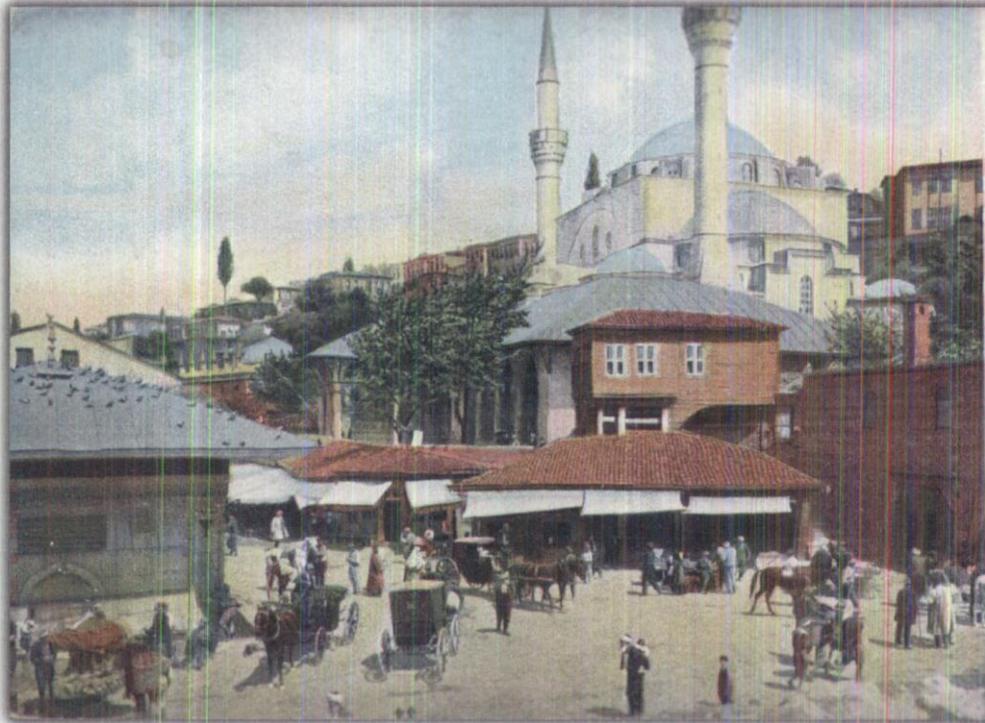
ÜSKÜDAR'DAN KIZKULESİ

Üsküdar tepelerinden İstanbul'u
seyretemek! Bu muhteşem tabloda,
İlahi bir "an'a kadar devam
edelek olan hayat dansında "insan
ve şehir" ikilisinin raksedişini
görmek, şanslı insanların kısmetini
olsa gerek...

MAIDEN'S TOWER FROM ÜSKÜDAR

Viewing Istanbul from the hilltops of
Üsküdar! Seeing in this magnificent
tableau the motions of this couple,
"man and city," in a vital dance that
will continue until a divine moment
must be the fate of fortunate
people...

Constantinople. Place du Débarcadère de Skutari.

MHEYDAN

Martıların ve güvercinlerin birlikte kanat çırptığı nadir meydanlardandır Üsküdar'ın meydanı. Gökteki kanatları ne kadar çoksa, yerdeki insanları da o kadar çuktur her daim bu meydanın.

SQUARE

The Üsküdar Square is a rare place where sea gulls and pigeons flap their wings together. However many wings are in the sky, that many people are on the ground. The square is always full of birds and people.

Üsküdar

1980'LERDE ÜSKÜDAR

Boğaziçindeki köylerin gelişmesinde çok önemli bir yeri olan Şirket-i Hayriye, ilk iskelesini 1851-1852 yıllarında Üsküdar'a yapmıştır.

ÜSKÜDAR IN 1980'S

The first dock of the Şirket-i Hayriye (ferryboat company), which played an important role in the development of villages on the Bosphorus, was built in Üsküdar in 1851-1852.

Constantinople. Bosphore Vani Keuy-Beyler-Scutari.

YENİKÖY SİRTLARINDAN
BEYLERBEYİ VE ÜSKÜDAR

Ufka baktığı zaman gözler, gümüş
gibi parlayan selvilerin Üsküdar
kıyısında derin karaltılar halinde
yükseLEN tepelere gümüşten pullar
dökmek istediği sanısına kapılır.
Julia Ardoe 1839

BEYLERBEYİ AND ÜSKÜDAR
FROM YENİKÖY RIDGES

When one looks at the horizon, it
seems like the cypresses that sparkle
like silver want to drop their silver
sequins on the hills that rise from
Üsküdar's shore like deep shadows.
Julia Ardoe 1839

Salut de Constantinople.

Cimetière turc à Scutari.

5180.

KARACAAHMET MEZARLIĞI

Karacaahmet Mezarlığı Üsküdar'ya hem bu dünyanın fanılığını anlatır, hem de Üsküdar'da yaşamın güzelliğini. Bu yüzden, hüzün dolu bir mekan olmaktan çok, bir gezi alanı gibidir. Yıllanmış selvi ağaçlarıyla kaplı ve insana huzur veren bir park.

KARACAAHMET CEMETERY

The Karacaahmet Cemetery shows both the transient nature of this world and the beauty of living in Üsküdar. For this reason, rather than being a space filled with sorrow, it is like a place for outing a park covered with old cypress trees that give a feeling of peacefulness to people.

SALACAK

SALACAK'DA KAYIKLAR

Üsküdar'da akşamları Salacak'a doğru yürüken insanlar, parıldayan denizde altın sarısı yakamozları ürkütmemek için ağır ağır yürüyordu.

CAIQUES AT SALACAK

In Üsküdar when walking towards Salacak in the evenings, people walk very slowly so as not to be frightened by the golden phosphorescence shining in the sea.

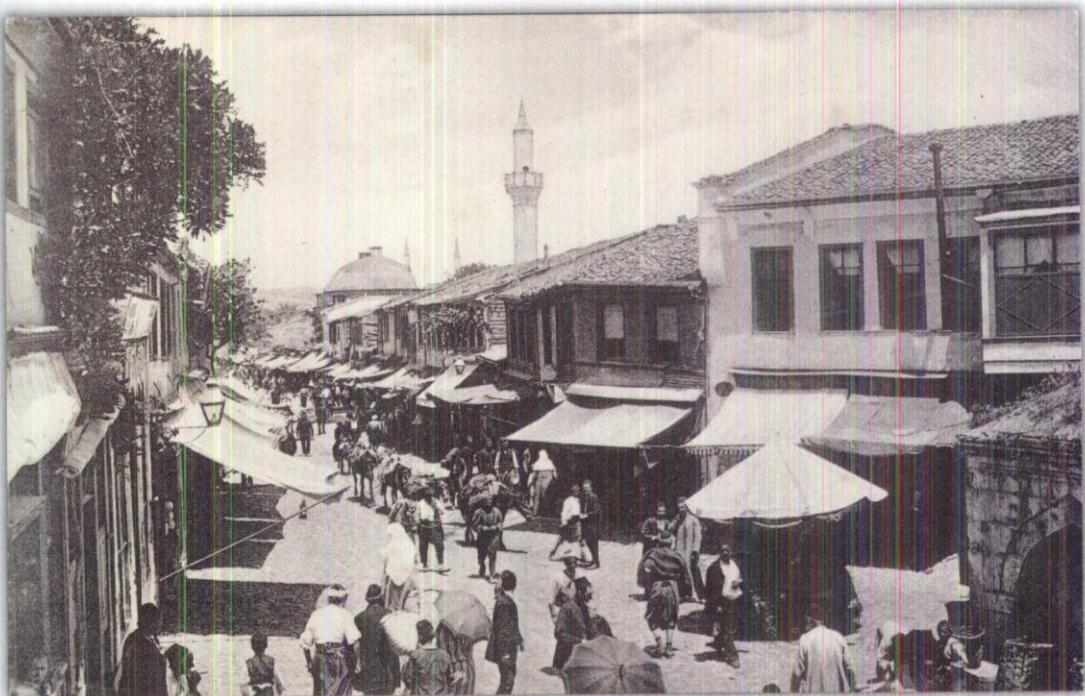
AHMEDİYE MEYDANI'NDAN
GÜndoçumu CADDESİ VE
AHMEDİYE CAMİİ

Üsküdar, yüzüller boyu her zaman mütevazı ve sakin olmuştur. Karşıya nazaran, gösteriş ve debdebeden hep uzak olmuştur. Evleri, sokakları sade, fakat zarif ve bakımlıdır.

GÜndoçumu STREET AND
AHMEDİYE MOSQUE
FROM AHMEDİYE SQUARE

Üsküdar has remained humble and calm for hundreds of years. Compared to the opposite side, it always kept its distance from ostentation and grandeur. The houses were plain, but graceful and well cared for.

AHMEDİYE MEYDANI'NDAN
HAKİMİYET-İ MILLİYE CADDESİNİN
GÖRÜNÜŞÜ

Üsküdar, gerek kültürel ve gerekse sosyal yaşamında hep farklı aksiyonlar oluşturmuştur İstanbul'un kent yaşamında. Eski fotoğraflarında bile bu ayıralığı görmek mümkündür.

A VIEW OF HAKİMİYET-İ MILLİYE
STREET FROM
AHMEDİYE SQUARE

Üsküdar's cultural and social life always generated distinctive actions in Istanbul's city life. It's even possible to see this distinction in old photographs.

ÜSKÜDAR YENİ CAMİİ VE ÇEVRESİ

Üsküdar, İstanbul'dan daha önce Türk olmuştur. Osmanlı'nın mimarı İstanbul'dan önce Üsküdar'ı taçlandırmıştır.

NEW MOSQUE AND ITS AROUND

Üsküdar became Turkish before Istanbul did. Ottoman architecture crowned Üsküdar before Istanbul.

WOODEN HOUSES

This is a distinguished neighborhood. The old houses carry signs of a hidden magnificence.
Pierre Loti 1911

ULU RÜYALARIN ŞEHRI

Üsküdar, bir ulu rüyayı görnenler şehri
Seni gibtayla hatırlar vatanın her şehri
Hepsi der. Hangi şehir görmüs onun
gördüğünü
Bizim İstanbul'u fethettığımız
mutlu günü!
Yahya Kemal

CITY OF GREAT DREAMS

Üsküdar is a city of those who had
great dreams,
Every other city of this country
remembers you with envy.
All say: Which city has seen what she
has seen, The joyous day that we
conquered İstanbul!
Yahya Kemal

Constantinople. Palais de Beylerbeyi, Bosphore.

BEYLERBEYİ SARAYI

Ermeni asıllı yazar İncicyan
"18. Asırda İstanbul" adlı eserinde,
Beylerbeyi'ne isim kaynaklığı
yapanın, burada yalısı bulunan,
Rumeli Beylerbeyi Mehmet Paşa
olduğunu savunur.

BEYLERBEYİ PALACE

The Armenian writer İncicyan wrote
in his work, "18th Century İstanbul,"
that the name of the Beylerbeyi
district comes from Rumelian
Governor-General Mehmed Pasha
who had a seaside mansion there.

Constantinople.

Célèbres Cimetières Anglais à Haïdar Pacha.

à l'ordre la continuité de la poste et envoyez les comme recommandées.

İNGİLİZ MEZARLIĞI

Üsküdar İngiliz Mezarlığı'ndan
bir görüntü,

ENGLISH CEMETERY

A view from Üsküdar
English Cemetery

"Üsküdar İskale Camii - 23"

ÜSKÜDAR İSKELE CAMİİ

Bugünkü Üsküdar'ın, 80 yıl önceki Üsküdar'a hem benzeyen hem de benzemeyen yanları var. İskelenin yeri biraz değişmiş. Otobüsler yine karşısından kalkıyor. Faytonlar, talikalar tarihe karışmış. İnsanlar daha bir aceleci olmuşlar.

ÜSKÜDAR İSKELE MOSQUE

Today's Üsküdar resembles the Üsküdar of 50 years ago in some ways, but in some ways it does not. The location of the pier has changed a little. Busses still start across from the pier. However, horse-drawn carriages and open carts have disappeared and people are in a greater hurry now.

GRAVÜRLER LİSTESİ LIST OF GRAVURES

KONULAR / TITLES

SAYFA / PAGE

ÜSKÜDAR BURNU / BAY OF ÜSKÜDAR	13
KAVAK SARAYI / KAVAK PALACE	14
PERA'DAN İSTANBUL'A BAKIŞ / A VIEW OF İSTANBUL FROM PERA	15
ÜSKÜDAR VE İSTANBUL PLANI / PLAN OF ÜSKÜDAR AND İSTANBUL	16
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	17
BEYLERBEYİ KÖŞKÜ / BEYLERBEYİ MANSION	18
ÜSKÜDAR'DAN İSTANBUL / İSTANBUL FROM ÜSKÜDAR	19
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	20
SARAYBURNU VE ÜSKÜDAR / SARAYBURNU AND ÜSKÜDAR	21
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	22
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	23
ANADOLU YAKASI-MESİRE YERİ / ANADOLU SIDE-PICNIK SPOT	24
BEYLERBEYİ Yazılık SARAYI / BEYLERBEYİ SUMMER PALACE	25
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	26
ÜSKÜDAR'DAN İSTANBUL'A BAKIŞ / A VIEW FROM ÜSKÜDAR TO İSTANBUL	27
SALACAK SAHİLİN'DEN İSTANBUL / İSTANBUL FROM SALACAK COAST	28
BULGURLU TEPESİ'NDEN ÜSKÜDAR / ÜSKÜDAR FROM BULGURLU HILL	29
III. AHMET ÇEŞMESİ / III. AHMET FOUNTAIN	30
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	31
ÜSKÜDAR İSKELESİ / ÜSKÜDAR DOCK	32
KÜÇÜKSU ÇEŞMESİ / KÜÇÜKSU FOUNTAIN	33
ÜSKÜDAR VE KIZKULESİ / ÜSKÜDAR AND MAIDEN TOWER	34
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	35
ÜSKÜDAR SELİMİYE CAMİİ / ÜSKÜDAR SELİMİYE MOSQUE	36
KIZKULESİ VE SALACAK SAHİLİ / MAIDEN TOWER AND SALACAK COAST	37
KULELİ SÜVARİ KİŞLASI / KULELİ CAVALARYMAN BARRACKS	38
ANADOLU HISARI / ANADOLU CASTLE	39
MİHRİMAH SULTAN CAMİİ / MİHRİMAH SULTAN MOSQUE	40
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	41
ÜSKÜDAR'DA İNGİLİZ KAMPI / ENGLISH CAMP AT ÜSKÜDAR	42
ÜSKÜDAR SELİMİYE KİŞLASI / ÜSKÜDAR SELİMİYE BARRACKS	43
SELİMİYE KİŞLASI / SELİMİYE BARRACKS	44
SELİMİYE KİŞLASI / SELİMİYE BARRACKS	45
ÜSKÜDAR'DAN İSTANBUL / İSTANBUL FROM ÜSKÜDAR	46
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	48
ÜSKÜDAR HASTANESİ / ÜSKÜDAR HOSPITAL	49
ÜSKÜDAR HASTANESİ / ÜSKÜDAR HOSPITAL	50
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	51
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	52
KÜÇÜKSU ÇEŞMESİ'NDEN ÜSKÜDAR / ÜSKÜDAR FROM KÜÇÜKSU FOUNTAIN	53
SALACAK SAHİLİ VE KIZKULESİ / SALACAK COAST AND MAIDEN TOWER	54
SADETTİN EFENDİ ÇEŞMESİ / SADETTİN EFENDİ FOUNTAIN	55
AYAZMA CAMİİ VE İSTANBUL / AYAZMA MOSQUE AND İSTANBUL	56
SELİMİYE KİŞLASI VE HAREM / SELİMİYE BARRACKS AND HAREM	57
SELİMİYE CAMİİ / SELİMİYE MOSQUE	58
MİHRİMAH SULTAN CAMİİ / MİHRİMAH SULTAN MOSQUE	59
ÜSKÜDAR İSKELESİ / ÜSKÜDAR DOCK	60
ÜSKÜDAR YAKASI'NDAN İSTANBUL / İSTANBUL FROM ÜSKÜDAR SIDE	61
ÜSKÜDAR'DA BİR SOKAK / A STREET AT ÜSKÜDAR	62
ÜSKÜDAR / ÜSKÜDAR	63
ÜSKÜDAR'DA BİR SOKAK / A STREET AT ÜSKÜDAR	64
ÜSKÜDAR / ÜSKÜDAR	65
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	66
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	67
ÜSKÜDAR VE İSTANBUL HARİTASI / MAP OF ÜSKÜDAR AND İSTANBUL	68
KIZKULESİ VE İSTANBUL / MAIDEN TOWER AND İSTANBUL	69

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ LIST OF PHOTOGRAPHS

KONULAR / TITLES	SAYFA / PAGE
ÜSKÜDAR MEYDANI YAĞ VE SİRKE FİÇİLARI / OIL AND VINEGAR BARRELS AT THE ÜSKÜDAR SQUARE	73
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	74
BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞINDA ÜSKÜDAR / ÜSKÜDAR AT THE TIME OF FIRST WORLD WAR	75
SELİMİYE CAMİİ VE KİŞLASI / SELİMİYE MOSQUE AND BARRACKS	76
DOĞANCILAR'DA BİR SOKAK / A STREET IN DOĞANCILAR	77
KAYMAK MUSTAFA PAŞA CAMİİ / KAYMAK MUSTAFA PASHA MOSQUE	78
ÇENGELKÖY'DE YALILAR / WATERSIDE MANSIONS IN ÇENGELKÖY	79
ESKİ BİR SOKAK / AN OLD STREET	80
GÜLNUS EMETULLAH SULTAN TÜRBESİ / TOMB OF GÜLNUS EMETULLAH SULTAN	81
ÜSKÜDAR İSKELESI VE KAYIKÇILAR / ÜSKÜDAR DOCK AND BOATMEN	82
FETHİ PAŞA KORUSU'NDAN ÜSKÜDAR / A VIEW FROM FETHİ PASHA GROVE	83
SELİMİYE KİŞLASI-F. NIGHTINGALE / SELİMİYE BARRACKS-F. NIGHTINGALE	84
ESKİ AHŞAP EVLER / OLD WOODEN HOUSES	85
ORTAKÖY'DEN ÇENGELKÖY / ÇENGELKÖY FROM ORTAKÖY	86
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	87
ÜSKÜDAR MEYDANI / ÜSKÜDAR SQUARE	88
ÜSKÜDAR İSKELESI VE KAYIKÇILAR / ÜSKÜDAR DOCK AND BOATMEN	89
ÜSKÜDAR İSKELESI / ÜSKÜDAR DOCK	90
ESKİ İSKELE / OLD DOCK	91
YENİ CAMİİ KÖŞESİ VE PAZAR YERİ / NEW MOSQUE CORNER AND BAZAAR PLACE	92
CAMI ÖNÜNDE ESKI FAYTONLAR / OLD PHAETONS IN FRONT OF MOSQUE	93
ESKİ BİR SOKAK / AN OLD STREET	94
ÜSKÜDAR KADIKÖY TRAMVAYI / TRAMWAY OF ÜSKÜDAR KADIKÖY	95
ÜSKÜDAR POSTA YOLU / ÜSKÜDAR POST WAY	96
ÜSKÜDAR SULTANTEPE / ÜSKÜDAR SULTAN HILL	97
SUTERAZİSİ, DUVARDİBİ / WATER GAUGE, DUVARDİBİ	98
HAKİMİYET-İ MİLLİYE CADDESİ / HAKİMİYET-İ MİLLİYE AVENUE	99
DENİZDEN SELİMİYE KİŞLASI / SELİMİYE BARRACKS FROM SEA	100
ESKİ OSMANLI SOKAĞI / OLD OTTOMAN STREET	101
İMRAHOR SİRTLARI / İMRAHOR RIDGES	102
ÜSKÜDAR'DA KAFESLİ EVLER / HOUSES WITH LATTICE IN ÜSKÜDAR	103
BEYLERBEYİ SARAYI / BEYLERBEYİ PALACE	104
KIZKULESİ VE KAYALAR / MAIDEN TOWER AND STONES	105
SALACAK İSKELESI / SALACAK DOCK	106
ÜSKÜDAR MEYDANI / ÜSKÜDAR SQUARE	107
ÜSKÜDAR SALACAK SAHİLİ / ÜSKÜDAR SALACAK COAST	108
TRAMVAY HATTININ DOĞUMU / BORN OF TRAMWAY LINE	109
ÜSKÜDAR MEYDANI / ÜSKÜDAR SQUARE	110
ESKİ ÜSKÜDAR İSKELESI / OLD ÜSKÜDAR DOCK	111
HAKİMİYET-İ MİLLİYE CADDESİ / HAKİMİYET-İ MİLLİYE AVENUE	112
1950'Lİ YILLARDA ÜSKÜDAR İSKELESI / ÜSKÜDAR DOCK IN 1950'S	113
ESKİ ZABTİYELER / OLD POLICEMEN	114
HAKİMİYET-İ MİLLİYE CADDESİ / HAKİMİYET-İ MİLLİYE AVENUE	115
BOÇAZDA BUZLAR / ICES ON BOSPHORUS	116
ÜSKÜDAR / ÜSKÜDAR	117
BEYLERBEYİ SAHİLİ / BEYLERBEYİ COAST	118
KIZKULESİ VE KAYİĞİ / MAIDEN TOWER AND ITS CAIQUE	119
KARACAOĞLAN SOKAĞI / KARACAOĞLAN STREET	120
ESKİ ÜSKÜDAR MEYDANI / OLD ÜSKÜDAR SQUARE	121
ÜSKÜDAR'DA BİR SOKAK / A STREET IN ÜSKÜDAR	122
ÜSKÜDAR MEYDANI / ÜSKÜDAR SQUARE	123
ÜSKÜDAR'DA BİR SOKAK / A STREET IN ÜSKÜDAR	124
ÇENGELKÖY'E TARİHİ ÇİNARI / THE HISTORICAL TREE IN ÇENGELKÖY	125
TRAMVAYLAR VE DOLMUŞLAR / TRAMWAYS AND TAXIS	126
ÜSKÜDAR AHALİSİ / ÜSKÜDAR'S POPULATION	127
ÜSKÜDAR ÇARŞISI / ÜSKÜDAR BAZAAR	128
ÜSKÜDAR ÇARŞISI / ÜSKÜDAR BAZAAR	129

KARTPOSTALLAR LİSTESİ LIST OF POSTCARDS

KONULAR / TITLES

SAYFA / PAGE

MİHRİMAH VE YENİ CAMİİ / MİHRİMAH AND NEW MOSQUE	133
YÜZYILIN BAŞINDA KIZKULESİ / MAIDEN TOWER AT THE BEGINNING OF CENTURY	134
GÜNDÖĞÜMÜ CADDESİ / GÜNDÖĞÜMÜ STREET	135
SALACAK SAHİLİ / SALACAK COAST	136
BEYLERBEYİ SİRTLARINDAN ÜSKÜDAR / ÜSKÜDAR FROM RIDGES OF BEYLERBEYİ	137
ÜSKÜDAR İSKELE ÖNÜ / FRONT OF ÜSKÜDAR DOCK	138
KARACAAHMETTE DİLENCİLER / THE BEGGARS IN KARACAAHMET	139
SELİMİYE KİŞLASI / SELİMİYE BARRACKS	140
ŞEMSİPAŞA'DAN ÜSKÜDAR İSKELESİ / ÜSKÜDAR DOCK FROM ŞEMSİPAŞA	141
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	142
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	143
KIZKULESİ'NDEN ÜSKÜDAR'A BAKIŞ / A VIEW TO ÜSKÜDAR FROM MAIDEN TOWER	144
TÜTÜN İŞLEME BİNASI / TOBACCO PROCESS BUILDING	145
DOĞANCILAR'DAN ÜSKÜDAR / ÜSKÜDAR FROM DOĞANCILAR	146
DOĞANCILAR / DOĞANCILAR	147
ŞEMSİPAŞA ESKI KARAKOLU / OLD POLICE STATION IN ŞEMSİPAŞA	148
BEYLERBEYİ I. ABDÜLHAMİT CAMİİ / I. ABDÜLHAMİT MOSQUE, BEYLERBEYİ	149
TAVAŞI HASAN AĞA BÖLGESİ / TAVAŞI HASAN AĞA DISTRICT	150
NAKKASTEPE / NAKKASTEPE	151
KARACAAHMET / KARACAAHMET	152
KARACAAHMET'TE GECE / KARACAAHMET AT NIGHT	153
Eski Selimiye Pazarı / OLD SELİMİYE BAZAAR	154
KİSİKLİ'DA KÖMÜR ARABALARI / COAL CARRIAGES IN KİSİKLİ	155
ÜSKÜDAR İNGİLİZ MEZARLIĞI / ÜSKÜDAR ENGLISH CEMETERY	156
BULGURLU'DA PİNKİK / PICNIC AT BULGURLU	157
1911'DE BEYLERBEYİ SARayı / BEYLERBEYİ PALACE IN 1911	158
ÜSKÜDAR'DA ESKI BİR ÇEŞME / AN OLD FOUNTAIN IN ÜSKÜDAR	159
ASIRLIK KARTPOSTAL / A HUNDRED YEARS OLD POSTCARD	160
TUNUSBAĞI VE ÇEŞMESİ / TUNUSBAĞI AND ITS FOUNTAIN	161
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	162
ÜSKÜDAR SAHİLİ / ÜSKÜDAR COAST	163
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	164
KANDILLİ / KANDILLİ	165
Eski Çeşme ve Sakalar / OLD FOUNTAIN AND WATER PORTERS	166
BALABAN İSKELESİ / BALABAN DOCK	167
KULELİ VE ÇENGELKÖY SAHILLERİ / KULELİ AND ÇENGELKÖY COASTS	168
KÜÇÜKSU KASrı / KÜÇÜKSU SUMMER PALACE	169
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	170
ALAMANA KAYIĞI VE ÜSKÜDAR / ALAMANA CAIQUE AND ÜSKÜDAR	171
KIZKULESİ / MAIDEN TOWER	172
KANDILLİ VE BOĞAZİÇİ / KANDILLİ AND BOSPHORUS	173
SALACAK SAHİLİ / SALACAK COAST	174
KÜÇÜKSU ÇEŞMESİ / KÜÇÜKSU FOUNTAIN	175
ÜSKÜDAR'DAN KIZKULESİ / MAIDEN TOWER FROM ÜSKÜDAR	176
MEYDAN / SQUARE	177
1980'LERDE ÜSKÜDAR / ÜSKÜDAR IN 1980'S	178
BEYLERBEYİ VE ÜSKÜDAR / BEYLERBEYİ AND ÜSKÜDAR	179
KARACAAHMET MEZARLIĞI / KARACAAHMET CEMETERY	180
SALACAK'DA KAYIKLAR / CAIQUES AT SALACAK	181
AHMEDİYE MEYDANI / AHMEDİYE SQUARE	182
HAKİMİYET-İ MILLİYE CADDESİ / HAKİMİYET-İ MILLİYE AVENUE	183
ÜSKÜDAR YENİ CAMİİ VE ÇEVRESİ / NEW MOSQUE AND ITS AROUND	184
AHŞAP EVLER / WOODEN HOUSES	185
ULU RÜYALARIN ŞEHİRİ / CITY OF GREAT DREAMS	186
BEYLERBEYİ SARayı / BEYLERBEYİ PALACE	187
İNGİLİZ MEZARLIĞI / ENGLISH CEMETERY	188
ÜSKÜDAR İSKELE CAMİİ / ÜSKÜDAR İSKELE MOSQUE	189

SOUVENIR OF ÜSKÜDAR HATIRASI

Üsküdar'ın kaderi
İstanbul'un kentine bittişktir.
İstanbul en güzel
Üsküdar'dan seyredilir.
Üsküdar ise İstanbul'dan.
Tarihteki konumları
açısından baktığımızda
iki ayrı şehirdirler.
Ama hangisinin başına
bir şey gelse diğerini
yakından etkileşenir.
Kederini, sevincini
derinden paylaşır.
Yüzyıllar boyunca nice
kavimler, kültürler,
devletler gelip geçti
bölgeden. Boğaz ve
İstanbul, uygurlıkların
gözdesi oldu.
En güçlü ordular ve
milletler hep oña
satıp olmak istediler.
İstanbul bütün bu
saldırılara, yeniden
filizlenen uygurlıklarla
sahne olurken sadık bir
dostu, gece gündüz, gaz
kış demeden hep
yanındaydı ve gözlerini
üzerinden ayırmıyordu.
O, Üsküdar'dı.

The fate of Üsküdar is
intertwined with that of
Istanbul. Istanbul can best
be seen from Üsküdar and
Üsküdar from Istanbul.
When we look at their
historical locations, they
were two separate cities.
However, when one was in
trouble, the other would
be affected first-hand.
They shared their joy and
sorrow deeply.
Many tribes, cultures and
governments have passed
through this region over
the centuries.
The Bosphorus and
Istanbul became the
favorite of civilizations.
The most powerful
armies and nations always
wanted to possess her.
While Istanbul experienced
all these attacks and
budding civilizations,
a faithful friend was
always there keeping an
eye on her day and night
throughout all the seasons.
That was Üsküdar.

ÜSKÜDAR BELEDİYESİ
BASIN YAYIN ve HALK İLİŞKİLER MÜDÜRLÜĞÜ

SOUVENIR OF ÜSKÜDAR HATIRASI

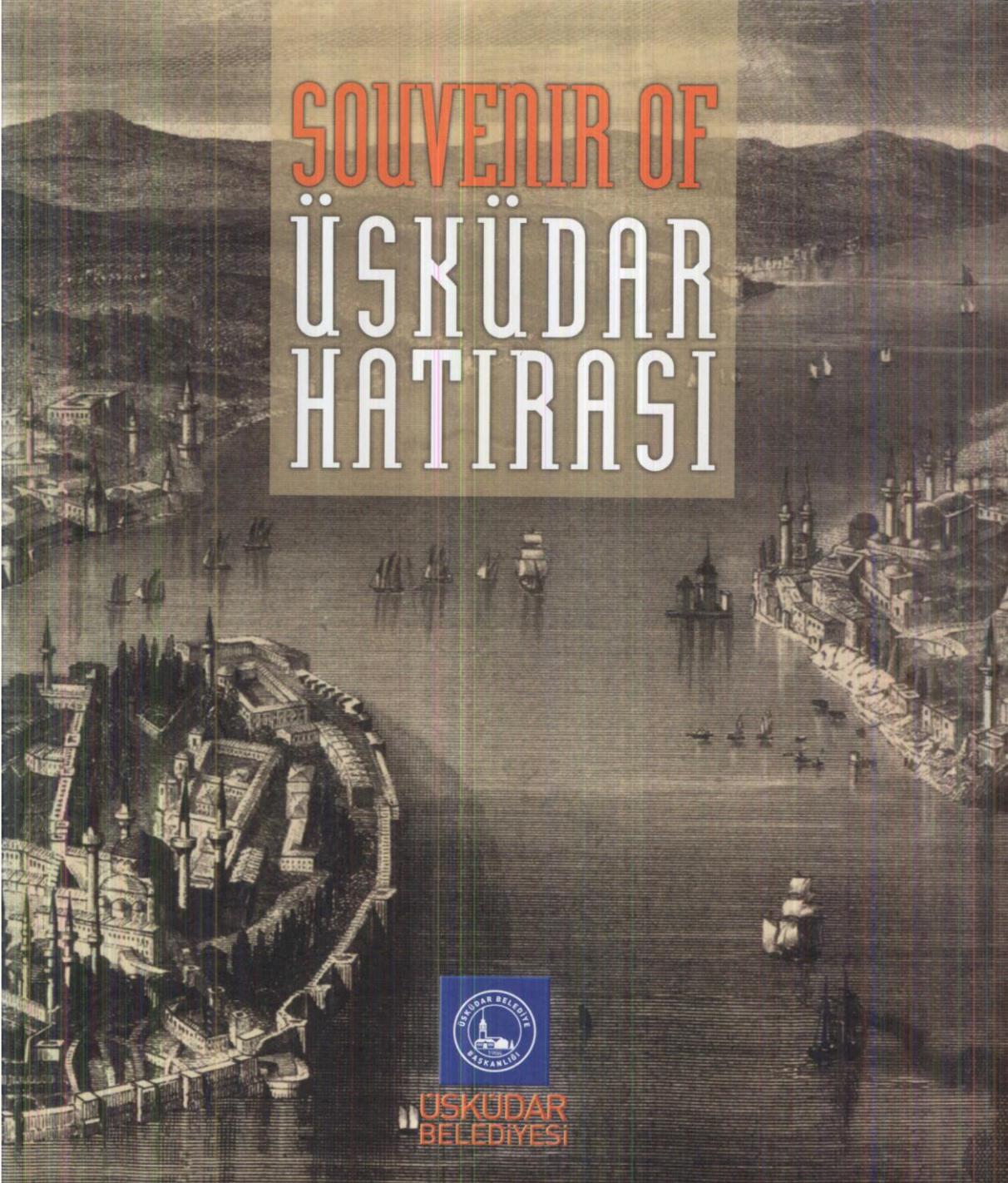
Üsküdar'ın kaderi
İstanbul'un kine bilişiktir,
İstanbul'un güzel
Üsküdar'dan seyredilir.
Üsküdar ise İstanbul'dan.
Tarihteki konumları
acısından baktığımızda
iki ayrı şehrler.
Ama hangisinin başına
bir şey gelse diğerini
yakından etkilemeyi.
Kederini, sevincini
derinden paylaşır.
Yüzüler boyunca nice
favrular, kültürler,
devletler gelip geçti
bölgeden. Boğaz ve
İstanbul, uygarlıkların
gözdesi oldu.
En güçlü ordular ve
milletler hep ona
sahip olmak istediler.
İstanbul bütün bu
saldırılara, yeniden
filzilenen uygarlıklara
saline olarken sadık bir
dostu, gece gündüz, yaz
kış demeden hep
yanındaydı ve gözlerini
üzerinden ayırmıyordu.
O, Üsküdar'dı.

The fate of Üsküdar is
intertwined with that of
Istanbul. Istanbul can best
be seen from Üsküdar and
Üsküdar from Istanbul.
When we look at their
historical locations, they
were two separate cities.
However, when one was in
trouble, the other would
be affected first-hand.
They shared their joy and
sorrow deeply.
Many tribes, cultures and
governments have passed
through this region over
the centuries.
The Bosphorus and
Istanbul became the
favorite of civilizations.
The most powerful
armies and nations always
wanted to possess her.
While Istanbul experienced
all these attacks and
budding civilizations,
a faithful friend was
always there keeping an
eye on her day and night
throughout all the seasons.
That was Üsküdar.

ÜSKÜDAR BELEDİYESİ
BASIN YAYINI VE HALKLA İŞLERİ İŞMİRLİĞİ

SOUVENIR OF ÜSKÜDAR HATIRASI

SOUVENIR OF ÜSKÜDAR HATIRASI

ÜSKÜDAR
BELEDİYESİ